

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Hundeavl og -helse

Norsk Kennel Klub

*Målet i hundeavlen er funksjonelt friske hunder,
med en rasetyrisk konstruksjon og mentalitet,
som kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv,
sine eiere og samfunnet.*

Oslo, 24.10.2018

Dokumenter i forbindelse med møte mellom LMD og NKK, Oslo 24.10 2018

Kontaktinformasjon til NKKs representanter i møtet:

Marianne Ono Njøten, konstituert administrerende direktør
marianne.njoten@nkk.no – 91 61 46 43

Maria Kjeldaas Johannessen, veterinær og fungerende avdelingsleder Helse
mjk@nkk.no – 98 69 16 67

Astrid Indrebø, veterinær og spesialrådgiver
astrid.indrebo@nkk.no

Cecilie Holgersen, avdelingsleder marked og kommunikasjon
cecilie@nkk.no – 41 54 11 43

Innhold

Norsk Kennel Klub og hundens helse/rasenes helse	4
Rasestandarden.....	5
Rasespesifikk avlsstrategi – RAS.....	6
Breed specific instructions regarding exaggeration in pedigree dogs – BSI	7
Helseundersøkelser og -registrering	8
Forskning og utvikling.....	9
Raseklubbene	10
Eksempler på tiltak innen ulike raser	11
Norsk Kennel Klub og oppdrettere	16
Krav for oppdrettere av NKK-registrerte hunder	16
NKKs tilbud til oppdrettere av rasehunder	16
Norsk Kennel Klub og veterinærene	17
NKK trenger veterinærenes hjelp.....	17
Veterinæropprop mot dysfunksjonell hundeavl – NKK forsøkte å invitere til samarbeid	17
Norsk Kennel Klub og publikum/hundekjøpere	23
Full åpenhet – men vanskelig å nå ut til publikum.....	23
Nettsidene www.kjopehund.no vår nyeste satsing	23
Pressearbeid	24
Høringsinstans	24
Om Norsk Kennel Klub.....	25
Vedlegg.....	26
Norsk Kennel Klubs avlsstrategi og Etske grunnregler for avl og oppdrett.....	27
BSI-dokument	33
Norsk Kennel Klubs etiske retningslinjer for hold og trening av hund.....	78
Sunn Hundeavl – NKK trenger veterinærens hjelp (brosjyre)	87
Anmodning til Mattilsynet om innføring av rapportplikt på operasjoner i respirasjonsorganene forårsaket av eksteriøre overdrivelser samt obligatorisk chip-merking av hund	95
Svar på henvendelsen fra Mattilsynet.....	97
Spørsmål fra Mattilsynet, og svar – november 2017	99
Liste over vitenskapelige publikasjoner fra samarbeidsprosjekter NKK og NMBU Veterinærhøgskolen	
Kopi av presentasjon vist i møte i LMD 24. oktober 2018	106

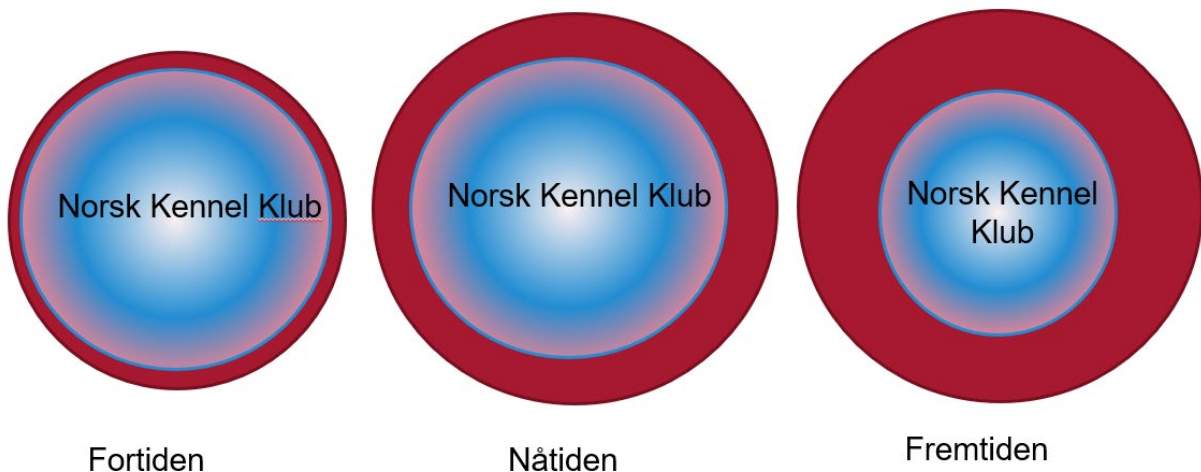
Norsk Kennel Klub og hundens helse/rasenes helse

Det er ingen registreringsplikt for rasehunder, og Norsk Kennel Klub (NKK) jobber i helsespørsmål hovedsakelig med rasehundene som registreres hos oss. Det vil si at arbeidet som gjøres hos NKK og som beskrives i dette dokumentet, først og fremst har direkte innvirkning på den NKK-registrerte delen av populasjonen for rasene.

For enkelte raser kan store deler av populasjonen stå utenfor NKKs registre, og NKK har derfor ikke anledning til å jobbe optimalt med helsen til disse rasene per i dag.

Oppdrettere innenfor NKK-systemet har en rekke regler og retningslinjer de må forholde seg til, og oppdretterne risikerer ulike sanksjoner hvis de bryter reglene. I tillegg tilbys oppdretterne opplæring gjennom en rekke kurs og seminarer, slik at de i størst mulig grad står rustet til å avle funksjonsfriske hunder. For oppdrettere som avler utenfor NKK-systemet, er det kun de norske lovene som gjelder, og NKK har ingen mulighet til å ha kontroll eller påvirke på hvordan disse driver sine oppdrett.

For en god del år siden antok vi at nesten alle (ca. 90%) av renrasede hunder var registrert i NKK, slik er det ikke lenger. Tendensen er at flere velger å stå utenfor Norsk Kennel Klub. Dette gir mindre kontroll på utviklingen til landets rasehunder.

Rasespesifikk avlsstrategi – RAS

Alle hunderaser skal ha sin egen skriftlige rasespesifikke avlsstrategi (RAS), utviklet av raseklubbene. NKKs avlsstrategi og Etske grunnregler for avl og oppdrett er fundamentet RAS bygges på.

Målsetning med RAS er å lage en strategi for å nå NKKs målsetning:

Funksjonelt friske hunder med rasetyppisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og lykkelig liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet.

RAS skal si noe om rasens kvaliteter og fortrinn, og også definere avlsmessige utfordringer og forbedringspotensial.

RAS skal beskrive rasens historiske bakgrunn og utvikling, dagens situasjon, kortsiktige og langsiktige mål, samt beskrive en strategi for å nå målene. Sentrale områder er rasens populasjon, helse, mentalitet og bruksegenskaper, atferd og eksteriør. Målet med RAS er at det skal være et levende dokument som oppdrettere har nytte av og kan bruke aktivt i avlsarbeidet.

Et av hovedfokusene i RAS er å bevare tilstrekkelig genetisk variasjon i hver rase. Videre blir rasespesifikke forhold som er omtalt i BSI alltid innarbeidet i RAS-dokumentene.

Det er styret i raseklubbene som utarbeider RAS, og som er ansvarlig for dette. De er også ansvarlige for en årlig evaluering og en revidering hvert 5. år.

Flere raseklubber gjennomførte i 2017 rasespesifikke elektroniske helseundersøkelser gjennom et samarbeid med NMBU Veterinærhøgskolen (hundoghelse.no). Undersøkelsene gir svært verdifull informasjon ved utarbeidelse av RAS, og er et viktig verktøy i avlsarbeidet.

RAS er laget etter denne modellen:

1. Innledning
2. Rasens historie, bakgrunn og utvikling
3. Overordnet mål for rasen
4. Rasens populasjon – populasjonsstørrelse, gjennomsnittlig kullstørrelse, innavlsgrad, matadoravl, import, mål og strategi (kort sikt og lang sikt)
5. Helse – helsesituasjon i rasen, forekomst av helseproblemer, sykdommer og defekter, forekomst av reproduksjonsproblemer, helsemessig prioritering, mål og strategi (kort sikt og lang sikt)
6. Bruksegenskaper (kan utelates for selskaphunder) – jaktprøver, bruksprøver og mentaltester, mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandard og rasens opprinnelige bruksområde, mål og strategi (kort sikt og lang sikt)
7. Adferd og mentalitet – atferd, evaluering av atferd, atferd i forhold til rasestandard, mål og strategi (kort og lang sikt)
8. Eksteriør – eksteriørbeskrivelse, overdrevne eksteriørtrekk, mål og strategi (kort og lang sikt)
9. Oppsummering – prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål og plan for videre arbeid i klubben.

De aller fleste raseklubber har levert rasespesifikke avlsstrategier for sine raser til NKK. Ved årsskiftet var 159 RAS-dokumenter ferdigstilt og publisert på www.nkk.no.

Alle RAS ligger tilgjengelig i et eget nedlastingscenter på våre hjemmesider – www.nkk.no/RAS

Breed specific instructions regarding exaggeration in pedigree dogs – BSI

BSI står for «Breed Specific Instructions regarding exaggerations in pedigree dogs», og er et program som handler om at eksteriørdommere skal ta hensyn til overdrevne eksteriør- og mentaltrekk som kan påvirke hundenes funksjonelle helse.

BSI er et felles program for hele Norden, og har vært gjeldende siden 2014. BSI har en generell del som gjelder alle hunder – uansett rase. Det er også en rasespesifikk del som beskriver eksteriørtrekk som kan ha uheldig innvirkning på helse og velferd dersom de blir for ekstreme.

Nordisk Kennel Union (NKU) har bestemt at BSI skal evalueres hvert 3. år. Arbeidet med evaluering og revidering av BSI på nordisk nivå pågikk høsten 2017, og det reviderte BSI-dokumentet ble tatt i bruk sommeren 2018.

Sentralt i BSI står de generelle kravene til funksjonalitet, som skal være oppfylt hos alle hunder uansett rase:

- Pust: Alle hunder skal kunne puste ubesværet, også under bevegelse
- Øyne: Alle hunder skal ha øyne uten tegn på irritasjon
- Hud: Alle hunder skal ha frisk hud uten tegn på irritasjon
- Tenner og bitt: Alle hunder skal ha friske tenner og bitt beskrevet i standarden. Feilplasserte tenner som skader tannkjøttet eller ganen er diskvalifiserende feil.
- Ingen hunder skal være overvektige
- Pelsen skal ikke være så omfangsrik at den plager hunden eller påvirker hundens bevegelsesfrihet.
- Alle hunder skal bevege seg naturlig uten synlig anstrengelse eller smerte
- Alle hunder skal ha en mentalitet som tillater at de fungerer i samfunnet. Rasetypisk atferd må tas hensyn til og tillates, men overdrevet reservert eller skarp atferd er ikke ønskelig. Aggressivitet og panisk fluktatferd kan aldri tolereres og skal gis premiering 0.

BSI av 2018 ligger som vedlegg.

Oppdatert versjon av BSI er til enhver tid tilgjengelig på våre hjemmesider www.nkk.no/BSI

Helseundersøkelser og -registrering

DogWeb er NKKs åpne database hvor **alle** kan søke opp slektskap og offisielle helsedata til hunder registrert i NKK. Dette er et viktig verktøy for oppdrettere som søker partnere til sine avlshunder, og valpekjøpere på jakt etter sunne foreldredyr. Raseklubbene kan også via DogWeb få en pekepinn på hva de bør jobbe med helsemessig. Det er mulig å kjøre enkel statistikk på f.eks HD og AD via DogWeb.

Pr. januar 2018 registrerer NKK følgende:

- Screeningundersøkelser
  - Skjelettlidelser
    - HD-hofteleddsdisplasi
    - AD-albueleddsdisplasi
    - Patellaluksasjon
    - Spondylose hos boxer
    - Ryggsøylen hos dachs
- Resultater fra kvalitetssikrede, rasespesifikke DNA-tester for ulike helseproblemer
- Øyesykdommer
- Hjertelidelser (kommer primo 2018)
- Kliniske symptomer på arvelig sykdom
- Skjelettlidelser som har gitt kliniske symptomer
- Andre arvelige sykdommer

For mer informasjon, se www.dogweb.no.

Forskning og utvikling

Norsk Kennel Klub har gjennom en årrekke hatt et tett samarbeid ned Norges Veterinærhøgskole (nå NMBU Veterinærhøgskolen) rundt flere forskningsprosjekter på arvelig sykdom hos hund. Dette både via helseundersøkelser i raseklubber og påfølgende innsamling av DNA-materiale, rekruttering av hunder til sykdomsstudier og klinisk forskning, samt deling av helsedata fra NKKs database DogWeb.

I tillegg har NKK hatt flere doktorgradsstipendiater tilknyttet NMBU Veterinærhøgskolen, p.t har en veterinær i NKK/Helseavdelingen delvis forskningspermisjon i forbindelse med et doktorgradsprosjekt ved fagseksjon for genetik, Institutt for basalfag og akvamedisin.

Veterinærer i NKK har vært (med-)veiledere i forskningsprosjekter for veterinærstudenter og doktorgradsstipendiater.

Pågående prosjekter

For tiden er NKK blant annet involvert i et stort nordisk forskningsprosjekt, der man skal se på fenotypisk og genetisk variasjon hos engelsk bulldog, fransk bulldog, mops og boston terrier.

Den første rasen som skal inkluderes i Norge er fransk bulldog, og her har klubben gjort en formidabel innsats med å rekruttere hunder til prosjektet.

Måling av de øvrige rasene vil initieres om litt.

Det er i tillegg en rekke vitenskapelige publikasjoner fra samarbeidsprosjekter mellom NKK og NMBU Veterinærhøgskolen tilgjengelig, se liste over noen av dem i vedleggene.

Raseklubbene

NKK har det overordnede ansvar for hundeavl og hunderaser i Norge, men forvaltningen av den enkelte rase er delegert til de respektive raseklubber.

Raseklubbene har ansvar for å utvikle RAS og følge opp dette, men de har i tillegg et utvidet ansvar for avl og spesielt helsesituasjonen i sine respektive raser.

Blant arbeidet raseklubbene gjør er gjennomføring av aktiviteter og konkurranser, både på bruksegenskaper og eksteriørutstillinger, som sentrale verktøy i avlsarbeidet.

Raseklubbene kan også søke om å innføre restriksjoner for registrering av valper innen sine raser (i tillegg til kravene i etiske grunnregler for avl og oppdrett), se neste side. En rekke klubber har i tillegg til disse restriksjonene egne avlsretningslinjer for egne medlemmer og oppdrettere for å ytterligere sette fokus på rasens helse.

Mange klubber utvikler egne rasekompendier, og noen skriver også hele bøker om sine raser. Disse inneholder typisk både historikk, utvikling, utfordringer og strategier. Eksempler er: [NESK rasekompendium \(bit.ly/NESKrasekompendium\)](http://bit.ly/NESKrasekompendium) og [rasekompendium norsk lundehund \(http://bit.ly/lundehundkomp\)](http://bit.ly/lundehundkomp) og [Lundehundboka \(http://bit.ly/lundehundbok\)](http://bit.ly/lundehundboka).

En rekke raseklubber gjennomfører egne helseundersøkelser. Dette kan gjøres i egen medlemsmasse, eller ved bistand fra eksterne parter for å nå en større del av populasjonen i rasen. Også registrering av helseresultater innen definerte områder gjennomføres som en del av avlsarbeidet i mange klubber.

Norsk Kennel Klub anbefaler sine raseklubber å gjøre helseundersøkelser for sine raser. Disse undersøkelsene gjøres gjerne i samarbeid ned NMBU Veterinærhøgskolen. Helseundersøkelsene gir et overblikk over status i rasen, og hva de bør fokusere på i framtiden. Undersøkelsene er blir ofte brukt i RAS (Rasespesifikke avlsstrategier)

Raseklubbene publiserer informasjon om sine tiltak på sine nettsider.

Alle klubbenes nettsider kan man finne her: www.nkk.no/klubb

Eksempler på tiltak innen ulike raser

Eksempler på helsetiltak og -effekter innen ulike raser

- » Den alvorlige øyesykdommen PRA – resultater av øyelysing og DNA-tester
  - » På 90-tallet høy forekomst av PRA hos tibetansk spaniel
    - 1994 publisert artikkel – 51 affiserte hunder i Norge og Sverige
    - Diagnostikk og avlsprogram – *ser i dag ikke sykdommen hos rasen*
  - » Tilsvarende forhold hos papillon og lhasa apso på slutten av 90-tallet
    - PRA-materiale publisert som posten på AEVO 2000
    - *I dag sees knapt PRA på disse rasene*
  - » PRA (sen form) – collie
    - Påvist i 1989
    - Beslektede hunder screenet – avlsprogram
Har ikke diagnostisert sykdommen siden
  - » PRA – engelsk setter: Gentest utviklet delvis basert på norsk materiale
    - Krav om kjent DNA-status – *syke hunder fødes ikke lenger*

- » Hofteleddsdysplasi (HD)
  - » Et screeningprogram for hofteleddsdysplasi har vært i drift av NKK siden 80-tallet. Målet med å røntgenfotografere hunder for HD, er at det skal tas hensyn til i avlsarbeidet – og på den måten redusere antallet hunder som får kliniske symptomer pga av HD. For den norske hundepopulasjonen som helhet, har det skjedd en positiv endring i andelen av alvorlige HD-diagnoser (grad D og E – se tabell under). NKK har gjort mye for at statistikkene skal være mest mulig korrekte, og det er gjort flere tiltak for å sikre at også røntgenbilder av hunder med HD sendes inn til offisiell avlesning. Man skulle tro at når en større andel røntgenbilder av hunder med HD-diagnoser sendes inn, ville statistikken over HD-diagnoser vise en stigning for de alvorlige diagnosene de senere årene. Når statistikken likevel ikke viser en økning i de alvorlige gradene av HD, men faktisk en reduksjon, ser det ut til at avlsarbeidet har hatt en effekt.
  - » Det må imidlertid legges til at det ikke kan utelukkes at den nordiske tilpasningen av felles prosedyrer og avlesningssystem, samt nordisk kvalitetskontroll, kan ha hatt betydning for avlesningsresultatene, spesielt mht. HD-grad C.
  - » *Tabell 1. Oversikt over HD-resultater for raser som har krav om kjent HD-status innført i tidsrommet 1987-2014. Totalt inngår 77 raser/varianter. Raser hvor krav om kjent HD-status er opphevet, er ikke med i oversikten. Tallene baserer seg på NKKs HD-statistikker pr januar 2018. En del av hundene født på siste halvdel 2016 har på det tidspunktet statistikken er kjørt ut, har ikke nådd minimumsalder for HD-røntgen; enkelte ønsker dessuten å vente med å røntgenfotografere hunden til den er noen måneder over minimumsalder. Av hunder født i 2016 var kun 27,4% røntget. For hunder født i 2016 kan hunder med D og E være overrepresentert pga forsikringssekskapenes krav om sentral avlesning i NKK for utbetaling av forsikringspenger – også for hunder under offisiell røntgenalder, samt at NKK legger inn HD-status for hunder røntget under offisiell røntgenalder dersom diagnosen er D eller E (Astrid Indrebø).*

År født	Ant. registrert	Ant. HD-røntget	% røntget	% fri (A+B)	% C	% D	% E	% D + E
80-84	17.072	6.336	37,1	78,3	11,0	6,3	4,1	10,4
85-89	83.849	34.535	41,2	85,5	6,6	4,5	3,4	7,9
90-94	76.219	35.380	46,4	85,0	7,4	4,8	2,9	7,7
95-99	68.300	32.996	48,3	81,8	9,7	5,9	2,6	8,5
00-04	65.570	32.163	49,1	81,0	10,0	6,3	2,7	9,0
05-09	64.721	29.447	45,5	83,4	9,5	5,5	1,6	7,1
10-14	56.615	24.404	43,1	81,6	11,5	5,5	1,4	6,9
15-16	21.027	7.100	33,3	79,6	13,0	5,8	1,4	7,2

Hjerteundersøkelser hos boxer

Først i regi av raseklubbene, siden i regi av NKK (DogWeb-registreringer)

Subarotal stenose (SAS) var tidligere et problem hos rasen. Forekomsten er nå lav.

Ett tiltak for NKK-registrerte hunder og tilknyttede oppdrettere er registreringskrav

Flere raser har tilleggskrav til foreldredyrene for å registrere valper i Norsk Kennel Klub. Disse kommer i tillegg til de generelle reglene for registrering av valper og NKKS etiske grunnregler for avl og oppdrett.

Tilleggskravene endres over tid, og etter behov for rasene. Raseklubbene kan ha ytterligere anbefalinger og krav. Avlskravene fra den aktuelle raseklubben bør overholdes. Vi anbefaler alltid å kontakte raseklubben for mer informasjon om slike krav og anbefalinger.

Eksempler på anbefalinger/avlskrav fra raseklubber: Norsk Spaniel Klubs avlsretningslinjer (bit.ly/spaniel-avl), Regler og retningslinjer for avl av cavalier (bit.ly/cavalier-avl)

Registreringskrav hos Norsk Kennel Klub pr oktober 2018

HD/AD

For alle raser vil avkom etter hunder med sterk grad HD eller AD registreres med avlsforbud. Noen raser har krav om at foreldredyr har kjent HD- og/eller AD-status for registrering av valper. Listen over raser med krav til kjent HD- og/eller AD-status ligger på nkk.no.

Øyelysing

For følgende raser er det innført krav om kjent øyelysningsstatus ved registrering av valper i NKK. Øyelysningen må være foretatt senest 12 måneder før paring.

- Amerikansk cocker spaniel (f.o.m 01.04.2014)

- Amerikansk vannspaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Bichon frisé (f.o.m 01.01.2013)
- Bichon havanais (f.o.m 01.04.2016)
- Bolognese (f.o.m 01.04.2016)
- Clumber spaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Cocker spaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Coton de tulear (f.o.m 01.04.2016)
- Dvergpinscher (f.o.m 01.04.2016)
- Dvergschnauzer (alle fargevarianter) (f.o.m 01.04.2016)
- Engelsk springer spaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Field spaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Irsk vannspaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Norrbottenspets (f.o.m 01.01.2014)
- Russisk tsvetnaya bolonka (f.o.m 01.01.2017)
- Samojed (f.o.m 01.07.2017)
- Sussex spaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Tibetansk spaniel (f.o.m 01.04.2014)
- Welsh springer spaniel (f.o.m 01.04.2014)

Patellastatus

For følgende raser er det innført krav om kjent patellastatus ved registrering av valper i NKK:

- Chihuahua korthåret og chihuahua langhåret (f.o.m 01.01.2016)
- Bichon havanais (f.o.m 01.04.2016)
- Russisk tsvetnaya bolonka (f.o.m 01.01.2017)
- Engelsk bulldog (f.o.m 01.07.2017)
- Fransk bulldog (f.o.m 01.07.2017)

Krav om kjent DNA-status

Ved krav om kjent DNA-status hos foreldredyrene for registrering av valper, er det automatisk et krav at minst én av foreldredyrene må være fri for det sykdomsfremkallende genet ved autosomal recessiv nedarving.

Det er gitt enkelte dispensasjoner.

Følgende raser har krav til kjent DNA-status for registrering av avkom:

- Chinese crested
Kjent PLL-status (linseluksasjon) hos foreldredyr (for paringer foretatt f.o.m 01.09.2014)
- Engelsk bulldog
Kjent HUU-status (hyperuricosuria) hos foreldredyr (for paringer foretatt f.o.m 01.07.2017)
- Engelsk setter
Kjent CL-status hos foreldredyr (fra 01.01.2007)
Kjent rcd4-PRA-status hos foreldredyr (for paringer foretatt f.o.m 01.04.2013)
- Gordon setter
Kjent CCA-status hos foreldredyr (for paringer foretatt f.o.m 01.01.2015)
- Greyhound
Kjent GHN-status hos foreldredyr (for paringer foretatt f.o.m 01.07.2014)

- Irsk setter
Kjent CLAD-status hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m 01.04.2014)
Kjent rcd1-PRA-status hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m 01.04.2014)
Kjent rcd4-PRA-status hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m 01.04.2014)
- Irsk rød og hvit setter
Kjent CLAD-status hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m 01.04.2014)
Kjent vWd-status (von Willebrands disease) hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m 01.04.2014)
- Spansk vannhund
Kjent Prcd-PRAs status hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m. 01.01.2019)
- Vorstehhund strihåret
Kjent vWd-status (von Willebrands disease type II) hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m. 01.09.2014)

Følgende raser har krav til kjent DNA-profil for registrering av avkom:

- Pomeranian
Kjent DNA-profil hos foreldre dyr (for paringer foretatt f.o.m 01.01.2017). Det anbefales at DNA-profil også for valpene i hvert kull.

Antallsbegrensning

Finsk støver (f.o.m 01.04.2016): Maksimalt 33 avkom kan registreres etter samme hund. Etter at maksimumsantallet er nådd, blir ytterligere valper etter hunden ikke registrert. Det er mulig å søke om dispensasjon til ytterligere bruk av hunden. Nedfrosset sæd kan brukes tidligst 8 år etter at maksimalgrensen er nådd.

Gordon setter (f.o.m 01.07.2014): Maksimalt 100 avkom kan registreres etter samme hund. Etter at maksimumsantallet er nådd, blir ytterligere valper etter hunden ikke registrert. Det er mulig å søke om dispensasjon til ytterligere bruk av hunden. Nedfrosset sæd kan brukes tidligst 10 år etter at maksimalgrensen er nådd.

Hvit gjeterhund (f.o.m 01.01.2017): Maksimalt 35 avkom kan registreres etter samme hund. Etter at maksimumsantallet er nådd, blir ytterligere valper etter hunden registrert med avlssperre. Det er mulig å søke om dispensasjon til ytterligere bruk av hunden. Nedfrosset sæd kan brukes tidligst 8 år etter at maksimalgrensen er nådd.

Norsk elghund grå (f.o.m 01.04.2016): Maksimalt 150 avkom kan registreres etter samme hund. Etter at maksimumsantallet er nådd, blir ytterligere valper etter hunden ikke registrert. Det er mulig å søke om dispensasjon til ytterligere bruk av hunden. Nedfrosset sæd kan brukes tidligst 8 år etter at maksimalgrensen er nådd.

Norsk elghund sort (f.o.m 01.07.2017): Maksimalt 40 avkom kan registreres etter samme hund. Etter at maksimumsantallet er nådd, blir ytterligere valper etter hunden ikke registrert. Det er mulig å søke om dispensasjon til ytterligere bruk av hunden. Nedfrosset sæd kan brukes tidligst 8 år etter at maksimalgrensen er nådd.

Blodtyping

Staffordshire bull terrier: Det er krav til at det tas blodprøve av begge foreldrene samt alle valpene i kullet. Valpene skal ha fått tildelt registreringsnummer hos NKK før det tas blodprøver og det skal tas blodprøve av alle valpene i kullet samlet. Blodprøver skal tas hos veterinær og før valpene leveres.

Halelengde

Australian shepherd (f.o.m 01.04.2016): Det er krav bekreftelse av halelengde for registrering i NKK for hunder som importeres. For hunder med kort hale som importeres er det krav om kjent DNA-status stumphale (NBT, natural bob tail).

Innavlsgrad

Grand danois: Valper fra kull med innavlsgrad lik eller over 12,5% innavlsgrad registreres med avlssperre. Ordningen er tidsbegrenset og gjelder for paringer foretatt f.o.m 1.4.2016 t.o.m. 1.4.2021. Innavlsgraden beregnes vha. en seks generasjoners stamtavle, der valpen selv er første generasjon

Norsk Kennel Klub og oppdrettere

Det er ingen krav i Norge i dag for oppdrettere¹ av hunder/rasehunder, utover reglene som følger av lovverk som dyrevelferdsloven, hundeloven, forskrift om hunder og kjøpsloven.

Oppdrettere som ønsker å registrere kull/valper i Norsk Kennel Klub står derimot overfor en rekke krav – og de får også en rekke tilbud om bistand, opplæring og hjelp til sitt oppdrett.

Krav for oppdrettere av NKK-registrerte hunder

- NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett
- NKKs avlsstrategi
- NKKs krav til foreldretyr for registrering av avkom
- NKKs etiske retningslinjer for hold og trening av hund

Oppdrettere som ønsker et registrert kennelnavn² står overfor ytterligere regler og krav.

- Kennelnavnet skal alltid brukes i forbindelse med navnet på alle registrerte renrasede hunder av innehaverens oppdrett.
- Innehaver av kennelnavnet skal ikke avle blandingshunder.
- Innehaver må være medlem av NKK-klubb (og derigjennom svare for NKKs lover).
- FCI international breeding rules.
- FCIs standing orders.
- FCI breeding strategies.
- Alltid benytte skriftlige avtaler ved paring, salg av valp mm.
- Sørge for å være kunnskapsmessig oppdatert, bl.a. ved deltakelse i NKKs utdanning for oppdrettere og NKKs sentrale seminarer.
- Oppfordre sine valpekjøpere til å gjennomføre screeningundersøkelser som NKK og raseklubbene anbefaler.
- Være åpen for at offentlige instanser gis adgang til å inspisere hundeholdet.

NKKs tilbud til oppdrettere av rasehunder

- Oppdretterskolen (www.nkk.no/oppdretterskolen)
- Opplæring og informasjon gjennom raseklubb
- Avlsråds kurs
- Forskningsforum
- Seminarer som for eksempel HD-seminar
- Spesialtilpasset rådgivning til raseklubber og oppdrettere
- Litteratur på nett og i bokform
- Dogwellnet.com

---

¹ Med oppdretter menes den/de som i paringsøyeblikket eier eller har avlsretten til tispene

² Kennelnavn er det navn oppdretter registrerer i NKK/FCI og som skal benyttes ved registrering av renrasede valper av eget oppdrett.

Norsk Kennel Klub og veterinærene

Som fagperson har veterinæren en unik status hos hundeeieren, og som regel stor innflytelse.

Norsk oppdrett foregår i liten skala og stort sett på hobbybasis. Derfor oppfatter ikke en del oppdrettere seg selv som nettopp oppdrettere, i hvert fall ikke før de har hatt flere kull. Deres første kontaktpunkt mht. holdninger rundt helse og velferd er ofte den lokale veterinæren, ikke NKK.

Veterinærene ser oftere hundene med arvelige problemer enn det NKK gjør på sine utstillinger og konkurranser. Veterinærene er også i kontakt med alle dyreeierne vi ikke når: De som avler og selger valper utenfor NKK-systemet.

Veterinærens holdninger og helseinformasjon er derfor veldig viktig.

NKK har tett samarbeid med NMBU Veterinærhøgskolen. Vi deltar også i en rekke tverrfaglige arbeidsgrupper og diskusjonsforum med veterinærer.

I tillegg har vi tilpassede røntgenkurs for veterinærer, og vi har jevnlig egne foredrag for veterinærstudenter.

NKK trenger veterinærenes hjelp

Vi trenger veterinærenes hjelp for å nå ut til alle oppdrettere. Vi ønsker bl.a. at veterinærer skal gi god veiledning overfor oppdrettere rundt elementer som arvelige komponenter når de diagnostiserer sykdom og/eller negativ adferd hos hund, og at de informerer oppdretter om vedkommende sitt ansvar for fremtidig helse i rasen. Vi ønsker også å påvirke til at det ikke foretas forhåndsbestilte keisersnitt, og at veterinærene er med å bygge oppunder screeningundersøkelser og rapportering av sykdom hos hund, f.eks. gjennom NKKs rapporteringssystem for arvelige kliniske sykdommer.

NKK har utviklet en egen brosjyre rettet rundt ønsket samarbeid. Denne ligger som vedlegg, og på nett: www.nkk.no/sunn-hundeavl

Vi har også utviklet et eget område på nettsidene våre spesielt dedikert veterinærer: www.nkk.no/dyrlege

Veterinæropprop mot dysfunksjonell hundeavl – NKK forsøkte å invitere til samarbeid
Følgende dokument ble innsendt til Norsk Veterinærtidsskrift (NVT) oktober 2017. NVT valgte å ikke trykke innholdet, og vi har derfor ikke nådd ut med dette til veterinærene foreløpig.

Samarbeid for sunn hundeavl

Avl av usunne hunder med ekstremt utseende har fått mye dekning i media i det siste. Norsk Kennel Klub (NKK) setter stor pris på at det fokuseres på helse og sunnhet hos hunder. Vi ønsker et tettere samarbeid med veterinærer for å motvirke at usunne hunder blir brukt i avl.

I juni sendte DNV et opprop til alle sine medlemmer om dysfunksjonell hundeavl, og fikk støtte av hele 1700 kolleger. NKK støtter fullt ut de fire nødvendige tiltakene som DNV fremmer i oppropet:

- Mattilsynet har ansvar for å følge opp loven i det daglige – men har ikke prioritert å sørge for at loven faktisk håndheves. Tilsynet må utøve faktisk tilsyn, og ta i bruk sanksjoner. Om nødvendig må lovverket oppdateres.
- Myndighetene må bidra til kartlegging og forskning på kjæledyr, avl og dyrenes helse – og kunnskapen må spres.
- Oppdretterne må ikke la kommersielle interesser gå foran etikk. Selv om det finnes et marked som etterspør dyr med et spesielt utseende, har oppdretterne et etisk og juridisk ansvar for å sikre dyrenes helse.
- Forbrukerne må ta ansvar og kreve en ny linje fra oppdretterne. Vi må sette større krav til dyrenes helse og være mindre opptatt av dyrenes utseende. (Her vil vi imidlertid kommentere at ettersom dårlig helse hos enkelte hunder har sammenheng med et ekstremt utseende, er det nødvendig å oppfordre forbrukere også til å være opptatt av hundenes utseende, nettopp for å unngå disse meningsløse og usunne overdrivelsene. Det er stort informasjonsbehov rundt dette at visse typer utseende disponerer for problemer.)

NKK er hundeeiernes organisasjon, og har drøyt 90.000 medlemskap. De siste fire årene er det registrert i underkant av 26.000 norskfødte valper i NKK årlig. Tidligere var registreringsantallet noe høyere, og man antok at drøyt 80 % av hundene i Norge var registrert i NKK; av renrasede hunder antok man at 90-95 % var registrert. Slik er det ikke lenger. Antall uregistrerte rasehunder, spesielt av de små populære rasene med spesielt utseende, øker kraftig. Vi har ikke nøyaktige tall over den totale norske hundepopulasjonen. Det har de i Danmark. Der har det siden 1993 vært obligatorisk ID-merking av alle hunder, senest ved 8 ukers alder. Det er videre lovpålagt å registrere alle hunder i Dansk Hunderegister. Tall fra Danmark viser at kun 7 % av det som oppgis å være chihuahua, er registrert i Dansk Kennel Klub. For fransk bulldog er tallet 15 %, for mops 23 %, for engelsk bulldog 41 % og for cavalier king charles spaniel 30 %. Antall blandingshunder øker, ikke minst blanding av raser med ekstremt utseende. Men har det noen betydning for sunn avl? For en rekke raser stilles det mange krav til foreldredyr for at valper skal kunne registreres i NKK. Dette gjelder bl.a. screeningundersøkelser for HD, AD, patella-status, arvelige øyesykdommer samt DNA-undersøkelser for spesifikke arvelige sykdommer. Men avler man utenfor NKK, stilles det få eller ingen krav som blir kontrollert. Som hundeeiernes organisasjon ønsker vi å jobbe for helse og sunnhet hos alle hunder, også de som aldri blir registrert noe sted.

Oppdretterne må ikke la kommersielle interesser gå foran etikk

Dette støtter NKK 100 %. Etikk og sunnhet i hundevalen har vært sentrale temaer i NKKs oppdretterundervisning siden vi startet vår landsdekkende kursserie for oppdrettere i 1993. Det er også grunnleggende i NKKs avlsstrategi og etiske grunnregler. Disse kan leses på nkk.no. I Norge drives oppdrett av registrerte rasehunder i liten skala hos den enkelte oppdretter. De langt fleste oppdretterne har i gjennomsnitt 1-2 kull per år eller mindre, ettersom mange ikke har kull hvert år. Antall oppdrettere av registrerte hunder som har fått tillatelse av ligningsmyndighetene til å registrere sitt oppdrett som næring, er etter hva vi kjenner til svært lavt, og disse har i hovedsak oppdrett som en del av annen næring. Årsaken til at antallet er så lavt, er at seriøst oppdrett av registrerte rasehunder er forbundet med store utgifter. Utgifter per valp i kullet regnes i gjennomsnitt å være i størrelsesorden kr 5.000, inkludert reise og valpeavgift til hannhundeier, fôring av valper og drektig og diegivende tisper, veterinærkontroll, ID-merking, parasittbehandling, eventuell vaksinerings av valpene samt registrering av valpene i NKK. I tillegg kommer bl.a. utgifter til anskaffelse

av tisper, fôring, screeningundersøkelser, veterinærutgifter, forsikring etc, samt eventuelle utgifter i forbindelse med utstilling og prøver. Det er ikke krav til utstillingsresultater hos foreldredyr for å registrere valper i NKK. I tillegg til dette må man regne inn utgifter til hundegårder, hunderom, børster, shampo, bånd, liggeunderlag etc – samt utgifter til de hundene man anskaffer og som av ulike årsaker ikke kan brukes i avl, i første rekke pga av helse eller mentalitet.

Ant kull/år	Gj.sn. ant oppdr/år	% av antall oppdr/år	Gj.sn. ant kull/år	% av tot ant kull
1	2798	73,5	2798	48,1
2	575	15,1	1150	19,8
3	220	5,8	660	11,4
4	95	2,5	380	6,5
5	47	1,2	235	4,0
6	27	0,7	163	2,8
7	14	0,4	100	1,7
8	10	0,3	82	1,4
>8	22	0,5	245	4,2
Sum	3808	100	5813	100

Tabell 1. Oversikt over gjennomsnittlig antall kull per oppdretter per år i perioden 2007-2016, beregnet på grunnlag av NKKs registreringsdata. Materialet omfatter i alt 58.129 kull med til sammen 274.975 valper. Ikke alle oppdrettere har kull hvert år, og for de fleste varierer antall kull fra år til år. Tabellen tar utgangspunkt i antall kull som er registrert per år, dvs at de årene en oppdretter ikke har hatt kull vil ikke fremgå av tabellen. Det er obligatorisk for oppdrettere som registrer valper i NKK å registrere alle kull – og alle valpene i kullet.

Tabell 1 viser oversikt over NKKs registreringsdata i forhold til årlig antall kull per oppdretter de siste 10 år. I alt 88,6 % av oppdretterne hadde 1-2 kull i året de årene de hadde kull, 94,4 % hadde 1-3 kull per år. Kun 3,1 % av oppdretterne hadde mer enn 4 kull og 0,8 % hadde mer enn 7 kull.

Gjennomsnittlig kullstørrelse i hele materialet var 4,7 valper. De oppdretterne som hadde flest kull, drev i hovedsak oppdrett av små raser hvor kullstørrelsen er adskillig lavere enn gjennomsnittet for de større rasene. Gjennomsnittlig antall kull per oppdretter per år var 1,5. Den gjennomsnittlige oppdretteren av registrerte rasehunder i Norge oppdretter følgelig 7,1 valper i året.

Forslag om meldeplikt på operasjoner i respirasjonsorganene forårsaket av eksteriøre særtrekk

I juni 2015 sendte NKK en anmodning til Mattilsynet (MT) om innføring av meldeplikt for veterinærer på operasjoner i respirasjonsorganene forårsaket eksteriøre særtrekk, både for registrerte og uregistrerte hunder. Vi ba samtidig om obligatorisk ID-merking av alle hunder, noe vi for øvrig har gjort ved flere anledninger, bl.a. i forbindelse med St.meld. nr 12, 2002-2003. Vi ønsket å utelukke fra avl alle hunder med store pusteproblemer ved å legge avlssperre på opererte hunder, som innebærer at avkom etter disse hundene ikke vil bli registrert i NKK. Det ville imidlertid ikke hindre at opererte hunder kunne få avkom som ikke ble registrert i NKK, eller oppdrett av blandingshunder med tilsvarende problemer. Vi tilbød oss å opprette og drifte en åpen database over alle opererte hunder, der såvel rasehunder som blandingshunder kunne identifiseres gjennom sitt chipnummer. Enhver som kjøper en uregistrert valp må kunne kreve at oppdretter opplyser om foreldrenes chipnummer, slik at de kunne gå inn i den åpne databasen og sjekke hvorvidt de var operert. Vi framla også forslag om at en enda bedre løsning for å kunne registrere slike operasjoner ville å være at myndighetene opprettet et register tilsvarende Dansk Hunderegister med pålagt registrering av

alle hunder. Dette ville få stor effekt i det svært viktige arbeidet med å redusere antall hunder som lider av disse meningsløse overdrivelsene.

Vår skuffelse var stor da vi mottok MTs svar 4 mnd senere. MT ville ikke innføre meldeplikt på slike operasjoner. «Meldeplikten kan kanskje føre til at avlshunder som har behov for en operasjon, ikke får dette fordi oppdretteren vil unngå avlssperre på hunden», skriver de, selv om vi i vår henvendelse hadde informert om våre planer om å innføre kondisjonstest for avlsdyr av de utsatte rasene. Videre skriver de: «Det er også en fare for at avlen på uregistrerte hunder øker ytterligere som en konsekvens av avlsrestriksjonene.» «Kombinasjon av meldeplikt og obligatorisk ID-merking kan bidra til at en økende andel (usunne) hunder importeres fra utlandet.» NKK mener at med en strammere politikk på dette området i Norge, vil en eventuell import av usunne, opererte hunder avta – ikke øke! Videre skriver MT: «Det er først og fremst hundeeiernes, oppdretternes og veterinærenes ansvar å forhindre dyrevelferdsmessig uforsvarlig avl. Veterinærer har plikt til å bidra til dyrevelferdsmessig forsvarlig avl. De skal fraråde hundeeierne å bruke i avl hunder som er operert for å avhjelpe negative konsekvenser av arvbare defekter.»

Har rasestandardene skylden?

Mange skylder på rasestandardene som hevdes å framelske hunder med respirasjonsproblemer, bl.a. på grunn av svært kort snute. Imidlertid sier rasestandardene at hunder som viser pustevansker er svært uønsket; i standarden for engelsk bulldog som ofte trekkes frem som en «versting», er tegn til pusteproblemer angitt som en diskvalifiserende feil. Men det gjenstår utvilsomt en del arbeid for å gjøre rasestandardene enda tydeligere på dette punktet. For en del rasers vedkommende må også beskrivelsene bli tydeligere på at man ikke ønsker hunder med anatomi som er så ekstrem at den disponerer for helseproblemer som pustevansker. NKK fremmet i 2016 forslag overfor den internasjonale kynologiske organisasjonen FCI (som har 92 medlemsland), om å sette inn som et generelt tillegg i alle rasestandarder at forholdet mellom snute og skalle skal være minst 1:2 (målt fra nesetipp til indre øyevinkel og til occiput). Vi fikk ikke medhold i FCI, men med bakgrunn i vårt forslag vedtok FCI Scientific Commission i vår følgende: *“The length of the muzzle in relation to the skull (measured respectively from the tip of nose to the inner corner of the eye to occiput) should be breed specific and added to the standards of the brachycephalic breeds.”* Dette fikk stor støtte ved 3rd International Dog Health Workshop i Paris i april i år, hvor forskere, veterinærer, representanter for kennelklubber og dyrevelferdsorganisasjon fra store deler av verden deltok. International Dog Health Workshop arrangeres av International Partnership for Dogs (IPFD), og referat og konklusjoner fra seminaret og de ulike workshop’ene kan leses på nettsiden DogWellNet.com.

IPFD er et verdensomspennende tiltak som representerer en ny og spennende utvikling for å understøtte samarbeid og deling av informasjon og ressurser i den globale hundeverden. Målsetningen er å fremme helse og velferd både hos registrerte rasehunder og alle andre hunder rundt om i verden, samt *human-dog interactions*. NKK er stolte av å være en av grunnleggerne. I dag har IPFD en rekke samarbeidspartnere, inkludert en rekke kennelklubber, industri og non-profit organisasjoner. IPFD har utviklet DogWellNet.com - en internettplattform som fungerer som en informasjonsbase for oppdrettere, fagfolk, forskere og andre over hele verden. Vi anbefaler dere alle å besøke denne nettsiden!

Det skal ikke stikkes under en stol at enkelte eksteriørdommere ikke har lagt stor nok vekt på den negative effekten som eksteriøre overdrivelser kan ha på hundens helse, når de dømmer hunder på utstilling. Som hundeeiernes organisasjon, og med et overordnet ansvar for hundeutstillinger i Norge, er dette noe NKK har hatt stort fokus på gjennom mange år, både overfor dommere, oppdrettere og raseklubber. I samarbeid med de øvrige nordiske landene har vi utarbeidet «Breed Specific

Instructions (BSI) regarding exaggerations in pedigree dogs», et dokument som vi også i stor grad bidrar til å markedsføre i store deler av den internasjonale hundeverden. I 2017 er BSI evaluert, og en revidert utgave vil være klar i 2018. Dokumentet kan finnes på nkk.no. Budskapet er klart: Det SKAL være sunt å være vakker!

Vi ber om veterinærenes hjelp til å informere eiere av hunder med pusteproblemer forårsaket av eksteriøre overdrivelser om at dette er en svært alvorlig feil iflg rasestandarden. Ingen hunder skal ha et eksteriør som gir slike problemer! Be dem gjerne klage til oppdretter.

Hunder som ikke kan føde – timebestilte keisersnitt

Det er ingen tvil om at det i enkelte raser finnes individer som ikke har evnen til å føde naturlig. Det er NKKs klare mening at slike hunder skal tas ut av avl. I NKKs avlsstrategi fra 2007 står følgende (4.4): «En tise som ikke har evnen til å føde naturlig, pga. anatomi eller arvelig primær inert (manglende veer), bør utelukkes fra videre avl – uansett rase.» NKK har gjennom internasjonalt arbeid også fått dette inn i FCI sin avlsstrategi (2010). I 2016 ble følgende tillegg satt inn i NKKs avlsstrategi for å forsterke budskapet: «Planlagte keisersnitt skal ikke foretas. Dersom oppdretter antar at tisa ikke vil være i stand til å føde naturlig skal hun ikke pares. En tise som har hatt to keisersnitt skal ikke pares igjen.».

NKK har forelest om dette gjennom en årrekke, både for oppdrettere og veterinærstudenter. Men vi trenger veterinærenes hjelp for å få fortgang i dette arbeidet. Vi ber om at veterinærer slutter å foreta planlagte keisersnitt! Man vet jo ikke engang om disse hundene har evnen til å føde på egenhånd – mange av dem får aldri muligheten til å prøve. Selvsagt er det vår oppgave som veterinærer å hjelpe hunder med fødselsvansker, men det er også vår plikt å gjøre det vi kan for å hindre at hunder med denne typen fødselsproblemer blir brukt videre i avl. Uten veterinærenes hjelp er det svært vanskelig for NKK å få gjort mye med dette problemet.

I blant hører vi veterinærer som sier at dersom vår klinikk ikke utfører timebestilte keisersnitt, går bare kunden til en annen veterinær som utfører inngrepet – og da mister vi den kunden. DNV sin oppfordring om «ikke å la kommersielle interesser gå foran etikk» må også gjelde veterinærer, ikke kun oppdrettere.

Registrering av kliniske diagnoser i NKKs åpne database DogWeb

NKK har nettopp lansert (oktober 2017) et system for at veterinærer (med eiers samtykke) kan rapportere alvorlige lidelser hos enkelthunder til NKKs åpne database DogWeb. Innrapporterte lidelser skal være «alvorlig og antatt arvelig sykdom som har betydelig negativ effekt på hundens livskvalitet og/eller fører til livsvarig medisiner, eller hvor operasjon er påtrengende nødvendig». Tilbudet gjelder alle raser. Screeningdiagnoser, hvor man undersøker hunder etter bestemte prosedyrer uavhengig av kliniske symptomer, er et godt hjelpemiddel i hundeavl, men er kun tilgjengelige for et fåtall sykdommer. Det vil være svært verdifullt at opplysninger om andre diagnoser blir tilgjengelig for bruk i avlsarbeidet. Mer informasjon om dette diagnoseregisteret er distribuert til veterinærer, eiere og oppdrettere gjennom ulike kanaler. Se www.nkk.no for mer informasjon. Vi ber om veterinærenes hjelp til å informere eiere av hunder med slike problemer om dette registeret, og oppfordre til at de gir sin tillatelse til at diagnosen(e) registreres i DogWeb. Dette vil være et svært viktig bidrag i arbeidet for sunn hundeavl.

Registrering av hundens levealder

Hvor gamle blir egentlig norske hunder – og hva dør de av? NKK har lenge hatt planer om å opprette et meldesystem hvor eier kan melde inn når en hund dør. Denne tjenesten var ferdig utviklet våren

2017, og har blitt godt mottatt blant hundeeierne. Eier logger seg inn på «min side» på www.nkk.no, og registrerer sin hunds død med dødsdato. I tillegg velger eier dødsårsak(er) blant enkle hovedkategorier av diagnoser/årsaker. På sikt vil dette verktøyet forhåpentligvis gi verdifull informasjon om livslengde og vanlige dødsårsaker hos ulike hunderaser.

Registrering av hjertediagnoser

I løpet av høsten 2017 vil NKK starte sentral registrering av diagnoser basert på hjertescreening. Screeningen er basert på ultralyd/doppler og auskultasjon, og registreringen starter i samarbeid med Norsk Forening for Veterinær Kardiologi (NFVK). Kun veterinærer med en bestemt tilleggskompetanse har anledning til å fylle inn skjema for registrering av disse screeningundersøkelsene i DogWeb. Liste over disse veterinærene føres og ajourføres av NFVK.

Helseattest for avlsdyr

NKK arbeider med å utforme en veterinærattest som oppdretter kan bruke for sine avlshunder før de går i avl. På bakgrunn av klinisk undersøkelse ber vi veterinæren om å svare på om han/hun vil *fraråde* at hunden blir brukt i avl. I første rekke er dette tenkt som en frivillig ordning for oppdrettere, først og fremst for raser som er utsatt for helseproblemer forårsaket av usunt eksteriør (som cavalier king charles spaniel, mops, fransk og engelsk bulldog). Planen er at vi på vår nye nettside kjopehund.no, hvor valpekull registrert i NKK blir lagt ut, vil ha en avkrysningsboks hvor oppdretter må krysse av (ja/nei) for hvorvidt hundens foreldre har en slik veterinærattest. Attesten har gyldighet i 12 mnd.

Sammendrag

Det er gjennom en årrekke nedlagt et stort arbeid for sunn hundeavl i det organiserte hunde-Norge. NKK har også vært en viktig pådriver internasjonalt, både med å fremme sunn hundeavl generelt og redusere eksteriøre overdrivelser som går på bekostning av hundens helse og velferd. Men for å få fortgang i dette arbeidet er vi helt avhengige av veterinærenes hjelp og samarbeid; vi må dra lasset sammen!

NKKs har en klart definert målsetning i avl: «Funksjonelt friske hunder med rasetypisk konstruksjon og mentalitet som kan leve et langt og lykkelig liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet.» Vår målsetning er at veterinærene skal få mindre arbeid med å behandle sykdom som er en følge av usunn avl og avl på usunne hunder. Vi trenger deres hjelp til å bidra til å forebygge denne typen problemer!

Veterinær Astrid Indrebø
Spesialrådgiver, NKKs Helseavdeling

Veterinær Kristin Wear Prestrud
Leder av NKKs Helseavdeling

Norsk Kennel Klub og publikum/hundekjøpere

Full åpenhet – men vanskelig å nå ut til publikum

NKK er opptatt av åpenhet, og vi deler derfor informasjon om arbeidet organisasjonen gjør på nettsidene våre nkk.no. Referater og protokoller fra møter i organisasjonens hovedstyre og ulike komiteer og utvalg, publiseres fortløpende. Blant annet legges referater fra Sunnhetsutvalgets møter ut på nettsidene. Alle rasestandarder, RAS-dokumenter, BSI-dokumentet gjøres tilgjengelig flere steder på nett for å søke å nå flest mulig.

I tillegg til informasjon på nettsidene tilbyr NKK også en rekke ulike brosjyrer og informasjonsmateriell som f. eks. «Vil du bli hundeeier» (www.nkk.no/bli-hundeeier-bro) som tar for seg de ulike stegene for å anskaffe seg en hund på en trygg og god måte.

NKK mener det er viktig med åpenhet og samarbeid for å nå et felles mål om å få en stadig positiv utvikling i avlsarbeidet.

Nettsidene www.kjopehund.no vår nyeste satsing

I tillegg til åpenheten rundt arbeidet som gjøres i NKK, ønsker vi å bidra til å spre relevant informasjon til hundeeiere og valpekjøpere. Særlig førstegangskjøpere av hund er en gruppe vi mener det er viktig å nå. Derfor har NKK nylig opprettet nettsidene kjopehund.no. Her finnes all informasjon en hundekjøper trenger å vite for å gjøre et reflektert og godt valg av hund. En førstegangskjøper som begynner jakten etter en hund på kjopehund.no har mye større sannsynlighet for å ende opp med riktig hund, enn om personen begynner jakten på f.eks. finn.no.

[Kjopehund.no](http://kjopehund.no) inneholder en rasevelger, hvor man ved å svare på noen enkle spørsmål får opp forslag til raser som kan passe kjøperens ønsker og livssituasjon. Her får man all nødvendig informasjon om de ulike rasene, inkludert rasestandarder, RAS-dokumenter, informasjon om hva BSI er og hvorvidt rasen er i denne. Hvordan man går frem for å komme i kontakt med raseklubben og seriøse oppdrettere, og hva man som kjøper må være særlig oppmerksom på i jakten på en ny hund. Mange raseklubber har i tillegg merket sine raser spesielt med at kjøper bør være oppmerksom på raseklubbens avlsanbefalinger, og noen klubber understreker også øverst i artikkelen spesifikke helseutfordringer i rasen. På denne måten søker vi å øke sannsynligheten for at kjøperen ender opp med en sunn og frisk hund, som passer til det livet personen eller familien lever. Nettsidene har kulloversikt med avmerking for kull som i tillegg til NKKs overordnede regler også har fulgt raseklubbens avlsretningslinjer.

Til tross for satsningen på kjopehund.no opplever vi dessverre at det er vanskelig å nå ut til publikum med vårt budskap. Særlig førstegangskjøperen, som kanskje er den viktigste målgruppen, er svært vanskelig å nå. Dette er trist, fordi det kan få den konsekvensen at kjøperen, i mangel på bedre viten, skaffer seg en hund som kan ha helseutfordringer de ikke var forberedt på, eller som ikke er avlet etter NKKs regler for avl og oppdrett. Muligheten er dermed større for at de ender opp med en syk hund, eller en hund som ikke passer til det livet de lever, noe som kan skape problemer for både hund og eier.

Pressearbeid

For å nå flest mulig med informasjonen vi besitter, bruker NKK flere ulike kanaler. Vi er tilstede i sosiale medier, på nett, utgir medlemsmagasinet «Hundesport», og jobber aktivt for å få pressen til å belyse viktige tema.

NKK har stilt til intervju i en rekke nyhetssaker, og vært med i flere debatter om avl- og helseutfordringer for rasehunder. Vi har i samarbeid med VG laget en omfattende sak om hvordan man bør gå frem for å velge riktig hunderase for seg og sitt liv. NKK har i år også blitt intervjuet til TV-programmet «Farmen» på TV 2, hvor vi fikk lagt vekt på viktigheten av å bruke tid på å finne riktig hund, og verdien av å kontakte raseklubb og seriøse oppdrettere når man er på jakt etter hund.

NKK har også blitt intervjuet til TV-programmet «Svindeljegerne» på TV3 som setter fokus på useriøse oppdrettere, og salg av smuglerhunder. Også her vises NKK som den riktige og trygge veien til å skaffe seg hund.

Høringsinstans

NKK er høringsinstans og jobber også med alle spørsmål som knytter seg til hund. Vi svarer bl.a. på høringer vedrørende f.eks. båndtvang, folkehelse, friluftslivsmeldingen og fysisk aktivitet og mye mer.

Om Norsk Kennel Klub

Norsk Kennel Klub (NKK) er en ideell organisasjon, og fungerer som en paraplyorganisasjon for det organiserte Hunde-Norge. I 2017 var 267 klubber og forbund medlem i NKK, disse har tilsammen over 90 000 medlemskap.

NKK har til formål å ivareta hundens og hundeholdets interesser i Norge, samt å bidra til å fremme positive aktiviteter med hund og hundesport, samt forvaltningen av den enkelte hunderase. NKK skal også arbeide for etisk riktig behandling av hunder, og for at avl skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard, bruksegenskaper og rasenes sunnhet.

NKKs formål søkes nådd gjennom at NKKs organer og klubber og forbund arbeider for NKKs formål på sine områder innenfor de rammer som gjelder for NKKs nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Norsk Kennel Klub er organisert med et Representantskapsmøte som er klubbens øverste beslutningsorgan. I Representantskapsmøtet stiller representanter valgt av og blant klubber og forbund, og representanter valgt av og blant regionene. Representantskapsmøtet velger et Hovedstyre som leder NKKs virksomhet, drift og aktiviteter etter klubbens lover samt etter de hovedlinjer som er trukket opp av representantskapet.

NKK har det overordnede ansvaret for hundeavl og hunderaser i Norge, men forvaltningen av den enkelte rase er delegert til de respektive raseklubbene. Klubbene har på sin side egne krav og anbefalinger ved utvalg av avlsdyr, for eksempel krav til helseresultater, brukskrav, og utstillingsresultater.

NKK driver med mange ulike hundeaktiviteter: Utstilling, lydighet, agility, jaktprøver, og brukshundprøver er noe av dette. I tillegg registrerer NKK rasehunder, og fører stambok. Alle som tilhører NKK-fellesskapet må forholde seg til organisasjonens etiske grunnregler, avlsstrategi, og retningslinjer for hold og trening av hund.

Et av Norsk Kennel Klubs viktigste formål er å arbeide for å ivareta god helse og velferd hos hund generelt, med et spesielt ansvar for hunder registrert i NKK

Vedlegg

» Etiske grunnregler for avl og oppdrett

www.nkk.no

» Avlsstrategi

Juni 2018

Foto: Vibeke Brath

Norsk Kennel Klub

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Norsk Kennel Klubs

etiske grunnregler for avl og oppdrett*

Avl og oppdrett av rasehunder er et viktig fundament i Norsk Kennel Klubs virksomhet. NKKs formålsparagraf (§1-2) lyder: NKK har til formål å ivareta hundens og hundeholdets interesser i Norge, samt å bidra til å fremme positive aktiviteter med hund og utviklingen av den enkelte hunderase. NKK skal også arbeide for etisk og praktisk riktig behandling av hunder, og for at avl av hunder skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasenes sunnhet.

Oppdretternes seleksjon og kombinasjon av avlsdyr danner grunnlaget for utvikling av hunderasene. Målet i hundeavlen er funksjonelt friske hunder, med en rasetypisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet. Genetisk variasjon er en forutsetning for utvikling av rasene og hundenes mulighet til å tilpasse seg samfunnets krav.

Avl og oppdrett må foregå på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte, i overensstemmelse med NKKs avlsstrategi og etiske grunnregler.

*Vedtatt av Norsk Kennel Klubs Hovedstyre 22.05.2008, revidert 08.12.2009. Tillegget i pkt 2 samt forandring i pkt 7, første strekpunkt, gjelder fra 01.07.2010. Oppdatert etter HS-vedtak 21.06.2012 (tillegg nest siste setning pkt 3). Siste del av pkt 5, 2. avsnitt samt endringer i pkt 7, strekpunkt 3-8 er vedtatt av HS 25.05.2016 og gjeldende fra samme dato. Tillegg i pkt 3, siste setning, er vedtatt av HS 14.12.2016.

Reaksjonsmåter for brudd på grunnreglene er vedtatt av HS 11.11.2011.

COCKER SPANIEL. Foto: Vibeke Brath.

1. Avl og utvikling av hunderaser skal baseres på langsiktige mål og sunne prinsipper slik at avlen fremmer god helse, godt temperament og rasetypiske bruksegenskaper.

2. Avlen må tjene formålet med å bevare og fortrinnsvis utvide den genetiske variasjonen i rasen. Matadoravl og sterk innavl bør unngås. Det skal ikke foretas paringer mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer¹. Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad bør unngås². Innavlsgraden beregnes på grunnlag av en 5 generasjoners stamtavle³; ved bruk av importert brukes de stamtavleopplysningene som er tilgjengelig i 3-5 generasjoner.

Oppdretteren må drive sitt oppdrett med de nødvendige kunnskaper om rasen, raselin-

3. jer, hundehold, avl og oppdrett, samt arbeide for å ivareta og utvikle den aktuelle rasen gjennom valg og kombinasjon av avlsdyr. Tispeer bør sørge for at tjuvparing unngås. Paringer mellom to hunder med fargen merle, droplet, harlekin (hunder med genotype Mm) skal ikke foretas. Paring skal foregå på en måte som ivaretar hundenes velferd.

4. Oppdretteren må sikre gode mentale og fysiske vilkår for avlsdyrene. Så lenge valpen er hos oppdretteren, må han sikre et miljø som gir valpen en god fysisk og mental utvikling og garanterer god sosialisering. Den enkelte rase skal behandles og følges opp utifra de forutsetninger og behov som er spesielle for rasen.

5. Bare funksjonelt friske hunder skal brukes i avl. Det pålegges enhver oppdretter som velger ut hunder til bruk i avl å avgjøre hvorvidt den aktuelle hunden er mentalt og fysisk skikket for avl.

Resultater fra DNA-tester for arvelige sykdommer skal først og fremst brukes for å unngå å avle syke hunder. Ved autosomal recessiv nedarving kan derfor en bærer kun brukes dersom den pares med en hund som er fri for det sykdomsfremkallende genet. Hunder som er homozygote for den aktuelle sykdommen (DNA-testresultat affisert) bør brukes med forsiktighet. Tisper skal ha alle forutsetninger for å bære frem, føde og oppfostre valpene på en optimal måte. Affisert hund kan bare pares med hund som har DNA-testresultat fri, slik at det ikke fødes valper som blir syke.

6. Oppdretter plikter å følge NKKs regler vedrørende avlsrestriksjoner for å redusere forekomsten av arvelige sykdommer. Hunder som benyttes i avl må oppfylle alle formelle krav som stilles av NKK for å få valper registrert etter seg. Avlskravene fra den aktuelle raseklubben bør overholdes.

¹ Paring mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer = paringer med innavlsgrad lik eller høyere enn 25,0%

² Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad = paringer med innavlsgrad lik eller høyere enn 12,5%

³ Med 5 generasjoners stamtavle menes valp og 5 ledd bakover

7. Oppdretter må følge god kynologisk skikk i avlsarbeidet.

- Tispen skal være minst 18 mnd på paringstidspunktet. Dersom raseklubben anbefaler at tispen bør være eldre enn 18 mnd ved første paring, bør dette overholdes.
- Hvorvidt en tisper kan pares på to påfølgende løpetider, vil være avhengig av alder, kondisjon, antall valper og løpetidsintervall. Dersom en tisper har to kull i løpet av ett år, skal det gå minst ett år før neste valpekull fødes.
- En tisper skal ikke ha mer enn 5 kull
- En tisper skal ikke pares ved for høy alder, og rasespesifikke hensyn skal tas
- Som hovedregel bør en tisper ikke pares etter fylte 8 år. Dersom en tisper pares etter fylte 8 år skal hun undersøkes av veterinær før paring. Et eget skjema med veterinærattest skal vedlegges registreringsanmeldelsen og skal ikke være eldre enn en måned ved paring. På veterinærattesten skal det fremgå at veterinær ikke fraråder paring. Skjemaet er tilgjengelig på www.nkk.no
- En tisper kan maksimalt føde ett kull etter fylte 8 år.
- En tisper uansett rase skal ikke pares etter fylte 9 år.
- En tisper bør få sitt første kull før fylte 6 år.

8. Ved salg/overlatelse av hund skal oppdretter være kritisk og nøye i valg av kjøper og veilede vedkommende både generelt som hundeeier og i spesielle forhold ved rasen som må ivaretas.

- Det skal benyttes skriftlige avtaler som er underskrevet av begge parter. Det anbefales å benytte NKKs Kjøpeavtale som kan hentes fra www.nkk.no eller fås ved henvendelse til NKK. Selger forplikter seg til å opplyse om helsetilstanden i rasen og i valpens nærmeste familie.
- Ikke overlat til kjøper valp med skade og/eller sykdom eller feil i henhold til rasestandarden (fargefeil, haleknekk etc) uten at det i Kjøpeavtalen er gjort uttrykkelig oppmerksom på forholdet.
- Ved salg av valp og/eller inngåelse av avtale med spesielle betingelser skal kjøper gjøres uttrykkelig oppmerksom på betydningen av betingelsene (avlsrett, forvertavtale, eierforhold etc).
- Ved salg av valp skal det vedlegges veterinærattest som ikke bør være eldre enn 2 uker. Valper skal ikke leveres før de er 7-8 uker gamle og de skal være behandlet mot innvollsparasitter etter gjeldene anbefaling.
- Ved salg av valp skal oppdretter sørge for at valpen snarest mulig blir registrert i Norsk Kennel Klub og overlate registreringsbeviset til kjøper dersom annet ikke er avtalt i henhold til skriftlig avtale.

9. Aldri gi usanne opplysninger om oppdrett og i alle henseender etterleve Norsk Kennel Klubs lover og bestemmelser.

» Brudd på disse regler vil kunne medføre en eller flere av følgende reaksjoner: Kullet blir ikke registrert, valpene registreres med avlssperre, tidsbegrenset avlsforbud for kullets mor og/eller disiplinærreaksjoner.

Norsk Kennel Klubs Avlsstrategi

Vedtatt av NKKs Hovedstyre 27.11.2007*

1. INNLEDNING »

Målet i hundeavlen er funksjonelt sunne hunder, med en rasetypisk konstruksjon og mentalitet, hunder som kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet. Dette målet vil NKK søke å nå gjennom utdanning og opplæring av oppdrettere, fokusering på samarbeid og respekt samt bevisstgjøring av ansvar.

2. KUNNSKAP - UTDANNING »

Ved utvalg av avlsdyr er det viktig å vurdere hele hunden og rasen; det er ikke tilstrekkelig å kun ta hensyn til resultater av screeningundersøkelser og DNA-tester. NKK vil blant annet gjennom sine avlsråds kurs søke å sette raseklubbene best mulig i stand til å fungere som gode rådgivere om sunn hundeavl i den aktuelle rasen. Videre vil NKK søke å utdanne oppdrettere for på best mulig måte gjøre det mulig for dem å kunne selektere og kombinere avlsdyr slik at risikoen for syke avkom reduseres, samt fokusere på viktigheten av valpenes totale oppvekstmiljø. Dette vil NKK gjøre gjennom sentral og regional kursvirksomhet, skriftlig materiale i form av bøker, kompendier og artikler samt rådgivning av kvalifiserte fagfolk.

3. PLIKTER »

Medlemmer av NKK plikter i sitt oppdrett å overholde NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett, FCIs internasjonale avlsregler, FCIs Code of Breeding Ethics samt drive sitt oppdrett i overensstemmelse med NKK avlsstrategi.

4. SENTRALE PUNKTER I NKKs AVLSSTRATEGI »

4.1. Bare funksjonelt, klinisk friske hunder skal brukes i avl. Hvis nære slektninger av en hund med en kjent eller antatt arvelig sykdom brukes i avl, bør den pares med en hund som kommer fra en familie med lav eller ingen forekomst av tilsvarende sykdom.

DANSK-SVENSK GÅRDSHUND. Foto: Vibeke Brath.

4.2. Et avlsprogram skal ikke utelukke mer enn 50 % av rasen; avlsdyrene skal velges fra den beste halvparten av rasepopulasjonen.

4.3. For å bevare og fortrinnsvis øke det genetiske mangfoldet i rasen, bør matadoravl og tett innavl unngås. NKKs grunnleggende anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en femårsperiode. Hos tallmessig store raser anbefales det at grensen settes lavere enn 5 %, helst ned mot 2 %. Hos tallmessige små raser hvor avlen i stor grad er avhengig av utveksling av avlsmateriale med utlandet, bør det vurderes hvorvidt det som i denne sammenheng

*Oppdatert etter HS-vedtak 25.05.2016: Pkt 4.3, 3. setning samt pkt 4.4, 2.-4. setning.

LABRADOR RETRIEVER. Foto: Vibeke Brath.

omtales som rasepopulasjonen også bør inkludere populasjonen i de mest aktuelle samarbeidsland, for eksempel Norden.

4.4. En tisper som ikke har evnen til å føde naturlig, pga. anatomi eller arvelig primær inert (manglende veer), bør utelukkes fra videre avl – uansett rase. Planlagte keisersnitt skal ikke foretas. Dersom oppdretter antar at tisper ikke vil være i stand til å føde naturlig skal hun ikke pares. En tisper som har hatt to keisersnitt skal ikke pares igjen.

4.5. En tisper som ikke har evnen til å ta seg av sine nyfødte valper, pga. mentale forstyrrelse eller arvelig manglende melkeproduksjon, bør utelukkes fra videre avl.

4.6. Hunder med en mentalitet som er utypisk for rasen, aggressive hunder, skal ikke brukes i avl.

4.7. Screening (undersøkelse av et stort antall dyr i en rase uavhengig av kliniske symptomer) bør bare anbefales for sykdommer og raser hvor sykdommen har betydning for hundens funksjonelle helse.

Screeningresultater for polygenetiske sykdommer (som skyldes flere gener, ofte i

kombinasjon med miljøfaktorer) bør brukes for å utarbeide en individuell avlsindeks for sykdommen, fortrinnsvis basert på både nasjonale og internasjonale screeningresultater. Gjennomsnittlig indeks for kombinasjonen skal være bedre enn gjennomsnittet for rasen.

4.8. Resultater fra DNA-tester for arvelige sykdommer skal brukes for å unngå å avle syke hunder, ikke nødvendigvis for å utrydde sykdommen. Ved automal recessiv nedarving kan en bærer kun brukes dersom den pares med en hund som er fri for det sykdomsfremkallende genet.

4.9. Rasespesifikke sykdommer som ikke kan diagnostiseres gjennom DNA-test eller screening må vektlegges i rasens avlsprogram.

4.10. Ethvert oppdrett må bygge på kunnskap om riktig oppfostring av valper, både med hensyn til føring, håndtering, mosjon og sosial stimulering som grunnlag for utvikling av god fysisk og mental helse.

» Se også www.nkk.no »
Om hund » Avl og oppdrett

**The Nordic Kennel Clubs 2018
(second edition)**

Breed Specific Instructions (BSI)

regarding exaggerations in pedigree dogs

**DANSK KENNEL KLUB
HUNDARÆKTARFÉLAG ÍSLANDS
NORSK KENNEL KLUB
SUOMEN KENNELLIITTO
SVENSKA KENNELKLUBBEN**

Index

Preface to the second edition.....	4
Introduction.....	6
Application.....	8
Basics for all dogs.....	10
Breed types.....	12
FCI GROUP 1 Sheepdogs and Cattle Dogs.....	14
FCI GROUP 2 Pinscher and Schnauzer - Molossoïd Breeds - Swiss Mountain and Cattle Dogs.....	16
FCI GROUP 3 Terriers.....	21
FCI GROUP 4 Dachshunds.....	23
FCI GROUP 5 Spitz and Primitive types.....	24
FCI GROUP 6 Scenthounds and Related Breeds.....	26
FCI GROUP 7 Pointing Dogs.....	28
FCI GROUP 8 Retrievers - Flushing Dogs - Water Dogs.....	30
FCI GROUP 9 Companion and Toy Dogs.....	32
FCI GROUP 10 Sighthounds.....	38
Appendix 1 Background of the BSI.....	39
Appendix 2 Assessments of breathing distress in the show ring.....	41
Appendix 3 Eye problems.....	42
Appendix 4 Report – observations of areas of risk in the BSI-listed breed.....	43

Preface to the second edition

The first edition of the NKU BSI document was published in March 2014. It was decided that the document should be evaluated every 3rd year. An evaluation has been performed by each of the Nordic kennel clubs, based on either online questionnaires or seminars.

All judges, not only the allrounders, have been asked to give their opinion and comment on the breeds they are authorised to judge. The breed clubs has been contacted with online questionnaires or by direct contact. The BSI document has been discussed on several judge seminars and breed club seminars in our countries, and has also been presented and discussed on seminars outside Scandinavia.

This new edition is based on results from the questionnaires, as well as information and feedback from seminars. The judges' reports that have been filled out by the judges in the show ring, are also included in the evaluation.

The breeds listed in this document are chosen based on the estimated risk for unhealthy exaggerations of the breed characteristics

and possible misleading interpretation of the standard. The listed breeds satisfy the four basic pillars: Suggestions from the judges, veterinary experience, dialogues with the breed clubs, and evaluation of the judges' reports from the shows. Frequently occurring construction faults, which are not connected to exaggeration of the breed standard, are principally not listed.

Five breeds are removed from the first edition: West Highland White Terrier, the Dachshunds, Flat Coated Retriever, Borzoi and Irish Wolfhound. New breeds on the list are Czechoslovakian Wolfdog, Saarloos Wolfdog and Azawakh.

The judges' report form has been revised, making it easier for the judges to fill it out, and for the kennel clubs to handle the information and results. The new report form can be found at the last pages of this document. It will also be available for the judges at the dog shows where the national kennel club are asking for your report.

We want to thank all the judges and the breed clubs for their contribution to the second

PREFACE TO THE SECOND EDITION

edition of the NKU BSI document, and hope for your future contribution. Healthy pedigree dogs without exaggerations are vital for the sustainability of the dog breeds and motivation for the future of dog shows – and for the future existence of several of our breeds in many countries!

Thank you so much for your cooperation!

March 2018

NKU BSI Working group

on behalf of the Nordic Kennel Union

Introduction

The dog show judge has an excellent opportunity to prevent unsound breeding by avoiding giving high awards, and instead merit the specimen with the optimal combination of breed type and soundness.

The present document is a comprehensive survey of problems connected to exaggerations regarding pedigree dogs. This knowledge is of basic importance for all dog show judges, and concerns dogs of all breeds. Judges are requested to study the whole document. They should pay special attention to the specific text regarding the breed(s) they are judging, as well as the introduction for the for the pertinent FCI group. Please see “Application” for principles of advice.

The primary task of a dog show judge is to preserve the characteristics of each breed within the frames of the approved breed standard. This must, however, never be done at the expense of soundness. It is the responsibility of the judge to be thoroughly acquainted with the breed standard as well as the anatomical and constructional risk areas for possible health problems caused by exaggeration of the breed type characteristics. Such exaggerations may harm the individual dog, and interfere with the development of the breed as a whole.

A breed standard does not describe exaggerations, but the wording of breed typical characteristics can mislead judges and breeders to such interpretations that specimens with extreme type will be preferred at shows and, as a consequence, in breeding.

A judge shall primarily evaluate the exhibits as a result of previous generations of breeding. However, *trends towards exaggerations* must be identified before they have given rise to problems.*

The BSI identify *areas of risk* related to breed type. The intention of the document is to increase the judges’ awareness of problems related to *exaggerations in breed types*. BSI is thus primarily a complement to the breed standard, and not a listing of deviations and faults, nor a manual of rules connecting the observed issues to a fixed quality grading. The BSI implies recommendations to the judge to observe the breed specific areas of risk, and note issues as well as soundness in these areas. The general perspective is preventive more than criticizing, by not only noting deviations, but also focusing on soundness in the areas of risk. Frequently occurring construction faults, which are not connected to exaggeration in breed type, are principally not motivating for a breed to be listed nor regularly mentioned in the BSI.

INTRODUCTION

The NKU BSI is based on the dog show experiences in the Nordic countries during the last decade, regarding identification of areas of risk in a selected number of high profile breeds. These instructions are the result of inventories made possible through extensive collaboration between dog show judges, breed clubs, veterinary surgeons and supported by veterinary health insurance statistics. This constitutes the basis for the selection of listed breeds and for the written directions for each breed. The structure of the inventory allows for a continuous follow up and dynamic revisions of the BSI.

The breeds listed constitute 37 of the approximately 300 FCI breeds represented in Nordic countries. They are selected from breeds deemed, by Scandinavian kennel clubs, as possibly challenged with a negative development due to exaggerated features.

See Appendix 1 regarding the criteria for listing breeds in the BSI.

* FCI GC 2013, FCI Model standard; "Only functionally and clinically healthy dogs with breed typical conformation should be used for breeding."

Application

A judge should familiarise himself/herself with the breed specific instructions for the breeds he or she has been invited to judge, and also the text introducing the pertinent breed group. All judges should be well acquainted with the sections “Basics for all dogs” (page 10) and “Breed types” (page 12).

It is of utmost importance that judges in quality grading and competition assessment continue to evaluate every dog in a positive manner regarding breed type and overall merit. However, exaggerations and faults, which may jeopardize soundness and health, must be scrutinized. An actual inspection of each dog is emphasized. This is relevant for all breeds, but especially for the BSI listed breeds.

It is important to remember that all dogs should be healthy and sound. However, a dog that is sound but lacking in breed type, is NOT a good representative of that particular breed.

BSI issues and quality grading

Observations regarding the BSI issues (areas of risk specific for each listed breed) should influence quality grading and competition assessment positively and negatively. The influence should depend on the degree and severity of the deviation, just like other faults.

It is the judge’s personal general evaluation of type, quality and soundness that motivates the quality and competition awards.

BSI is not a manual of rules connecting issues to fixed quality grades, except when these observations are mentioned in the breed standard as disqualifying faults.

Judges are instructed to particularly consider the BSI issues when awarding CK (certificate quality), since this indicates that the judge has considered that the dog is worthy of the title of champion, and not only excellent. It is very important to remember that deviations from overall health and soundness are much more serious than cosmetic failings.

See Appendix 1 regarding FCI GC 2013 Basic Statement for Show Judges.

The written critiques

In written critiques, judges should comment on the BSI issues both positively and negatively, and how these observations influence the grading of each dog.

It is particularly important to highlight when dogs exhibit soundness and quality regarding the breed specific areas of risk. In this way, dog shows may support positive selection for

APPLICATION

future breeding regarding the combination of show qualities and soundness. The preventive intention of the BSI concept is thus fulfilled**.

The judges' reports

The judges' reports are of essential value of the BSI concept. Each breed has its own report form where the judges note observations regarding areas of risk in addition to the general evaluation. These reports are necessary for the follow-up of the BSI listed breeds and for the continuous updating of the BSI document. These forms should also be communicated to the breed clubs in order to create consensus between judges and breed expertise. It is, however, up to the national kennel clubs to decide the practical implementation of the reporting.

The judge is invited to give his/hers further personal views and comments, and to suggest other breeds for the BSI list. The report form is also available to judges for breeds that are not BSI-listed.

Exaggerations in presentation

Exaggerations in presentation may negatively influence the way the public view dog shows, and harm the respect for our sport and pedigree dogs.

Judges are therefore asked to point out in their critiques any exaggerations in handling and presentation which may make examination difficult and, more important, being detrimental to the dog, and unethical in relation to health and function. Coat preparation and grooming may lead to unacceptable living conditions for the dogs of some breeds. These topics are thus mentioned in the BSI text, although not directly concerning the BSI concept and affecting the breeding.

Movement should be evaluated at a breed specific speed and manner.

** FCI Show Judges Code of Commitment to The Welfare of Purebred Dogs: "At shows, FCI show judges are responsible for choosing and placing the best dogs in each breed and thus for allowing these dogs to be the base of the individual breed gene pool as well as the tools for selective breeding for all responsible dog breeders."

Basic for all dogs

The form for reporting BSI observations may also be used for breeds that are not listed in the BSI, if the judge wants to draw the attention to a specific breed.

It is important to stress that serious deviations in the functions listed below should make the judge consider disqualification, even if that special deviation is not mentioned as a disqualifying fault in the standard.

The judge is asked to make it explicitly clear in the report which observation has motivated the disqualification.

Breathing

All dogs should be able to breathe normally, also when moving.

About assessment of respiratory distress symptoms, see Appendix 2.

Eyes

All dogs should have sound, clear eyes without signs of irritation. *See Appendix 3.*

Bite and teeth

All dogs should have healthy teeth and well-functioning bite corresponding to what the

breed standard requires. Incorrectly placed teeth may cause damage to the gums. Jaws should close normally.

The gums should not display any signs of injury, irritation or damage. Such deviations could be clinical signs of impaired health and should be handled accordingly.

Weight

No dogs should be obese/overweight or overly thin.

All dogs should be in good muscular condition.

Skin and coat

All dogs should have healthy skin without any signs of irritation.

The extent and presentation of the coat should follow the requirements of the breed standard and not be so profuse that it affects the dog's wellbeing and ability to move freely and soundly, also in daily life.

Movement

All dogs should move without effort and distress, and in a breed specific manner.

Behaviour

All dogs should have a temperament which allows them to function in the modern society. Breed typical behaviour is to be noted and respected, but should not prevent social behaviour and accessibility. Excessive reactions of fear or shyness is never desirable.

Uncontrolled aggressive behaviour or panic attempts to flee, should not be tolerated, and shall consequently motivate the award “disqualified”.

Behaviour issues are especially mentioned in the BSI text where it has been indicated to be an area of risk.

Breed types

In a number of breeds, the type and characteristics are due to genetic mutations (defect-genes) causing specific anatomical features, and should not be considered as normal canine anatomic variations.

Such breed types are the result of human intention to create breeds with specific physical breed characteristics. It is thus very important that judges and breeders, when preserving breed type characteristics, promote selection of dogs with optimal combination of breed type and vital constitution.

Brachycephalic breeds

The short skulled/faced (brachycephalic) breeds are represented in FCI groups 2 and 9. They constitute a group of breeds where the typical features are expressed to a varying degree in skull, muzzle, jaws, eyes, ribcage and skin. Exaggerations in the specific conformation might lead to serious health problems in these breeds; especially, but not exclusively, referring to problems in breathing and regulation of body temperature.

See Appendix 2:

Assessment of breathing distress

See Appendix 3: Eye problems

Toy breeds

Small sized breeds, sometimes called dwarfs, are found in FCI group 9, but also in groups 2, 3, 4 and 5. When dwarfism is carried to the extreme, it leads to a devitalizing overall weakness and poor skeletal and muscular development. Further exaggerations of dwarfism would give rise to serious health problems. Some of the toy breeds are also brachycephalic (see above) and/or chondrodystrophic (see below).

Protruding eyes in shallow eye sockets occur in brachycephalic toy breeds. Open fontanel, wry lower jaw and lame (paralyzed) tongue also occur. Dwarfism can also cause ribcage malformations; shortened or open ribcage with short sternal bone, rib deformations and narrow ribcage. Powerless shuffling movement as a result of poor muscular condition, is seen in some breeds.

See Appendix 2:

Assessment of breathing distress

See Appendix 3: Eye problems

BREED TYPES

Breeds with chondrodystrophic (disproportionate) growth retardation

Breeds with chondrodystrophic (disproportionate) growth retardation are seen in FCI groups 1, 3, 4, 6, 8 and 9. If the chondrodystrophic traits are exaggerated, it leads to serious skeletal deformities and inability to move soundly. Inadequate ground clearance interfering with the working function of the breed is also a negative consequence.

The molossoïd breeds

This group includes the mastiff breeds and the mountain dogs, descendants of the ancient molossoïd dogs. These are dogs of giant size with accentuated body volume and skin, and are seen in FCI groups 1 and 2. These dogs must have a sound conformation of muscular strength and suitable amount of skin in order to function well and being able to carry out the specific traits required by the breed standards. The specific molossoïd traits must not be exaggerated creating grotesque dimensions. To this group belongs also the small molossoïd type breeds of group 9.

*See Appendix 2:
Assessment of breathing distress*

See Appendix 3: Eye problems

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 1

Sheepdogs and Cattle Dogs

Ardennes Cattle Dog	Collie, smooth-haired	Portuguese Sheepdog
Australian Cattle Dog	Croatian Sheepdog	Puli
Australian Kelpie	Czechoslovakian Wolfdog	Pumi
Australian Shepherd	Dutch Shepherd Dog, long-haired	Pyrenean Sheepdog - smooth faced
Australian Stumpy Tail Cattle Dog	Dutch Shepherd Dog, rough-haired	Romanian Carpathian Shepherd Dog
Bearded Collie	Dutch Shepherd Dog, short-haired	Romanian Mioritic Shepherd Dog
Beauceron	Flanders Cattle Dog	Saarloos Wolfdog
Belgian Shepherd Dog/ Groenendael	German Shepherd Dog	Schapendoes
Belgian Shepherd Dog/Laekenois	Komondor	Schipperke
Belgian Shepherd Dog/Malinois	Kuvasz	Shetland Sheepdog
Belgian Shepherd Dog/Tervueren	Long-haired Pyrenean Sheepdog	Slovakian Chuvach
Bergamasco Shepherd Dog	Majorca Shepherd Dog	South Russian Shepherd Dog
Berger Picard	Maremma and Abruzzes Sheepdog	Tatra Shepherd Dog
Border Collie	Mudi	Welsh Corgi Cardigan
Briard	Old English Sheepdog	Welsh Corgi Pembroke
Catalan Sheepdog	Polish Lowland Sheepdog	White Swiss Shepherd Dog
Collie, rough-haired		

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 1

This group contains several working breeds, for which soundness and the spirit to move are of paramount importance. Movement should therefore be evaluated with particular attention regarding capacity, soundness and breed type.

Breeds of the molossoïd type, as well as chondrodystrophic breeds, are represented in this group.

There are breeds in this group with problems of exaggerated shyness and inaccessibility. Excessive reactions of fear or shyness is never desirable. Uncontrolled aggressive behaviour or panic attempts to flee should motivate disqualification.

BSI listed breeds in group 1

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Collie, rough-haired and smooth-haired

Areas of risk are:

1. **Mouth:** Narrow lower jaw resulting in inverted canine teeth going up into the upper palate. *“The lower jaw shall be strong and well marked”*
2. **Eyes:** Excessively small and very deeply set eyes. Eyes shall be *“Medium sized (never very small)”*. See Appendix 3.
3. **Behaviour:** Anxiousness and undue shyness.

Look for correct lower jaw, bite, teeth and eyes as well as correct behaviour. The standard notes *“Friendly disposition with no trace of nervousness or aggressiveness.”*

Czechoslovakian Wolfdog (Ceskoslovenský Vlcíak)

Areas of risk are:

1. **Behaviour:** Aggressiveness, anxiousness and undue shyness.

“Lively, very active, capable of endurance, docile with quick reactions. Fearless and courageous. Suspicious. Shows tremendous loyalty towards his master.” Breed typical behaviour is to be noted and respected, but should not prevent social behaviour and accessibility. Uncontrolled aggressive behaviour or panic attempts to flee should motivate disqualification.

German Shepherd Dog (Deutscher Schäferhund)

Areas of risk are:

1. **Hindquarters:** Over-angulated and cow hocked hindquarters with instability in hocks.
2. **Top line:** Arched and cut away in loin and croup.

Exaggeration in presentation with extreme handling precludes assessment of the demands of the standard: *“the position of hind legs is slightly backwards whereby the hind limbs are parallel to each other when seen from the rear”*. Evaluation of the movement should be made at both trot and walk.

Saarloos Wolfdog (Saarlooswolfhond)

Areas of risk are:

1. **Behaviour:** Aggressiveness, anxiousness and undue shyness.

“A lively dog, bursting with energy, with evidence of a proud independent character. Known to foremost obey his own will. Towards his master he is devoted and reliable to a high degree. Towards strangers he might be reserved and usually does not seek contact. The reserved and wolf-like manner to avoid unknown situations is typical.” Breed typical behaviour is to be noted and respected, but should not prevent social behaviour and accessibility. Excessive reactions of fear or shyness is never desirable. Uncontrolled aggressive behaviour or panic attempts to flee should motivate disqualification.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 2

Pinscher and Schnauzer - Molossoïd Breeds - Swiss Mountain and Cattle Dogs

Affenpinscher	Dutch Smoushond	Miniature Schnauzer, white
Alentejo Mastiff	Entlebuch Cattle Dog	Neapolitan Mastiff
Anatolian Shepherd Dog	Fila Brasileiro	Newfoundland
Appenzell Cattle Dog	German Boxer	Pyrenean Mastiff
Atlas Mountain Dog - Aïdi	German Pinscher	Pyrenean Mountain Dog
Austrian Pinscher	Giant Schnauzer, black	Rottweiler
Bernese Mountain Dog	Giant Schnauzer, pepper and salt	Russian Black Terrier
Bosnian -Herzegovinian -Croatian Shepherd Dog	Great Dane	Saint Bernard Dog, long-haired
Broholmer	Great Swiss Mountain Dog	Saint Bernard Dog, short-haired
Bulldog	Hovawart	Schnauzer, black
Bullmastiff	Italian Corso Dog	Schnauzer, pepper and salt
Cao Fila de Sao Miguel	Karst Shepherd Dog	Serra da estrela Mountain Dog, long-haired
Castro Laboreiro Dog	Landseer (Continental -European type)	Serra da estrela Mountain Dog, smooth-haired
Caucasian Shepherd Dog	Leonberger	Shar Pei
Central Asia Shepherd Dog	Majorca Mastiff	Spanish Mastiff
Cimarron uruguayo	Mastiff	Tibetan Mastiff
Danish-Swedish Farmdog	Miniature Pinscher	Tosa
Dobermann	Miniature Schnauzer, black	Yugoslavian Shepherd Dog- Sharplanina
Dogo Argentino	Miniature Schnauzer, black and silver	
Dogo Canario	Miniature Schnauzer, pepper and salt	
Dogue De Bordeaux		

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 2

This group includes several brachycephalic breeds, breeds of mastiff type as well as mountain dogs. It is of utmost importance that dogs are not of grotesque dimensions or overweight. They must have a sound, strong constitution in order to carry the typically heavy body and head according to the demands of the standards. They must move without effort or dis-

FCI GROUP 2

comfort. Heavy breathing as well as overly heavy heads carried too low is incorrect in both small and large breeds. See also Appendix 2 regarding assessment of breathing distress.

Narrow fronts, bent forelegs and weak pasterns as well as cowhocks, lack of angulation or overangulation in hind legs are incorrect for any breed, but particularly important regarding the heavy breeds of group 2.

The mastiff type dogs have excessive, loose skin, which must never be exaggerated. Exaggerated amounts of skin may cause inflammation in skin folds, eye or lip problems. See also Appendix 3 about eye problems.

A dog's skin must be healthy without any sign of discomfort.

Many breeds in the group have traces of original mental sharpness and guarding instincts. Breed typical characteristics should be preserved, but must never exceed general basic recommendations for all breeds, nor judicial regulations.

BSI listed breeds in group 2

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Bulldog – brachycephalic and molossoïd type

The extreme conformation of this breed with shortened skull and muzzle, underdeveloped bridge of nose and excessive amount of skin, causes health problems if exaggerated.

Areas of risk are:

1. **Breathing:** Forced breathing, with pronounced snoring sounds due to short muzzle, pinched nostrils and/or narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways). *“Dogs showing respiratory distress highly undesirable.” “Pinched nostrils and heavy over nose wrinkle are unacceptable and should be heavily penalised.” See Appendix 2.*
2. **Exaggerated type conformation** and insufficient angulation of fore- and hindquarters might result in unsound movement/lameness challenging the standard's demand: *“Soundness of movement of the utmost importance.”*
3. **Face and eyes:** Excessively short bridge of muzzle, excessively loose facial skin and loose eyelids can cause injury and inflammation of the eyes. *See Appendix 3.* Overhanging nose roll can cause inflammations.
4. **Tail:** Rigid tail carried tightly over anus may disturb the function to defecate. Skin wrinkles in the anal region can cause inflammations. *“Lack of tail, inverted or extremely tight tails are undesirable.”*

The standard explicitly states the importance of unconstrained breathing.

Dogs with free, sound breathing and breed typical sound action as well as sound skin and eyes

FCI GROUP 2

shall be particularly appreciated. It is of utmost importance that the tail is movable within the frame of the standard.

Bullmastiff – brachycephalic and molossoïd type

Areas of risk are:

1. **Facial skin:** Exaggerated amount of facial skin, which can cause eye and eyelid problems.
2. **Skin problems.**
3. **Hindquarters:** Lack of angulation, which can cause knee problems.
4. **Top line:** Exaggerated height over rear and very steep croup, which can cause locomotion problems.
5. **Type and size exaggerations.**

Look for sound breathing and that the muzzle is not shorter than one third of the length of the head. Sound movement and correct angulation in hindquarters should be praised highly, as well as sound skin and coat. Extreme type and size should not be preferred over soundness, balance and correct construction.

Dogue De Bordeaux – brachycephalic and molossoïd type

Areas of risk are:

1. **General anatomical construction:** Exaggeration of the standard points regarding the front, hindquarter angulation and the high croup, which can cause unsound movement without drive and vigour.
2. **Loose eyelids.** [See Appendix 3.](#)

Look for functional anatomy, sound movement and sound eyes.

German Boxer (Deutscher Boxer) – brachycephalic and molossoïd type

Areas of risk are:

1. **Breathing problems:** Forced breathing, with pronounced snoring sounds due to short muzzle, pinched nostrils and/or narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways). [See Appendix 2.](#)
2. **Skin:** Irritation and discoloration.

The standard prescribes that “*Length of nose bridge in relation to skull should be 1:2*” and muzzle must thus not be overly short. Dentition should be sound and according to the breed standard.

Look for sound breathing, the correct proportions in head, the correct teeth, and healthy skin.

Great Dane (Deutsche Dogge) – molossoïd type

Areas of risk are:

1. **Exaggeration in molossoïd type.**
2. **Fore- and hindquarters:** Pasterns knuckling over, and weak hindquarters.
3. **Loose eyelids.** [See Appendix 3.](#)

FCI GROUP 2

4. **Feet:** Toe pads which do not meet the ground.
5. **Behaviour:** Anxiousness and undue shyness.

Look for accessibility, correct fore- and hindquarters, correct feet, and sound eyes.

Mastiff – molossoïd type

Areas of risk are:

1. **Hindquarters:** Too high at the rear, straight stifles and very steep croup may cause incorrect and impaired movement.
2. **Loose eyelids.** [See Appendix 3.](#)
3. **Breathing problems:** Forced breathing, with pronounced snoring sounds, often with mouth constantly open, due to overly short muzzle, pinched nostrils and/or narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways). [See Appendix 2.](#)
4. **Skin:** Irritation and discoloration.

Look for the typical strong, sound conformation supporting the strongly made body and heavy bone of this breed. The massive head shall be carried in a breed typical way. Movement must be sound and without discomfort.

Neapolitan Mastiff (Mastino Napoletano) – molossoïd type

The conformation of the breed is creating a *“large heavy massive and bulky dog”* which, however, must not be grotesque. The typical skin *“thick abundant and loose all over the body”* makes pronounced exaggerations risky.

Areas of risk are:

1. **Skin:** Exaggerated amount of skin in general. On head: Forming wrinkles surrounding the eyes, and/or oversized eyelids, which may cause eyelids folding inwards or outwards. [See Appendix 3.](#) Lips: Unsound lip folds.
2. **General construction:** Incorrect construction of the legs and poor overall anatomy and conformation can cause unsoundness and discomfort of movement.

Look for healthy skin and sound eyes, but also correct movement. Exaggerated amount of skin and incorrect movement should not be encouraged.

Dogs with the required typical cat-like, agile, somewhat slow movement, with good drive from sound hindquarters and proper reach in front, should be highly appraised.

Saint Bernard Dog, short-haired and long-haired (St. Bernhardshund) – molossoïd type

Areas of risk are:

1. **Head:** Over dimensioned and too heavy. Exaggerated amount of facial skin and too loose lip folds.
2. **Eyelids:** Loose and/or oversized or inverted eyelids. [See Appendix 3.](#)

FCI GROUP 2

Look for the correct amount of skin and sound eyes. Dentition should be sound and according to the breed standard. The proportions of the dog must be correct and the construction powerful and movement sound.

Shar-Pei

The extreme type and character of the skin (mucinosi/hyaluronosis) of this breed may give rise to health problems when exaggerated.

Areas of risk are:

1. **Skin:** Exaggerated amounts of /and loose wrinkled skin, which may lead to eye, ear and skin problems.
2. **Eyes:** Irritation and damage resulting from excessive amounts of skin. [See Appendix 3.](#)
3. **Mouth:** The padding of the lower lip can fold over the teeth. When the lower lip is constantly rolled in and *“interfering with the bite”*, it is a disqualifying fault according to the standard. (Constant tight lip interferes with the development of the lower jaw).

Nota bene: The following are some other disqualifying faults mentioned in the breed standard: *“Skin folds or hair disturbing the normal function of the eye”*, *“Heavy folds of skin on body (except withers and base of tail) and limbs”*.

Look for dogs without exaggerated amount of skin, correct lower lip, and sound/clear eyes and sound ears.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 3 **Terriers**

Airedale Terrier	Fox Terrier, smooth	Norfolk Terrier
American Staffordshire Terrier	Fox Terrier, wire	Norwich Terrier
Australian Silky Terrier	German Hunting Terrier	Parson Russell Terrier
Australian Terrier	Irish Glen of Imaal Terrier	Scottish Terrier
Bedlington Terrier	Irish Softcoated Wheaten Terrier	Sealyham Terrier
Border Terrier	Irish Terrier	Skye Terrier
Brazilian Terrier	Jack Russell Terrier	Staffordshire Bull Terrier
Bull Terrier	Japanese Terrier	Welsh Terrier
Cairn Terrier	Kerry Blue Terrier	West Highland White Terrier
Cesky Terrier	Lakeland Terrier	Yorkshire Terrier
Dandie Dinmont Terrier	Manchester Terrier	
English Toy Terrier	Miniature Bull Terrier	

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 3

The chondrodystrophic type is known in this group. Some breeds in the group might show skin problems, some have problems with incorrect bites, and some with tendencies towards exaggerated breed type. Hairless patches and sparse coat occur in a couple of the breeds. Some breeds in this group are toy breeds (as the Yorkshire Terrier), and thus the introduction text to group 9 is partly relevant.

BSI listed breeds in group 3

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Bull Terrier/ Miniature Bull Terrier

Areas of risk are:

1. **Mouth:** Narrow lower jaw with canine teeth going up into the upper palate.
2. **Skin:** Irritation, and sparse coat without gloss.
3. **Eyes:** Undersized eye openings. [See Appendix 3.](#)

The unique type of head explains the tendency for faulty bite. Look for a correct head and a strong lower jaw.

Norwich Terrier

Areas of risk are: Related to a tendency towards dwarfism, as well as abnormal conditions in throat/larynx causing forced and noisy respiration.

1. **Apple head,** protruding eyes and a tendency to dish face, which can cause **eye problems and breathing problems.** Forced breathing with pronounced snoring sounds and noisy respiration. [See Appendix 2 and Appendix 3.](#)
2. **Movement:** Excessively short neck and extremely short body negatively affecting movement.

Look for a correct head type and body, but also sound and free movement and sound breathing.

Staffordshire Bull Terrier

Areas of risk are:

1. **Mouth:** Lower canine teeth going up into the upper palate.
2. **Coat and skin:** Sparse coat and skin irritation.

Look for a correct bite, correct length of muzzle, normal breathing and healthy skin.

Yorkshire Terrier – toy terrier

Areas of risk are:

1. **Mouth:** Poor jaws and dentition as well as lame (paralyzed) tongue, which is a disqualifying anomaly.
2. **Exaggerated dwarfism:** The standard points out: *“Weight up to 3,2 kgs. Skull: Rather small and flat, not too prominent or round. Eyes; not prominent.”*
3. **Coat:** Long coat *“must never impede movement”* or the development of good muscular condition.

Look for sound breathing and normal development of muscular condition. The muzzle, healthy teeth and correct jaws and tongue are important.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 4 **Dachshunds**

Dachshund miniature,
smooth-haired
long-haired
wire-haired

Dachshund rabbit,
smooth-haired
long-haired
wire-haired

Dachshund standard,
smooth-haired
long-haired
wire-haired

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 4

This group consists of one breed with nine varieties of chondrodystrophic type. Although none of the varieties is listed, it is important to notice that in short-legged breeds, poor front construction and asymmetry must be observed, as well as inadequate ground clearance that interfere with the working function. For more information concerning Areas of risk – see *Breeds with chondrodystrophic (disproportionate) growth retardation – page 13*.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 5

Spitz and Primitive types

Akita	Icelandic Sheepdog	Portuguese Warren Hound - Portuguese Podengo, wire-haired/large
Alaskan Malamute	Japanese Spitz	
American Akita	Kai	Portuguese Warren Hound - Portuguese Podengo, wire-haired/medium-sized
Basenji	Karelian Bear Dog	
Canaan Dog	Kishu	Portuguese Warren Hound - Portuguese Podengo, wire-haired/miniature
Canarian Warren Hound	Korea Jindo Dog	
Chow Chow	Norrbottenspitz	Russian-European Laika
Cirneco dell'Etna	Norwegian Buhund	Samoyed
East Siberian Laika	Norwegian Elkhound, black	Shiba
Eurasian	Norwegian Elkhound, grey	Shikoku
Finnish Lapphund	Norwegian Lundehund	Siberian Husky
Finnish Reindeer Herder	Peruvian Hairless Dog (also coated), large	Swedish Elkhound
Finnish Spitz	Peruvian Hairless Dog (also coated), medium-sized	Swedish Lapphund
German Spitz/Keeshond	Peruvian Hairless Dog (also coated), miniature	Swedish Vallhund
German Spitz/Giant Spitz	Pharaoh Hound	Taiwan Dog
German Spitz/Medium size Spitz	Portuguese Warren Hound - Portuguese Podengo, smooth-haired/large	Thai ridgeback dog
German Spitz/Miniature Spitz	Portuguese Warren Hound - Portuguese Podengo, smooth-haired/medium-sized	Volpino Italiano
German Spitz/Pomeranian	Portuguese Warren Hound - Portuguese Podengo, smooth-haired/miniature	West Siberian Laika
Greenland Dog		Xoloitzcuintle (hairless & coated), medium sized
Hokkaido		Xoloitzcuintle (hairless & coated), miniature
Ibizan Warren Hound - Ibizan Podenco, rough-haired		Xoloitzcuintle (hairless & coated), large
Ibizan Warren Hound - Ibizan Podenco, smooth-haired		

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 5

The group has breeds of great variation in size, but two comparatively homogenous basic types, which is not inviting to exaggerations. Some type characteristics make up areas of risk in a couple of the breeds. In several of the spitz breeds there is occurrence of incorrect coats with poor top coat and an abundance of under coat or persisting puppy coat.

BSI listed breeds in group 5

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Chow-Chow

Exaggerations regarding the amount of skin and the construction of the hindquarters can cause problems.

Areas of risk are:

1. **Breathing problems:** Forced breathing with pronounced snoring sounds, often with mouth constantly open, caused by insufficient room in respiratory channels and throat. [See Appendix 2.](#)
2. **Hindquarters:** The breed typical restricted angulation of stifles and hock joints are requirements for the desirable breed typical movement, but these constructions also constitute an important area of risk. Stifles and hocks that knuckle over are anatomically incorrect and are highly undesirable.
3. **Face:** Excessive amount of skin embedding the eyes. Small eyelid openings. Eyes should be *“Dark, oval shaped, medium sized and clean”*. [See Appendix 3.](#)

Look for sound breathing, sound eyes and skin, and correct movement.

Unconstrained breathing, sound eyes not showing any sign of irritation, and breed typical, yet sound, movement, should be highly appreciated.

German Spitz/Pomeranian (Deutscher Spitz/Zwergspitz) – toy spitz

This is a toy breed, and some of the risks regarding exaggeration of dwarfism mentioned in the introduction text to group 9 should be considered,

Area of risk is:

1. **Coat:** Exaggerated amount of undercoat in combination with faulty or deficient topcoat causes lack of the elasticity characterizing a correct double coat.
2. **Movement:** Powerless shuffling movement due to poor muscular condition.

Standard reads; *“Long, straight, stand off top coat and short, thick, cottonwool-like undercoat”*. A faulty coat might indicate development of hairlessness. Correct coat quality is thus essential!

Look also for correct size, nose, jaws and teeth, as well as sound movement.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 6

Scenthounds and Related Breeds

Alpine Dachsbracke	French White and Orange Hound	Poitevin
American Foxhound	Gascon Saintongeois	Polish Hound
Anglo-Francais de Petite Vénerie	German Hound	Polish Hunting Dog
Ariégeois	Grand Basset Griffon Vendéen	Porcelain
Artesian-Norman Basset	Grand Griffon Vendéen	Posavaz Hound
Artois Hound	Great Anglo-French Tricolour Hound	Rhodesian Ridgeback
Austrian Black and Tan Hound	Great Anglo-French White and Black Hound	Schiller Hound
Basset Hound	Great Anglo-French White and Orange Hound	Serbian Hound
Bavarian Mountain Scenthound	Great Gascony Hound	Serbian Tricolour Hound
Beagle	Griffon Nivernais	Slovakian Hound
Beagle-Harrier	Halden Hound	Småland Hound
Billy	Hamilton Hound	Small Blue Gascony Hound
Black and Tan Coonhound	Hanoverian Scenthound	Small Swiss Hound/Bernese Hound
Bloodhound	Harrier	Small Swiss Hound/Jura Hound
Blue Gascony Basset	Hellenic Hound	Small Swiss Hound/Lucerne Hound
Blue Gascony Griffon	Hygen Hound	Small Swiss Hound/Schwyz Hound
Bosnian Coarse-haired Hound - called Barak	Istrian Coarse-haired Hound	Spanish Hound
Dalmatian	Istrian Short-haired Hound	Styrian Coarse-haired Hound
Drever	Italian Hound, coarse-haired	Swiss Hound/Bernese Hound
English Foxhound	Italian Hound, short-haired	Swiss Hound/Jura Hound
Fawn Brittany Basset	Medium Griffon Vendéen	Swiss Hound/Lucerne Hound
Fawn Brittany Griffon	Montenegrin Mountain Hound	Swiss Hound/Schwyz Hound
Finnish Hound	Norwegian Hound	Transylvanian Hound
French Tricolour Hound	Otterhound	Tyrolean Hound
French White and Black Hound	Petit Basset Griffon Vendéen	Westphalian Dachsbracke

Breeds in bold types are listed in the BSI

FCI GROUP 6

About the breeds in group 6

This group contains working hunting dogs with high demands for a sound construction. The Basset breeds are chondrodystrophic, which can predispose to unsound front construction; for instance causing toe pads not meeting the ground properly. A particular area of risk is the ribcage, which can be deformed with defect ribs and a short sternal bone.

In the shortlegged breeds, poor front construction and asymmetry must be observed, as well as inadequate ground clearance that interfere with the working function.

BSI listed breeds in group 6

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Basset Hound – chondrodystrophic type

Exaggerations of the breed type and some breed characteristics constitute risks for health problems.

Areas of risk are:

1. **Skin:** Unsound and/or exaggerated amount of loose skin may cause inflammations in wrinkles. *“Skin is supple and elastic without any exaggeration”.*
2. **Fore- and hindquarters:** Poor construction and inadequate ground clearance, resulting from exaggerated shortness of legs, may cause incorrect movement and interfere with the working function of the breed.
3. **Eyelids:** Too loose, oversized, and/or inverted eyelids. [See Appendix 3.](#)
4. **Ears:** Exaggeration of length of ears.

Look for typical proportions, eyes, ears and skin. Heavy ears and skin may cause eyelid problems. Of even greater importance is the correct movement. The standard reads *“Smooth, powerful and effortless action with forelegs reaching well forward and hind legs showing powerful thrust, hound moving true both front and rear. Hocks and stifles never stiff in movement, nor must any toes be dragged”.*

“It is important to bear in mind that this is a working hound and must be fit for purpose and therefore should be strong, active and capable of great endurance in the field.”

Bloodhound (Chien de Saint-Hubert)

Area of risk is:

1. **Skin and eyes:** Exaggerated amount of skin and loose or inverted eyelids may cause problems. [See Appendix 3.](#)

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 7

Pointing Dogs

Ariege Pointing Dog	French Spaniel	Picardy Spaniel
Auvergne Pointing Dog	French Wire-haired Korthals Pointing Griffon	Portuguese Pointing Dog
Blue Picardy Spaniel	German Long-haired Pointing Dog	Pudelpointer
Bohemian Wire-haired Pointing Griffon	German Rough-haired Pointing Dog	Slovakian Wire-haired Pointing Dog
Bracco Italiano	German Short-haired Pointing Dog	Small Münsterlander
Bourbonnais Pointing Dog	German Wire-haired Pointing Dog	Spaniel de Pont-Audemer
Brittany	Gordon Setter	Spinone Italiano
Burgos Pointing Dog	Hungarian Short-haired Pointing Dog	Stabyhoun
Drentse Partridge Dog	Hungarian Wire-haired Pointing Dog	St. Germain Pointing Dog
English Pointer	Irish Red and White Setter	Weimaraner, long-haired
English Setter	Irish Red Setter	Weimaraner, short-haired
French Pointing Dog - Gascogne type	Large Münsterlander	
French Pointing Dog - Pyrenean type	Old Danish Pointing Dog	

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 7

This group contains gundogs with high demands for soundness in construction, which must not show extreme tendencies such as heaviness, overly lymphatic conformation, nor too elegant construction with excessive coat or ribcages that are too deep or too flat.

There are some breeds in this group with exaggerated amount on skin.

BSI listed breeds in group 7

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Bracco Italiano

Area of risk is:

1. **Facial skin and eyelids:** Exaggerated amounts of skin may cause unsound lip folds and/or eyelid problems. [See Appendix 3.](#)

Spinone Italiano

Area of risk is:

1. **Facial skin and eyelids:** Exaggerated amounts of skin may cause unsound lip folds and/or eyelid problems. [See Appendix 3.](#)

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 8

Retrievers - Flushing Dogs - Water Dogs

American Cocker Spaniel

American Water Spaniel

Cheasapeake Bay Retriever

Clumber Spaniel

Curly Coated Retriever

English Cocker Spaniel

English Springer Spaniel

Field Spaniel

Flat Coated Retriever

French Water Dog (Barbet)

German Spaniel

Golden Retriever

Irish Water Spaniel

Labrador Retriever

Nederlandse Kooikerhondje

Nova Scotia Duck Tolling Retriever

Portuguese Water Dog

Romagna Water Dog

Small Dutch Waterfowl Dog

Spanish Waterdog

Sussex Spaniel

Welsh Springer Spaniel

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 8

This group contains gundogs. Endurance and sound movement are therefore particularly important, as is good muscular condition. It is important to distinguish between substance and obesity/overweight. Some of the spaniel breeds in this group show problems with eyes and ears due to excessive skin and large heavily coated outer ears. See also Appendix 3 about eyes.

BSI listed breeds in group 8

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

American Cocker Spaniel

Areas of risk are mostly related to tendencies towards brachycephaly expressed in p. 12:

1. **Head:** Overly short muzzle, too short rounded skull and bite problems.
2. **Eyes:** Protruding eyes and shallow eye sockets, profuse flow of tears.
Loose eyelids and unsound lip folds. [See Appendix 3.](#)
3. **Coat:** Exaggerated volume of coat and incorrect coat texture.

Look for correct head and muzzle proportions, sound eyes, normal tear drainage, and correct bite. Good length of ribcage and sternal bone and correct coat are also highly estimated. The standard reads about the coat: *"...of a texture which permits easy care"* and indicating the breed's *"...appearance and function as a moderately coated sporting dog"*.

Clumber Spaniel

This should be an agile working dog of good condition, without overweight or exaggerations in head and skull.

Areas of risk are:

1. **Head:** Excessively heavy with an abundance of loose skin and loose eyelids, which may cause eye problems.
2. **Exaggerated size and heaviness.**

Look for powerful, sound, typical movement in dogs with correct dimensions, size and head.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 9

Companion and Toy Dogs

Belgian Griffon

Bichon Frisé

Bolognese

Boston Terrier

Brussels Griffon

Cavalier King Charles Spaniel

Chihuahua, longhaired

Chihuahua, smooth-haired

Chinese Crested Dog

Coton de Tuléar

French Bulldog

Havanese

Japanese Chin

King Charles Spaniel

Kromfohländer

Lhasa Apso

Little Lion Dog

Maltese

Papillon

Pekingese

Phalène

Poodle, standard, medium sized,
miniature, toy

Pug

Russian Toy, longhaired

Russian Toy, smooth-haired

Shih Tzu

Small Brabant Griffon

Tibetan Spaniel

Tibetan Terrier

Breeds in bold types are listed in the BSI

FCI GROUP 9

About the breeds in group 9

Most breeds in this group are toy breeds. Some have extreme conformation such as shortened skull and underdeveloped muzzle - brachycephalic. Some of the breeds are also chondrodystrophic. Further exaggeration of these standard correct features and exaggerated dwarfism would give rise to serious health problems. *See also page 12 Breed types - Toy Breeds.*

The brachycephalic head is part of the breed type in Boston Terriers, French Bulldogs, the Griffon breeds, Japanese Chin, King Charles Spaniels, Pugs, Pekingese and Shih-Tzus. This may give rise to breathing problems and impaired body temperature regulation. Narrow respiratory channels with restrained breathing and pinched nostrils are serious problems, which must be noted. *See also Appendix 2 regarding assessment of breathing distress.*

Several of the breeds have protruding eyes in shallow eye sockets disposing for eye injuries. *See also Appendix 3 regarding eye problems.*

Open fontanel is an anomaly and a disqualifying fault in all breeds.

Wry lower jaw and/or lame tongue, so called paralyzed tongue, are disqualifying faults.

A deviant pattern of movement in some breeds with frantic scratching behaviour and signs of unmotivated pain when on leash, may indicate a serious neurological disorder, syringomyelia.

Powerless shuffling movement can be seen in toy breeds as an effect of unsound living conditions causing poor muscles.

Some of the breeds in this group are heavily coated. This has, in some cases, resulted in incorrect, woolly and excessive coats, so heavy that it impairs movement and affects quality of daily life for the dogs. **See also Exaggerations in presentation page 9.**

BSI listed breeds in group 9

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Belgian Griffon, Brussels Griffon and Small Brabant Griffon

(Griffon Belge, Griffon Bruxellois and Petit Brabançon) – brachycephalic type

Areas of risk are:

1. **Head:** A small head with an overly short muzzle can give rise to eye injuries and neurological disorders.
2. **Breathing:** Forced breathing with pronounced snoring sounds caused by insufficient room in throat cavities and/or pinched nostrils and/or ribcage. *See Appendix 2.*

FCI GROUP 9

3. **Movement:** A specific deviant pattern of movement with frantic scratching behaviour and signs of unmotivated pain when on leash may indicate a serious neurological disorder, syringomyelia.

Particular attention must be paid to breathing, nose and sound eyes as well as the pattern of movement.

Boston Terrier – brachycephalic and small molossoïd breed

Areas of risk are related to toy type and brachycephaly, expressed in page 12:

1. **Breathing problems:** Forced breathing, with pronounced snoring sounds due to a short muzzle, pinched nostrils and narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways) and/or ribcage. [See Appendix 2.](#)
2. **General construction:** Overly short body, roach back, diminutive tail, and too short and flat in muzzle. Heavy and coarse head.
3. **Eyes:** Protruding eyes and shallow eye sockets. [See Appendix 3.](#)
4. **Underdeveloped tail:** Lack of visible/touchable tail vertebrae is a disqualifying fault.

Look for sound breathing, the correct formation of the head/skull, and the dog's proportions.

Cavalier King Charles Spaniel

Areas of risk are related to tendency towards brachycephaly, expressed in page 12:

1. **Head:** Overly short muzzle, exaggerated stop, as well as very short, rounded skull (which may lead to a serious neurological disorder - syringomyelia).
2. **Breathing problems:** Forced breathing, with pronounced snoring sounds due to short muzzle, pinched nostrils and/or narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways). [See Appendix 2.](#)
3. **Eyes:** Protruding eyes increase the risk for injuries. Loose eyelids. Profuse flow of tears. Skin folds showing sign of irritation. [See Appendix 3.](#)
4. **Movement:** A specific deviant pattern of movement with a frantic scratching behaviour and signs of unmotivated pain when on leash, may indicate a serious neurological disorder (syringomyelia).

Look for soundness of breathing, skin, eyes and movement. The wording of the standard explicitly warns for prevents a brachycephalic tendency: "*Head, cranial region: Skull: Almost flat between ears. Stop: Shallow.*" The eyes shall be "*Large, dark, round but not prominent; spaced well apart*".

Chihuahua, smooth-haired and long-haired (Chihuaheño)

Areas of risk are all related to exaggerated dwarfism:

1. **Mouth:** Problems like underdeveloped muzzle giving rise to faulty bite, dentition and jaws. Also canine teeth going up into upper palate.
2. **Lame (paralyzed) tongue.**

FCI GROUP 9

3. **Eyes:** Protruding eyes increase the risk for eye injuries. [See Appendix 3.](#)
4. **Hindquarters:** Weedy and unsound in construction.
5. **Open fontanel** is since 2010 a disqualifying fault, changed from being a characteristic feature. A minor dimple noticeable as the result of the closure of the fontanel is not a disqualifying fault.

Particular attention must be paid to the formation of the skull and the jaws and the general anatomy; *“Hind legs well muscled with long bones”*.

Chinese Crested Dog/hairless variety

The show preparation constitutes the area of risk:

1. Skin injuries caused by ethically unacceptable removal of hair (epilating and chemical hair removal) in order to present the dogs in agreement with the standard.

French Bulldog (Bouledogue francais) – brachycephalic and small molossoïd breed

The special conformation of this breed with shortened skull and overly short bridge of nose, as well as underdeveloped tail, cause health problems if exaggerated further.

Areas of risk are:

1. **Breathing problems:** Forced breathing, with pronounced snoring sounds due to short muzzle, pinched nostrils and/or narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways) and/or ribcage. [See Appendix 2.](#)
2. **Face and eyes:** Too short muzzle and protruding eyes, which increase the risk of eye injuries. [See Appendix 3.](#)
3. **Proportions and construction:** Overly short proportions in neck and back as well as insufficient angulation in fore- and hindquarters can cause powerless dragging movement.
4. **Underdeveloped tail:** Lack of visible/touchable tail vertebrae is a disqualifying fault.

Look for sound breathing, correct bridge of nose, eyes, skin, tail, and movement. Breed standard reads; *“Length of muzzle about 1/6 of the total length of the head”*.

The breed standard calls for an *“active”* dog which is *“powerful for its small size, short, compact in all its proportions”*, but the French Bulldog must not be excessively short in neck and back. Gait should be free and active.

Japanese Chin – brachycephalic type

Areas of risk are:

1. **Breathing:** Forced breathing with pronounced snoring sounds caused by too small skull, which limits the room of the upper respiratory cavities, pinched nostrils, and too short ribcage. [See Appendix 2.](#)
2. **Eyes:** Protruding eyes in shallow eye sockets may predispose for injuries. [See Appendix 3.](#)

Look for sound breathing and the correct formation of the head/skull and the ribcage.

FCI GROUP 9

King Charles Spaniel – brachycephalic type

Areas of risk are:

1. **General construction:** Poor, underdeveloped ribcage with a keel; bent front legs and feet turning out.
2. **Muzzle:** Too short.
3. **Eyes:** Protruding eyes increase the risk for injuries. [See Appendix 3.](#)
4. **Movement:** A specific deviant pattern of movement with frantic scratching behaviour and signs of unmotivated pain when on leash, may indicate a serious neurological disorder (syringomyelia).

Particular attention must be paid to sound breathing and the general anatomy.

Pekingese – brachycephalic and chondrodystrophic type

The special conformation of this breed by the shortened skull, overly short bridge of nose and jaws, may cause health problems if exaggerated.

Areas of risk are related to exaggerated dwarfism, brachycephaly and chondrodystrophy:

1. **Eyes:** Protruding eyes, which increase the risk for eye injuries. [See Appendix 3.](#)
2. **Breathing problems:** Forced breathing with pronounced snoring sounds due to short muzzle, pinched nostrils and/or narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways). [See Appendix 2.](#)
3. **Nose wrinkle:** Overhanging nose wrinkle can obstruct the nostrils, and can cause skin inflammation.
4. **General construction:** Weak with poor ribcage, short sternal bone and bad muscle condition.
5. **Coat:** Coat which can be too profuse and/or woolly, and cause discomfort. The standard reads *“Length and volume of coat should neither impair the activity of the dog nor obscure the shapeliness of body. Excessive coat must be heavily penalized.”*

“All signs of respiratory distress are unacceptable and should be heavily penalized”. Breathing shall be assessed with the dog in action.

Untypical/unsound movement must not be confused with *“Typically slow, dignified rolling gait in front”.* *“Any signs of inability to move soundly are unacceptable and should be heavily penalized”.*

FCI GROUP 9

Pug – brachycephalic and small molossoïd breed

Areas of risk are:

1. **Breathing problems:** Forced breathing with pronounced snoring sounds due to short muzzle, pinched nostrils, narrow respiratory channels (insufficient room in pharyngeal cavities and airways) and/or short and open ribcage with short ribs and sternal bone. Obesity/overweight. [See Appendix 2.](#)
2. **Face:** Overly short muzzle with improper dentition, excessive loose skin, and hair on a nose wrinkle disturbing the function of the eyes as well as the nose. The standard does in fact not ask for a nose wrinkle – neither unbroken nor broken.
3. **Eyes:** Protruding eyes, which increase the risk of eye injuries. [See Appendix 3.](#)

Look for sound breathing, sound skin and eyes, the formation of the ribcage, and the size and weight. The standard mentions the ideal weight to be 6,3-8,1 kg. The standard calls for: *“Muzzle: relatively short”*.

Shih Tzu – brachycephalic and chondrodystrophic type

Areas of risk are:

1. **Breathing:** Forced breathing with pronounced snoring sounds, caused by brachycephaly and too small head (which limits the room of the upper respiratory cavities), too short muzzle and/or pinched nostrils. [See Appendix 2.](#)
2. **Eyes:** Protruding eyes, which increase the risk of eye injuries. [See Appendix 3.](#)
3. **Mouth:** Narrow lower jaw and poor dentition.

Look for sound breathing and correct head proportions, eyes, jaws and teeth.

BREED SPECIFIC INSTRUCTIONS (BSI)

FCI GROUP 10 **Sighthounds**

Afghan Hound	Greyhound	Saluki
Arabian Greyhound	Hungarian Greyhound	Spanish Greyhound
Azawakh	Irish Wolfhound	Whippet
Borzoi	Italian Greyhound	
Deerhound	Polish Greyhound	

Breeds in bold types are listed in the BSI

About the breeds in group 10

The breeds of this group are characterized by a homogenous type of construction. Problems with teeth and bites are found in some of the breeds, as well as poor and sparse coats. There are some Afro-Asian sighthounds with exotic mentality (aloof and supercilious). However, these traits must never turn into exaggerated inaccessibility.

BSI listed breeds in group 10

The text within inverted commas are quotations from the breed standards

Azawakh

Areas of risk are:

1. **Weight:** Standard asks for a particular slim and elegant dog, but it should not be overly slim. Extreme general thinness is described as a disqualifying fault in the breed standard.
2. **Behaviour:** Aggressiveness, anxiousness and undue shyness.

Appendix 1

Background for the BSI

The NKU BSI is the result of inventories made possible through extensive collaboration between dog show judges, breed clubs, veterinary surgeons, and health insurance statistics.

The BSI work was initiated by the Swedish Kennel Klubb (SKK), and the Swedish BSI document was applied in practice at dog shows from 2009. In 2012 the Nordic Kennel Union agreed on making a common Nordic BSI document, based on the SKK inventories, routines and experience, as well as studies from the other Nordic kennel clubs.

The first edition of the NKU BSI was finished Mars 2014. The basis for this first edition was an integrated evaluation of six different factors:

1. The initial selection of high profile breeds made by ten Scandinavian allrounders 2006 and the follow-up done 2012 with 20 Scandinavian allrounders.
2. The dialogue with the pertinent Scandinavian breed clubs during 2007-2013.
3. a) The evaluation of the health situation by information from a questionnaire to all Swedish Small animal specialists in 2010, and Swedish insurance statistics (Agria Breed Profiles) for these breeds 1995-2011.

b) Information from a questionnaire to all members of the Norwegian Veterinary Association for Small Animal Practice, Norwegian championship show judges, and breed clubs in 2011-2012.

4. The consensual result regarding the selection of listed breeds achieved at the Swedish general dog show judges' conferences in 2007 and 2012. The BSI document was supported by the Norwegian General Show Judge Conference in 2014.

5. The evaluating reports of the BSI application made by judges at all the SKK shows in 2009-2012.

6. The final selections and elaborations made by the NKU-BSI working group 2012-2014.

The compound information from the six factors thus motivates the listing of the breeds assessed as at risk for a negative development due to exaggerations of type characteristics. These breeds should attract the judges' special attention at dog shows, regarding soundness and health in relation to exaggerations of breed type.

APPENDIX 1

The evaluation of the BSI document will be done every 3rd year. The following points are the basis for this revised BSI document (second edition, 2018), together with the pillars mentioned above:

1. The opinion of all show judges, not only the allrounders. An online questionnaire was sent by the kennel clubs in Finland, Norway and Sweden to all their show judges, asking for their opinion regarding the breeds they are licensed to judge.
2. The dialogue or online questionnaires to the breed clubs in the NKU countries.
3. The evaluation of the judges' reports from the shows.

The NKU BSI working group has had the survey responsibility for the selection of the listed breeds and verbal formulations in the BSI document, as well as the information to the NKU and the Nordic kennel clubs.

The evaluation was performed in 2017, and the second edition of the NKU BSI document is ready for use in the show ring in the spring.

The BSI document is in accordance with the *FCI Basic Statement for Show Judges, Dogs fit for their original function*, approved by the FCI General Committee in Helsinki October 2013 and further discussed at the FCI Show and Judges Commission's meeting in Paris, February 2014. The attitude of the BSI to be recommendations to the judges and not strict compulsory rules, was highly acclaimed.

Appendix 2

Assessments of breathing distress in the show ring

Basic for all dogs:

All dogs should be able to breathe normally, also when moving.

Three levels of breathing distress

should be taken into consideration in quality grading and competition assessment, with regards to the dogs' ability to breathe normally in the show ring, also when moving.

1. Nonsignificant/temporary signs of affected breathing, but without causing any difficulty to the dog: This should be noted, but not necessarily affect the quality grading. This should, however, be considered at the competition assessment.

2. Milder affection of the ability to breath (milder respiratory problems), as well as anatomical conditions that potentially affect the ability to breathe (pinched nostrils, too short nose, overly small head and/or very short proportions, underdeveloped ribcage and so on): This should influence the quality grading.

3. Obvious signs of respiratory problems should motivate disqualification. Those signs of breathing distress are at hand if the dog already while standing still and without any "provoking external factors" (like hot temperature, exciting stimuli and so on) shows laboured respiration such as:

- Mouth breathing with obvious retraction of the mouth angle, and/or very protruding tongue
- Pronounced breathing sounds (snoring); inspiratory and/or expiratory
- Retractions in the forechest area and/or behind the ribcage synchronous with the respiration
- Nodding movements of the head and neck synchronous with the respiration

The assessment of breathing should always include evaluation of possible respiratory distress symptoms during and after evaluation of movement. Movement should be of breed adequate speed and duration.

General signs of exhaustion, as well as difficulties and prolongation of recovery after action, are very serious findings, and serious signs of lack of respiratory capacity.*

* SKK 2012 dvd *Making assessments of dogs' respiration.*

Appendix 3

Eye problems

Basic for all dogs:

All dogs should have sound, clear eyes without signs of irritation.

Anatomical features that may cause eye problems

Eye problems observed by the show judge are commonly related to the ocular adnexa (tissues surrounding the eye). Attention should also be paid to sunken eyes and/or eyes that are smaller than normal (microphthalmic), as well as to protruding eyes. Protruding eyes are often mistaken for over sized eye balls, a thing which hardly exists. Protruding eyes are due to shallow eye sockets and/or big eye openings.

Examples of adnexal features that may injure the eye: The anatomy of the skull, the position of the eye in the eye socket, the shape of the lid opening, and the presence of facial wrinkles and excessive amounts of loose skin surrounding the eyes. Folds and wrinkles on the muzzle, or in the face, may touch the cornea and cause irritation and damage. These anatomical features of the face, which increases risks for eye problems, are observable for the show judge.

The form and depth of the eye socket affects the position of the eyeball, i.e. may lead to too deeply set or protruding eyes. A too deeply set eye may cause in an inwards turning of the eyelid (entropion). A wide skull increases the risk of entropion at the outer corner.

Protruding eyes are due to shallow eye sockets,

and are more prone to injury, especially in combination with a short nose where the rhinarium (wet part of the nose) is placed between and close to the eyes. Abundance of skin and hair adjacent to the eye may cause irritation or damage to the ocular surface, especially if the eye is protruding. This is often seen when the muzzle is short. Thick and heavy folds in or around the face as well as heavy lips and ears, may distort the lid opening.

Depending on the extent of these features, hair/eyelashes may rub on the cornea and cause irritation/damage to the surface of the eye. Different parts of the eyelid may turn inwards – *entropion*. The lower eyelid may also droop outwards, exposing the conjunctiva – *ectropion*. A special form is seen in the *diamond shaped eye* where the eye opening is rhomboid, which can cause combined entropion and ectropion.

Signs of eye disease

Visual problems, even blindness, are difficult to evaluate properly in the show ring.

Signs of discomfort, irritation or pain related to the eye or its adnexa, are:

- Overflow of tears, accumulation of mucus and brownish stain below the eye.
Wet lid margins. Redness of the conjunctiva.
- Repeated squinting and blinking.
- Lack of corneal lustre, pigmented or opaque cornea.

APPENDIX 3 AND 4

Specific features in brachycephalic breeds

The wide and short skull, short nose and bridge of muzzle, loose facial skin, skin folds and long (wide open) eyelids can cause dryness, injury and inflammation.

Specific features in breeds with excessive and loose skin

The problems are related breed characteristics: The size and shape of the eyelids, the looseness of the skin, the heavy ears and lips. These breed characteristics can, when exaggerated, weigh down the tissues, and give rise to loose or inverted eyelids (ectropion and/or entropion, diamond eye and/or macroblepharon = oversized eyelid), as well as to upper eyelids overhanging the eye, and lashes rubbing on the cornea. Kinks on the lid margin affect the blink mechanism.

Assessing eye problems in the quality grading

Signs of eye problems should influence the quality grading, depending on the degree and severity of the deviation.

The obviously blind dog must in all cases be disqualified, irrespective of possible reasons. A dog that has removed an eye due to trauma shall not be penalized, unless the dog seem to be obviously impaired by a defect vision.

Damage to the eyeball indicated by cloudiness and/or pigmentation of the cornea is a disqualifying fault regardless of its cause.

Signs of irritation like repeated squinting and blinking should be taken into account in quality grading.

Anatomical features related to increased risk of eye problems (too short nose, too loose skin and so on) are areas of risk. They should, in relation to their extent, be taken into account in quality grading, and the competition assessment in relation.

Considerations in competition assessment

Milder signs of irritation like excessive tear flow and staining of the facial hairs should influence the competition assessment.

Appendix 4

Report – observations of areas of risk in the BSI-listed breeds

This evaluation form will be available at the show. Please fill out and forward to the ring ste-

ward after judging any breed listed in the BSI.

REPORT – observations of areas of risk in the BSI-listed breeds or in any other breed

Please complete the report in connection with the judging and forward it to the ring steward.

ORGANIZING CLUB:
You have been invited to judge .....(breed)
at the dog show in:..... date:.....
This breed is listed in the BSI for breeds under observation as described and explained in the NKU BSI document.

Were you familiar with the NKU BSI before this show? YES NO

You are requested to study the whole BSI document with special attention to the text regarding the breed(s) you will judge and the introduction text for the pertinent FCI group. We ask you also to pay special attention to the section "Basic for all dogs" Instruction for application is described in the first pages.

The number of dogs of the breed in question which you judged were: .....
Mark with a cross if no dogs were shown

Did you notice any of the issues and topics mentioned for the breed? YES NO
If YES, which of the areas of risk/issues did you observe and in how many dogs?

☐ Breathing problems, number.....	☐ Exaggeration in type, number.....
☐ Eye problems, number.....	☐ Unhealthy movement, number.....
☐ Bite and teeth problems, number.....	☐ Behaviour problems, number.....
☐ Weight, number.....	☐ Exaggeration in presentation, number.....
☐ Unhealthy construction, number.....	☐ Skin and coat problems, number.....
☐ Other issues, specified, number.....	

Comments.....
.....
.....

How many dogs did you award ck? (Number of dogs in best male and bitch classes).....

Do you find it appropriate that this breed is listed in the BSI?
Please answer this question from your overall experience, and not only from the present show.
Please indicate and make comments below!

Yes, it's appropriate that this breed is listed

No, it's not appropriate that this breed is listed

I can not, at present, state an opinion (please comment why) .....

.....

.....

Do you have any other comments or suggestions about other breeds you feel ought to be considered for listing in the BSI?

.....

.....

.....

Date and signature.....

Name in block letters.....

Thank you for your cooperation!
NKU BSI – a collaboration between the Nordic kennel clubs

Etiske retningslinjer for hold og trening av hund

www.nkk.no

April 2012

Foto: Vibeke Brath

Norsk Kennel Klub

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

» NKKs etiske retningslinjer for hold og trening av hund

Foto: Vibeke Brath.

1. Bakgrunn	4
2. Formål	4
3. Generelt	4
4. Definisjoner	4
5. Kunnskap om hund og hundehold	5
5.1 Kunnskap hos eiere og instruktører.....	5
5.2 Lovverket	5
6. Helse	5
6.1 Stell og tilsyn	5
6.2 Avlivning	5
7. Fôr og vann	6
8. Hunders bomiljø	6
8.1 Fysiske forhold.....	6
8.2 Bur.....	6
8.3 Boks.....	6
8.4 Tispe med valper	7
8.5 Utendørs hold	7
8.6 Hygiene	7
9. Transport	8
10. Aktivitet, opplæring og trening	8
10.1 Mosjon, aktivisering og sosial kontakt.....	8
10.2 Etisk opplæring og trening	9
10.3 Korrigering/irrettesettelse.....	9
10.4 Spesielt smertevoldende metoder/innretninger.....	9
10.5 Kontroll og hensyn til omgivelsene.....	10
10.6 Kampatferd.....	10
11. Avl og oppdrett	10

NKKs etiske retningslinjer for hold og trening av hund

1. BAKGRUNN

Hund har vært holdt som husdyr til nytte og glede gjennom tusener av år. Det er få andre dyr som er så fundamentalt tilpasset et liv blant mennesker som hunden. I dag holdes hund i Norge av mange ulike grunner. Mange hunder er selskaps-, familie- og turhunder som holdes primært for hygge og trivsel, og betyr mye i dagliglivet for både barn og voksne. Hund til nytteformål omfatter for eksempel jakt- og tjenestehunder, og er av stor samfunnsmessig nytte. NKK har tillit til at de fleste norske hundeeiere står for et godt hundehold. Alle hunder trenger jevnlig mental stimulering via ulike former for trening og aktivisering, samt frihet til å løpe og utfolde seg. Det er helt nødvendig å ta hensyn og utvise smidighet slik at hund og eier kan hygge seg med sine aktiviteter uten å være til unødig belastning for omgivelsene.

2. FORMÅL

Formålet med disse retningslinjene er å legge til rette for god velferd for hunden, slik at den kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet, samt å beskrive normer for opplæring og trening av hund. Det er viktig for NKK at hundens velferd sikres ved etisk riktig hold, oppdragelse, opplæring og trening. Retningslinjene er ment å dekke alt hundehold og alle former for opplæring av hund.

3. GENERELT

Hund skal behandles pent, og holdes på en slik måte at den får tilfredsstilt sitt behov for bevegelse, mosjon, aktivisering og sosial kontakt med mennesker og andre hunder. Godt hundehold forutsetter at hunden ikke er til

vesentlig ulempe for omgivelsene. Avføring skal plukkes opp på steder hvor den vil være til ulempe.

4. DEFINISJONER

Bur: Oppholdssted som kan lukkes slik at hunden stenges inne, ofte beregnet på transport. Et bur gir vanligvis mindre plass for hunden enn en boks.

Boks: Innendørs, avgrenset oppholdssted for hund, ofte skilt fra resten av rommet med stengsel, grind e.l.

Dyrevelferd: Hundens egen opplevelse av sin mentale og fysiske tilstand, som følge av dens forsøk på å mestre sitt miljø¹.

Elektrisk gjerde: Innretning beregnet på å holde dyr innenfor visse områder, tilknyttet en strømkilde slik at det avgis elektrisk støt ved kontakt. Gjerdet kan være synlig, med tråd eller netting over bakken, eller såkalt usynlig med en skjult innretning som påfører hunden støt ved passering.

Fører: Person som fører og håndterer hunden. Fører trenger ikke å være eier.

Instruktør: Person som jobber direkte med hundeeiere og deres hunder, og underviser eieren i opplæring av hunden.

Korrigerings: Irettesettelse, vanligvis for å hindre en uønsket handling.

Oppholdsrom for hund: Rom der hund oppholder seg over tid, med eller uten bur eller boks(er).

Pigghalsbånd: Halsbånd med pigger som vender inn mot hundens hals og klyper/stikker i halshuden når båndet strammes.

¹ Definisjon fra Forskergruppe Etologi og husdyrmiljø, UMB 2004. Dette er en presisering av en eldre definisjonen av Donald Broom, og er senere akseptert av Landbruks- og matdepartementet som basis for den nye dyrevelferdsloven.

Positiv forsterkning: Å tilføre/oppnå et velbehag som følge av en atferd - med det resultatet at atferden øker. Omtales i dagligtale som belønning.

Trener: Person som jobber direkte med hunder, med mål om å lære inn eller endre atferder.

Trening: Læring som opptrer under veiledning fra mennesker (kan være bevisst eller ubevisst).

5. KUNNSKAP OM HUND OG HUNDEHOLD

5.1 » Kunnskap hos eiere og instruktører

Person som har ansvar for hund skal ha grunnleggende kjennskap til hunders naturlige behov, atferd og reaksjoner generelt, samt rasespesifikke fysiske og mentale trekk. Denne kunnskapen skal etter beste evne brukes under opplæring av hunden. Videre skal man kjenne til de viktigste prinsippene for opplæring og aktivisering av hund. Instruktører bør ha god kunnskap om læringsteori, hunders atferd og sanser samt ulike rasers egenskaper, og bruke dette som grunnlag for arbeidet sitt. Den som trener eller instruerer bør ha kunnskap om hvordan man kommuniserer med en hund, velge en tilnærming som gir hunden størst mulig sjanse til å lykkes, og løpende vurdere treningens suksess. Eiere og instruktører bør tilegne seg kunnskap

og erfaring med hvilke situasjoner som kan utløse, forsterke eller nøytralisere aggresjon og annen uønsket atferd. Enhver som har med trening av hund å gjøre bør være kjent med at hunders læring kan påvirkes av daglig omsorg som fôring, isolasjon og samhandling med mennesker og dyr. Dersom kunnskap nevnt i dette punktet er mangelfull, skal man søke informasjon via litteratur, kurs e.l.

5.2 » Lovverket

Person som har ansvar for hund bør ha kunnskap om Dyrevelferdsloven og Hundeloven med aktuelle tilhørende forskrifter, som definerer den juridiske rammen for hundehold i Norge. Foresatte skal i henhold til Dyrevelferdsloven ikke la barn under 16 år ha et selvstendig ansvar for hund.

6. HELSE

6.1 » Stell og tilsyn

Hund skal ha tilsyn og tilstrekkelig stell av pels, klør, øyne, ører og tenner/munn. Pelsen skal stelles og holdes rein, hunden skal ikke gå med floker eller skitt i pelsen. Klør skal klippes jevnlig, øyne og ører tilses og om nødvendig reingjøres. Spesielle fysiske trekk som krever ekstra stell, som hudfolder eller leppefolder, skal etterses jevnlig og stelles om nødvendig. Tenner/munn skal stelles ut fra hver hunds behov, tannstein skal fjernes jevnlig og minimum så ofte at det ikke oppstår betennelse/irritasjon i tannkjøttet. Dette innebærer rensing/pussing svært ofte for en del rasers/individens vedkommende.

Syk eller skadd hund skal ha nødvendig tilsyn og stell, veterinær skal kontaktes ved behov og hunden skal ha nødvendig behandling.

6.2 » Avlivning

Hund som er uhelbredelig fysisk eller psykisk syk og lider, uten rimelig håp om å gjenvinne akseptabel livskvalitet, bør avlives på forskriftsmessig måte av veterinær eller annen kompetent person.

Mer om dyrevelferd og krav til å hindre at hunden er til ulempe for andre:

- Lov om dyrevelferd (Dyrevelferdsloven), www.lovdatab.no
- Lov om hundehold (Hundeloven) www.lovdatab.no
- Stortingsmelding nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd www.stortinget.no
- Odelstingsproposisjon nr. 15 (2008-2009) Om lov om dyrevelferd www.stortinget.no
- NKKs lover, www.nkk.no

Mer om avlivning:

Forskrift om avliving av hund og katt, www.lovdatab.no

Foto: Vibeke Brath

7. FÔR OG VANN

Hund skal ha et fôr med passende næringsinnhold ut fra individets behov, i forhold til rase, alder, aktivitetsnivå og helse. Mengden fôr bør tilpasses individet, og skal sikre at hunden opprettholder normalt hold. Dette betyr at hunden ikke skal være mager eller overvektig. Hunder skal fores minimum én gang daglig, og ha tilgang på vann. I perioder da vannet fryser (utendørs) skal hundene vannes med lunkent vann, eller på annen måte slik at vannet ikke umiddelbart fryser, minst to ganger daglig. Eier skal videre påse at hunden får dekket sitt behov for vann i varmt vær, under trening o.l.

8. HUNDERS BOMILJØ

8.1 » Fysiske forhold

Oppholdsrom for hund skal ha tilstrekkelig belysning og ventilasjon, normal luftfuktighet, samt temperatur tilpasset rasens/individets behov. Man bør også ta hensyn til akustikk/lydforhold i rom der flere hunder oppholder seg sammen.

8.2 » Bur

Hund skal ikke ha bur som sitt primære oppholdssted. Hund som oppholder seg i lukket bur, f. eks. under transport eller under utstilling/konkurransetrening, skal minimum ha plass til å sitte, reise seg og snu seg, samt strekke seg og legge seg i en naturlig stilling. Ved bruk av bur skal tilvenning skje gradvis, slik at hunden i størst mulig grad trives i buret. Hvor lenge det er forsvarlig å la en hund oppholde seg i bur vil i stor grad avhenge av hundens trivsel i buret.

8.3 » Boks

Hund som oppstalles i boks skal ha innendørs plass med minimumsmål som beskrevet i Tabell 1, og bør i tillegg ha tilgang til hundegård. Gulvarealet skal økes med 50 % for hver hund ut over én dersom flere dyr oppstalles sammen. Grupper av hunder som holdes sammen skal settes sammen på en slik måte at individene ikke mistrives. Skillevegger mellom bokser bør utformes slik at de muliggjør sosial kontakt mellom hundene. Hunder som ikke kjenner hverandre bør ikke føres sammen uten tilsyn. Hunder som reagerer aggressivt

Foto: Vibeke Brath

overfor hverandre eller er redd hverandre skal ikke oppstalles sammen, og bør være ute av syne for hverandre ved hjelp av tett vegg e.l. mellom boksene.

8.4 » Tispe med valper

Tispe med valper skal ha egen boks eller oppholdsrom, som gir nødvendig skjerming fra andre hunder avhengig av valpenes alder.

Foto: Inger Handegård

Skulderhøyde hund	Golvflate minimum	Ingen sider kortere enn	Høyde minimum
<40 cm	2 m ²	1 m	0,8 m
40-65 cm	3 m ²	1,5 m	1,2 m
>65 cm	5 m ²	1,2 m	1,5 m

Tabell 1. Minimumskrav til innendørs plass ved hold av hund i boks. Om mulig bør hunden i tillegg ha tilgang til hundegård.

8.5 » Utendørs hold

Hunder kan bare holdes utendørs dersom de har fysiske og mentale forutsetninger for det. Alle hunder skal ha mulighet til å søke ly for vær og vind i hundehus, skur e.l. Slikt hundehus eller skur skal gi hunden akseptabel hviletemperatur ved hjelp av isolasjon og/eller halm eller tepper, ut fra den enkelte hundens behov. Også hund som holdes utendørs bør daglig ha oppfylt sitt behov for bevegelse/mosjon, helsestell, aktivisering og sosial kontakt med andre hunder og/eller mennesker.

Foto: Vibeke Brath

Hund bør ikke holdes bundet i bånd/kjetting/løpestreng som primær oppstalling. Hund som står bundet skal ha regelmessig tilsyn slik at den ikke skader seg. Alternativer som hundegård e.l. bør om mulig erstatte bånd/kjetting. Dersom hund likevel holdes bundet, skal Mattilsynets Retningslinjer for hold av hund utendørs og Norges Hundekjørerforbunds Retningslinjer for ansvarlig hold av trekkhunder overholdes på dette punktet. Det bør ikke holdes mer enn fire voksne hunder sammen i en hundegård uten tilsyn.

8.6 » Hygiene

Oppholdsrom for hund, hundegård o.l. skal ha tilstrekkelig renhold, og avføring skal fjernes regelmessig. Underlaget i hundegårder bør være tilstrekkelig drenerende, og snø bør måkes etter behov.

Mer om utendørs hold av hund:

- Mattilsynets Retningslinjer for hold av hund utendørs, www.mattilsynet.no
- Norges Hundekjørerforbunds Retningslinjer for ansvarlig hold av trekkhunder, www.sleddogsport.no

9. TRANSPORT

Hunden skal ha en sikker og stødig plass under transport, uten fare for å bli truffet av bagasje eller inventar. Sikring kan skje f.eks. med bur eller sele. For best mulig trafikk-sikkerhet anbefales et bur som er beregnet på bruk i bil, og som ikke er for stort, slik at det gir hunden god støtte. Hund som transporteres i bur bør normalt minimum ha plass til å sitte, reise seg og snu seg, samt strekke seg og legge seg i en naturlig stilling (jfr pkt 8.2). For transport av hund i transportmidler av profesjonell karakter, for eksempel spesialbygde hundehengere eller overbygg på lasteplan, skal hundene ha bur av forskriftsmessig utforming.

Hunden skal under transport tilbys vann jevnlig, med intervaller tilpasset årstid og temperatur. Hund som forlades i bil skal ha nøye tilsyn slik at oppheting eller nedkjøling ikke forekommer.

Mer om transport av hund:

Forskrift om transport av levende dyr,
www.lovddata.no

Foto: Vibeke Brath

10. AKTIVITET, OPPLÆRING OG TRENING

10.1 » Mosjon, aktivisering og sosial kontakt

Hunden skal mosjoneres, trenes og aktiviseres slik at den får dekket sitt behov for fysisk og mental aktivitet og sosialt samvær. Gjennom tilstrekkelig aktivisering kan unødvendig frustrasjon unngås, slik at hunden blir mest mulig veltilpasset og er til mest mulig nytte og glede for omgivelsene. Sosial kontakt bør skje gjennom selskap med mennesker og/eller hunder. Hunden bør ha kontakt med mennesker minimum noen timer hver dag gjennom sosial omgang, aktivisering, lufting, trening eller annen sysselsetting. Hundeeier eller -fører skal forsikre seg om at hunden er i fysisk god nok form til den treningen den settes i og de oppgavene den er tiltenkt, samt at den får tilstrekkelig hvile etter aktivitet.

Hunden bør luftes/mosjoneres/aktiviseres minst tre ganger om dagen dersom den

holdes innendørs uten tilgang til hundegård e.l. Valper, eldre eller syke hunder bør luftes oftere ut fra sine behov. Hunder som holdes utendørs, eller med adgang til hundegård e.l., bør sosialiseres/mosjoneres/aktiviseres minst én gang daglig. Valper og unghunder bør jevnlig aktiviseres/trenes alene for å stimulere selvstendighet og trygghet.

10.2 » Etisk opplæring og trening

Oppdragelse, opplæring og trening skal alltid foregå på en slik måte at hundens velferd blir ivaretatt. Det å gi hunden faste rammer og sette grenser er ofte en nødvendighet for å oppnå en trygg og velfungerende hund. Hovedprinsippet skal være innlæring med positiv forsterker (belønning). Ubehag kan kun benyttes i unntakstilfeller, der positiv forsterkning alene ikke har ført til målet.

Spesielt under de tidlige fasene av innlæringen av nye momenter bør hunden belønnes rikelig ved det minste fremskritt. Også under senere trening er belønning alltid å foretrekke fremfor ubehag. Kravet til hundens tilpasning til ulike former for virksomhet, miljø osv. må aldri overgå hundens evner.

Foto: Inger Handegård

10.3² » Korrigering/irettesettelse

Fremskritt oppnås best i all dressur ved at den ønskede atferden gradvis trenes frem under systematisk oppbygde innlæringsfaser, i god forståelse mellom fører og hund. Gjennom belønning av ønsket atferd kan korrigering/irettesettelse som oppleves ubehagelig for hunden i de fleste tilfeller unngås.

Hundeeiere og trenere må ta stilling til når det eventuelt er nødvendig med ubehag. Det kan være utfordrende å ta denne avgjørelsen. Det er ikke bare korrigeringens form som har betydning, men også situasjonen den skjer i og hvor følsom hunden er. I de fleste tilfeller bør det holde med muntlig korrigering og/eller kroppsspråk. Dersom fysisk korrigering likevel er nødvendig i forbindelse med hundetrening, skal korrigeringen komme i riktig øyeblikk (tidligst mulig i feil handling) slik at hunden forstår hvorfor. Dette kan i mange tilfeller være vanskelig, og det er særdeles viktig at det gjøres riktig. Har du ikke erfaring med dette selv, bør du derfor oppsøke kyndig hjelp.

Korrigering får aldri være unødvendig hard, må komme i riktig øyeblikk og må alltid tilpasses individet, forseelsen og situasjonen. Den må ikke styres av førerens sinne eller manglende selvbeherskelse. Korrigering som hunden oppfatter som tilfeldig vil kunne gjøre hunden usikker, redd eller aggressiv, og kan være i strid med dyrevelferdsloven. Korrigering av hund som viser redsel eller tydelig underkastelse skal ikke forekomme.

10.4 » Spesielt smertevoldende metoder/innetninger

Elektrisk strøm er i Norge forbudt ved trening av hund. Elektrisk halsbånd er likevel tillatt brukt under aversjonsdressur mot visse klauvdyr, når slik trening utføres av en kyndig, autorisert person. Automatisk «bjeffehals-

Mer om bruk av strøm under trening av hund:

Forskrift om bruk av elektrisk strøm ved trening av hund, www.lovdataba.no

² Teksten i 10.3 er skrevet med utgangspunkt i tekst hentet fra Svenska Brukshundklubben

Foto: Laila S. Østthagen

bånd» som gir støt når hunden bjeffer er forbudt, det samme gjelder såkalt «usynlig» strømgjerde. Piggtrådgjerde er også forbudt etter Dyrevelferdsloven.

Piggalsbånd skal ikke brukes under trening.

10.5 » Kontroll og hensyn til omgivelsene

Hund skal være under tilstrekkelig kontroll slik at den ikke er til skade eller ulempe for omgivelsene. Kontroll bør tilstrebtes både når hunden er løs og når den er i bånd. Dette innebærer at hunden skal kunne kalles tilbake når den er løs. Hund som er i bånd bør føres i et bånd av lengde tilpasset forholdene, slik at eier/fører har kontroll over hunden også når den er i bånd. Det er god hundeskikk at hunden ikke slippes bort til mennesker som ikke ønsker dette.

10.6 » Kampatferd

Hunder skal ikke hisses/settes opp mot hverandre eller mot andre dyr eller mennesker, unntatt som ledd i lovlig jakt eller tjenestehundarbeid. Med jakt og tjenestehundarbeid menes også trening og organisert prøving for slike formål. Hundekamper eller liknende, samt slik trening, er forbudt og skal ikke forekomme.

Mer om hold, trening og opplæring av hund:

NKKs informasjonshefter: Vil du bli hundeeier og Velkommen valp, www.nkk.no

Foto: Aina Sunde Dahl

11. AVL OG OPPDRETT

NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett og NKKs Avlsstrategi skal følges. All avl bør foregå i henhold til raseklubbens formål og retningslinjer.

Mer om avl og oppdrett:

NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett, www.nkk.no

NKKs Avlsstrategi, www.nkk.no

Sunn hundeaavl

- NKK trenger veterinærens hjelp!

*Hund til
nytte og glede*

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Foto: iStock

Foto: Vibeke Brath

Norsk hundeavl – veterinærens muligheter

Avl og oppdrett i Norge drives stort sett i liten skala og på hobbybasis. Derfor oppfatter ikke en del oppdrettere seg selv som nettopp dette, i hvert fall ikke før de har hatt flere kull. Deres første kontaktpunkt mht. holdninger rundt helse og velferd er ofte den lokale veterinæren, ikke NKK.

NKK arrangerer en egen kursserie for oppdrettere (Oppdretterskolen), holder foredrag om avl og helse for raseklubbene, og deler informasjon på nett og papir. Vi når imidlertid ikke alle oppdrettere denne veien. Blant annet har vi liten påvirkningskraft på oppdrettere som avler

utenfor NKK-systemet. Som fagperson har veterinæren en unik status hos hundeeieren, og so m regel stor innflytelse.

Veterinærens holdninger og helseinformasjon er derfor veldig viktig. Eieren du har inne på klinikken i dag med sin første valp, kan komme til å bli den største oppdretteren i sitt område – om noen år. Han/hun trenger tidlig å få sådd tanken om at helse og velferd er førsteprioritet hos en avls-hund. Én veterinærer som har kontakt med mange hundeeiere/oppdrettere kan ha større effekt på framtidig hundehelse enn én enkelt oppdretter.

Hvordan kan veterinæren hjelpe

Hvordan veterinæren forholder seg til den vanlige hundeeieren og oppdretteren, kan påvirke tankegang rundt helse, velferd og avl. Her er noen tips til hvordan en sunn tankegang kan fremmes.

Generell informasjon

♥ **Informér om evt. arvelig komponent når du diagnostiserer sykdom eller negativ atferd.** (eks: BOAS, atopi, aggresjon, overdreven skyhet, patellaluksasjon, HD, etc).

- Selv om det ikke foreligger arvbarhetstall, vil det at en sykdom forekommer hyppigere i en rase (eller linje) enn i andre, ofte bety at lidelsen har en arvelig komponent.

- Informer om at hunden kanskje ikke bør brukes i avl, selv om eier pr. i dag ikke planlegger dette. Be eier sjekke RAS (rasespesifikk avlsstrategi) og kontakte raseklubbens avlsråd, hvis han/hun ønsker å avle på hunden.

- Oppfordre til registrering av arvelig klinisk sykdom i DogWeb (se Screeningundersøkelser og rapportering av sykdom).

- Be eier informere hundens oppdretter om diagnosen.

♥ **Oppdater klinikkens informasjonsskriv om sykdom, og få med om det foreligger en (mistenkt) arvelig komponent.**

♥ **Informér om oppdretters ansvar for fremtidig helse i rasen.**

- Det kan være vanskelig å se negative sider ved egne hunder, og sammenhengen mellom avl på sin favoritthund og helse-situasjonen til hele rasen i framtiden.

- Snakk varmt om mentalt sunne, friske, rasetypiske hunder, selv om de kanskje ikke har en championittel.

- Anbefal NKKs Oppdretterskole.

- Fokus på helse og ærlighet smitter!

Ivareta avlstispas velferd

♥ **NKKs Ethiske grunnregler for avl og oppdrett, punkt 7 (utdrag i punktform).**

- Tispa skal være minst 18 mnd. ved paring.

- Hvis tispa har hatt to kull i løpet av ett år, skal det gå minst ett år til neste kull fødes.

- Tispa bør i hovedregel ikke pares etter fylte 8 år.

- Unntak kan gjøres for 8-årig tispe hvis veterinærattest (eget skjema) vedlegges. Attesten må være under 1 mnd ved paring.

- Rasespesifikke hensyn skal tas. Tisper av noen raser bør kanskje tas ut av avl før 8 års alder.

- Tispa kan maksimalt føde ett kull etter fylte 8 år.

- Tispa skal ikke pares etter fylte 9 år.

- Anbefaling: Tispa bør få sitt første kull før fylte 6 år.

NKKs IT-verktøy vil plukke opp brudd på de etiske grunnreglene. Ved brudd vil oppdretter bli møtt med sanksjoner. Oppdretter er alltid ansvarlig for å holde seg oppdatert på NKKs regelverk, spesielt Ethiske grunnregler for avl og oppdrett.

♥ **Veterinær må alltid informere eier hvis han/hun har grunn til å tro at en oppdretter vil bryte punkt 7, og fraråde dette.**

Foto: Ole Walter Sunclo

Ikke foreta forhåndsbestilte keisersnitt

♥ NKKs avlsstrategi

- «En tisper som ikke har evnen til å føde naturlig, pga. anatomi eller arvelig primær inertie (manglende veer), bør utelukkes fra videre avl – uansett rase.»

- «Planlagte keisersnitt skal ikke foretas. Dersom oppdretter antar at tisper ikke vil være i stand til å føde naturlig skal hun ikke pares. En tisper som har hatt to keisersnitt skal ikke pares igjen.»

♥ **Veterinær må selvsagt hjelpe en hund som trenger akutt fødselshjelp,** men hundene må få lov til å forsøke å føde naturlig. Det er svært vanskelig å velge riktige avlsdyr hvis man ikke vet hvilke tisper (eller linjer av tisper) som kan føde naturlig. En oppdrettspraksis som baserer seg på bruk av timebestilte keisersnitt, strider mot regelverket.

♥ **Eiere som ønsker å forhåndsbestille keisersnitt** bør bli fortalt at dersom eier antar at tisper ikke kan føde naturlig, skulle den ikke vært paret i utgangspunktet.

♥ **Hvis du utfører keisersnitt på en tisper som du antar ikke er i stand til å føde naturlig** (primær inertie uten spesiell årsak, uheldig/ufunksjonell anatomi), bør du sterkt fraråde eier å ha flere kull på tisper!

Screeningundersøkelser og rapportering av sykdom

♥ Rapportert arvelig klinisk sykdom

- Rapporteringen gjøres enkelt på nkk.no/dyrlege via Veterinærsystemet. Eier må ha gitt tillatelse til rapportering.

- Informasjonen blir tilgjengelig i databasen DogWeb, og er et avlsverktøy for oppdrettere som søker partner til sin hund. Den er også nyttig for valpekjøpere som søker etter foreldredyr, og gir raseklubbene en pekepinn på hva de bør jobbe med.

- Spesielt viktig er rapportering av rasetypisk sykdom/overdrevne eksteriortrekk som gir helseproblemer og dårlig hundevelferd.

- Registreringen er et supplement til Dyreidentitets diagnoseregister, som gir informasjon om sykdomsproblematikk i hundepopulasjonen (registrerte og uregistrerte, renrasede og blandingshunder). Oppdrettere trenger imidlertid informasjon om arvelige/antatt arvelige sykdommer på individbasis. Registrering av arvelig klinisk sykdom er dermed en svært viktig del av NKKs avlsarbeid.

- Når sykdom registreres på nære slektninger, vil en hund i praksis benyttes mindre i avl, selv uten absolutte krav. Veterinæren vil således ha innflytelse hvilke hunder som brukes i avl.

♥ Rapportert skjelettlidelser

- Opptrer symptomer før alder for screeningundersøkelse, bør man rapportere inn lidelsen via eget skjema, evt. via Veterinærsystemet (nkk.no/dyrlege)

♥ Utfør screeningundersøkelser på korrekt måte

- Veterinær som har avtale med NKK om røntgenundersøkelser eller fastsettelse av patellastatus, skal registrere alle undersøkelsene sentralt hos NKK. Undersøkelsene skal utføres i henhold til de fastsatte prosedyrene.

- Undersøkelsesresultater som holdes tilbake vil undergrave undersøkelsene som gode avlsverktøy, og helsemessig

Råd til oppdrettere

framgang hos rasene vil kunne utebli.

Hva sier du til en oppdretter som ber om råd ved avl?

Punktene listet under er et minimum av informasjon du bør gi oppdretter.

♥ Velg en funksjonelt frisk hund, fysisk og mentalt

- Hunden må være frisk uten å være avhengig av kirurgisk eller medisinsk behandling for arvelig eller antatt arvelig sykdom

♥ Velg avlsdyr som er bedre enn gjennomsnittet i rasen (helse og gemytt)

♥ Vær bevisst ditt ansvar som forvalter av rasens framtidige helse

• Be eierne besøke NKKs nettsider Helse om Avl og oppdrett. Der finner de informasjon om

- NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett (punkt 7 om tispas velferd er spesielt viktig)

- NKKs avlsstrategi

- NKKs tips for valg av avlspartner

- NKKs Registreringsrestriksjoner for

- Oppdretterskolen

♥ Sjekk raseklubbens avlsanbefalinger (kan være strengere eller mer omfattende enn NKKs minstekrav) og klubbens RAS-dokument (Rasespesifikk avlsstrategi).

» Én veterinærer som har kontakt med mange hundeeiere/oppdrettere kan ha større effekt på framtidig hundehelse enn én enkelt oppdretter.

NKKs tanker rundt avl og helse

Foto: Cilje H. A. Moe

NKK har en klart definert målsetning:

«Funksjonelt friske hunder med rasetypisk konstruksjon og mentalitet som kan leve et langt og lykkelig liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet.» Vårt ønske er at veterinærene skal få mindre arbeid med å behandle arvelig betinget sykdom, som kunne vært forebygget gjennom bedre avlsarbeid. Vi trenger imidlertid din hjelp i dette arbeidet!

Norske myndigheter har ikke innført krav til oppdrettere, så lenge de holder seg innenfor hundeloven og dyrevelferdsloven. Enhver kan i utgangspunktet drive oppdrett som de selv vil. NKK og hundens veterinær blir dermed oppdretterens nærmeste rådgivere og «håndhevere» av hundehelse og -velferd.

Norsk hundehold er i en heldig posisjon i forhold til i mange andre land,

da de fleste reinrasede hunder i Norge er registrert i NKK. Antall uregistrerte rasehunder øker imidlertid også i Norge. NKK jobber kontinuerlig med helse og sunnhet, men har dessverre liten innflytelse på uregistrert avl. NKK er en frivillig medlemsorganisasjon. Det er derfor opp til hver enkelt oppdretter om de vil forholde seg til våre regler og krav, eller om de vil avle utenfor organisasjonen.

I utgangspunktet ønsker NKK å beholde oppdrettere og hunder i systemet, slik at disse kan nås med informasjon, og i det minste må tilfredsstillende grunnleggende helsekrav. Det er således en fin balanse mellom å sette nødvendige krav, men samtidig unngå så strenge krav at mange oppdrettere går sine egne veier.

Foto: iStock

» Vi ønsker å få flest mulig med oss i arbeidet for sunne, funksjonsdyktige hunder – både de som er registrert i NKK, og de som er utenfor.

» For å lykkes, er vi helt avhengig av veterinærens hjelp!

Foto: Vibeke Brath

Norsk Kennel Klub
Nordåsveien 5, 1251 Oslo
Postboks 52 Holmlia, 1201 Oslo

www.nkk.no

Anmodning til Mattilsynet om innføring av rapportplikt på operasjoner i respirasjonsorganene forårsaket av eksteriøre overdrivelser samt obligatorisk chip-merking av hund

Mattilsynet
Hovedkontoret
Felles postmottak
Postboks 383
2381 Brumunddal

18.06.2015

Anmodning om innføring av rapportplikt på operasjoner i respirasjonsorganene forårsaket av eksteriøre overdrivelser (brachyocephalsyndromet) samt obligatorisk chip-merking av hund

På møtet med Mattilsynet 08.04.2014 lanserte NKK et forslag om å innføre veterinær rapportplikt for kirurgiske inngrep i respirasjonsorganene hos hund, forårsaket av eksteriøre overdrivelser (brachyocephalsyndromet). Vi ønsker med dette brevet å konkretisere vårt forslag.

Kortsnutede hunder, både blandingshunder og rasehunder, har de senere årene økt sterkt i popularitet. NKK har nedlagt et stort arbeid for å motvirke overdrivelse av eksteriøre særtrekk som går ut over hundens helse og velferd. Mange skylder på rasestandardene som hevdes å framelske hunder med respirasjonsproblemer, bl.a. på grunn av svært kort snute. Imidlertid sier rasestandardene at hunder som viser pustevansker er svært uønsket; i standarden for engelsk bulldog som ofte trekkes frem som en «værsting» er tegn til pusteproblemer angitt som en diskvalifiserende feil.

Vi skal ikke stikke under en stol at enkelte eksteriørdommer ikke har lagt stor nok vekt på den negative effekten av eksteriør og pusteproblemer når de dømmer hunder på utstilling. Som hundeeiernes organisasjon og med et overordnet ansvar for hundeutstillinger i Norge er dette noe NKK har hatt stort fokus på gjennom mange år, både overfor dommere, oppdrettere og raseklubber. I samarbeid med de øvrige nordiske landene har vi utarbeidet «Breed Specific Instructions (BSI) regarding exaggeration in pedigree dogs», et dokument som vi også i stor grad bidrar til å markedsføre i store deler av den internasjonale hundeverden.

NKK er i september arrangør for Europavinner utstillingen, populært kalt europamesterskapet i eksteriør. Her vil det bli holdt et internasjonalt dommerseminar, og våre veterinærer vil observere under bedømmelsen av alle de aktuelle rasene gjennom alle de tre dagene utstillingen varer, nettopp for å hindre at hunder med eksteriøre overdrivelser som går utover hundens helse og sunnhet blir høyt premiert. Vi gjør også tiltak på våre øvrige utstillinger.

Disse tiltakene har imidlertid i første rekke effekt på hunder som går på utstilling, men vi har ikke noe godt virkemiddel for å hindre at hunder med pusteproblemer blir brukt i avl. Vi arbeider nå med å utvikle en «fitness test» for bulldog og andre aktuelle raser, som innebærer at hunden må gå 1 km på 12 minutter; respirasjon, puls og temperatur måles før, umiddelbart og etter fastsatte tidspunkter etter turen. Det er imidlertid velkjent i veterinære fagmiljøer at stadig flere hunder blir operert i luftveiene for å bedre velferden hos hunder med disse meningsløse eksteriøre overdrivelsene. Dette

gjelder ikke bare registrerte rasehunder, men i minst like stor grad blandingshunder av de aktuelle rasene og uregistrerte rasehunder. Det er god grunn til å anta at begge de to sistnevnte gruppene er i kraftig økning i Norge, i likhet med det øvrige Europa.

NKK ønsker å utelukke fra avl hunder med store pusteproblemer. Det vil være en god start å få kjennskap til hvilke hunder som er operert for disse problemene. Hvis det ble innført rapportplikt på denne type operasjoner, vil NKK legge avissperre på disse hundene. Dette innebærer at avkom etter disse hundene ikke vil bli registrert i Norsk Kennel Klub. Det vil imidlertid ikke hindre at de kan få avkom som ikke registreres i NKK. Hvis det ble innført rapportplikt og denne informasjonen ble tilgjengelig for alle i en åpen database hvor alle de opererte hundene ble identifisert gjennom sitt chipnummer, gjeme koblet til eieropplysninger, vil dette kunne ha stor effekt i det svært viktige arbeidet med å redusere antall hunder som lider av disse meningsløse overdrivelsene. Enhver som kjøper en valp, enten det er blandingshund eller rasehund, må ha krav på at oppdretter opplyser om foreldrene chip-nummer, og kan da gå inn i denne åpne databasen å sjekke hvorvidt hunden er operert. En enda bedre løsning vil være å opprette et register tilsvarende Dansk Hunderegister (DHR), hvor enhver som eier en hund er pålagt av dansk lov å innregistrere hunden sin. I Danmark har det vært lovpålagt ID-merking av alle hunder siden 1993. Eier er pålagt å sørge for at alle hunder blir ID-merket og registrert i DHR senest når den er 8 uker. Ved innførsel av hund er eier pliktig til å registrere hunden innen 4 uker etter innførsel. Videre er eier pålagt å oppbevare dokumentasjon samt å melde fra om eierskifte innen 4 uker.

For at en hund skal bli registrert i NKK er det et krav at den er chipmerket. Men for øvrige hunder i Norge er det ikke noe krav om chip-merking, med mindre de krysser grenser til andre land. Vi oppfordrer derfor Mattilsynet til å innføre obligatorisk ID-merking for alle hunder. Dette har vært et ønske fra NKK i svært mange år, og ble også spilt inn fra NKK i forbindelse med St.meld.nr 12, 2002-2003.

NKK er villig til å påta seg å drifte den åpne databasen for de innrapporterte operasjonene. Vi ser frem til et positivt svar til beste for alle hunders velferd.

Med vennlig hilsen

for Norsk Kennel Klub

Trine Hage

Administrerende direktør

Astrid Indrebø

Veterinær fagsjef

Kopi: Den norske veterinærforening

Svar på henvendelsen fra Mattilsynet

Norsk Kennel Klub
Nils Hansensvei 20
0667 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2015/132516
Dato: 26.10.2015
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Svar på henvendelse om meldeplikt på operasjoner

Vi viser til brev fra dere datert 18. juni. 2015. Dere anmoder Mattilsynet om å vurdere å foreslå en plikt for veterinærer til å melde operasjoner i respirasjonsorganene hos hunder og obligatorisk ID-chipmerking av hunder.

Pusteproblemer forårsaket av eksteriøre overdrivelser (brachyocephalsyndromet) er en alvorlig følge av dårlig avl og bør bekjempes. Mattilsynet anerkjenner Kennelklubbens engasjement for å motvirke effekter av uheldig avl og vil bidra i saken. Kennelklubben kan stille vilkår om pustetest og annen helsedokumentasjon for å registrere hunder som avlsdyr i sitt system. Dette har dere allerede planer om, og det er bra.

En obligatorisk meldeplikt på operasjoner, slik dere foreslår, vil effektivt utelukke de opererte hundene fra avlssystemet til Kennelklubben. Den organiserte avlen kan som en følge av dette dreie i en retning som gjør at færre hunder opplever medfødte pusteproblemer. Dette er positivt for dyrevelferden. Samtidig kan meldeplikten kanskje føre til at avlshunder som har behov for en operasjon for å lette pustebeviser, ikke får dette fordi oppdretteren vil unngå avlssperre på hunden. Det er også en fare for at avlen på uregistrerte hunder øker ytterligere som en konsekvens av avlsrestriksjonene. Obligatorisk ID-merking og registrering av alle hunder vil kunne redusere følgene av dette, og er etter vår mening en forutsetning for at tiltaket skal fungere etter hensikten. Kombinasjonen av meldeplikt på operasjoner og obligatorisk ID-merking på kan imidlertid bidra til at en økende andel (usunn) hunder importeres fra utlandet.

Selv om Kennelklubben foreslår å ta ansvar for den praktiske driften av registeret, vil Mattilsynet være ansvarlig for å utvikle regelverket og føre tilsyn med det. Vår erfaring fra bl.a. arbeidet med å innføre registreringsplikt for bruk av legemidler til dyr (VETREG) og meldeplikt for dyresjukdommer, viser at det er tid- og ressurskrevende å få forskriftsfestet slike ordninger. Spørsmålet er også hvorvidt det er mulig, og hensiktsmessig, å føre et effektivt tilsyn med at et krav om meldeplikt på operasjoner overholdes.

Det er først og fremst hundeeiernes, oppdretternes og veterinærenes ansvar å forhindre dyrevelferdsmessig uforsvarlig avl. Veterinærer har plikt til å bidra til dyrevelferdsmessig forsvarlig avl. De skal fraråde hundeeierne å bruke hunder i avl som er operert for å avhjelpe negative konsekvenser av arvbare defekter.

Det er ikke det offentliges primære oppgave å forskriftsfeste systemer som skal hjelpe partene å oppfylle sine forpliktelser, selv om denne type tiltak noen ganger kan være berettiget. I denne saken mener vi at tiltakene som foreslås ikke er den mest hensiktsmessige måten å løse problemet med avl på opererte hunder på, og at det er tvilsomt om innsatsen vil stå i forhold til resultatet. Fra det offentliges side er informasjonstiltak rettet mot potensielle valpekjøpere et mer aktuelt virkemiddel for å motvirke at hunder med pusteproblemer brukes i avl. Ut over dette mener vi at problemet antakelig langt på vei kan og bør ordnes på privat og frivillig grunnlag.

Med hilsen

Torunn Knævelsrud

Seksjonssjef dyrevelferd

Kopi til: Landbruks- og matdepartementet

Svar fra Norsk Kennel Klub på spørsmål fra Mattilsynet v/Eva Otterstad

13. november 2017

Nedenfor har vi utarbeidet svar på de fire hovedspørsmålene i mailen vi mottok 7. november 2017

Hvilke raser har NKK identifisert til å ha særs store helseutfordringer? Og hvilke utfordringer er dette? Er det noen NKK mener det haster mer å ha fokus på enn andre? Finnes det noe skriftlig oversikt over dette?

NKK fører ikke noen uttømmende liste over alle helseproblemer som kan oppstå på alle raser. Ut fra publiserte, vitenskapelige studier (og eventuelt norske data der disse finnes) har NKK konsentrert seg om følgende raser/grupper:

- *Kortsnutede (brachycephale) raser.* Problemer med respirasjon (BOAS – brachycephalic obstructive airway syndrome), øyne, hudfoldsdermatitt mm, som ser ut til å variere i forekomst mellom rasene. Respirasjonsproblemer er vist å henge nøye sammen med forkorting av snute, og er best dokumentert hos mops, engelsk bulldog og fransk bulldog. Det er svært vanskelig å fatte effektive tiltak i og med at NKK ikke kan vite hvilke hunder som er operert for BOAS, eller som har BOAS uten å være operert. I 2015 sendte NKK en henvendelse til Mattilsynet der vi henstilte til innføring av rapportplikt for veterinærer på operasjoner i luftveiene hos brachycephale hunder. Dette kunne blitt et godt verktøy for epidemiologi og mer effektive avlstilltak. Dessverre avsto Mattilsynet denne henvendelsen.
- *Cavalier king charles spaniel.* I følgen omfattende litteratur har nærmere alle cavalierer chiari-like malformation (trenger ikke gi symptomer, men mistenkes å spille en rolle), 70 % har forandringer på MR forenlig med syringomyeli (mange av disse er likevel symptomfrie), ca 15 % (?) av totalpopulasjonen har symptomer på syringomyeli (britiske data). I tillegg har et sted fra 20-40 til opp mot 50 % påvisbar bilyd på hjertet ved 5 års alder, og et sted mellom 80 og 100 % ved 10 års alder.
- *Shar pei.* Har ansamling av mucin i underhuden, som fører til et svært karakteristisk utseende, spesielt i ansiktet. Ansamling av mucin trigger mest sannsynlig betennelsesreaksjoner, og dette er satt i sammenheng med en lidelse som ansees som spesifikk for shar pei, kalt «shar pei fever». Den spesielle hudstrukturen gir varierende grad av rynker og hudfolder, løs hud rundt øynene som kan gi omfattende øyeproblemer. For å unngå at øynene ødelegges har det vært vanlig å «tacke» shar pei som valp, dvs sette suturer i øyelokk slik at disse trekkes vekk fra cornea så man unngår mekanisk irritasjon inntil hunden er gammel nok til å opereres for entropion. Hvor vanlig dette er å utføre i dag er litt usikkert, spør evt Norsk Selskap for Veterinær Oftalmologi om dette (dere kan få kontaktinformasjon hvis dere trenger dette).
- *Mange andre raser har en viss forekomst av helseproblemer.* Vi har imidlertid ikke utarbeidet noen liste over disse, og heller ikke rangert dem. Det er spesifikke helseproblemer knyttet til enkelte anatomiske trekk, for eksempel ridge hos rhodesian ridgeback. Det betyr ikke at rasen nødvendigvis er spesielt mye syk, men ridgen er knyttet til spesifikke problemstillinger. Dette siste var ment som et eksempel.

Jeg ser at alle raser skal ha sin egen skriftlige avlsstrategi – RAS. Går det an å si noe om erfaringene med dette? Har alle raser etablert dette? Jeg kunne for eksempel ikke finne en slik for Mops.

Arbeidet med de rasespesifikke avlsstrategiene startet i 2012 og fristen for innlevering av RAS var 1.1.2014. En del raser leverte innen fristen, mange har levert de siste tre årene, og noen har fortsatt ikke levert. Rutinen ved innlevering av RAS er at raseklubben skriver et førsteutkast, får tilbakemelding på dette og deretter leverer endelig versjon, som da blir publisert på NKKs nettside.

På listen over de 25 mest populære hunderasene har samtlige levert RAS.

Norsk Kennel Klub er en medlemsorganisasjon, som består av en rekke medlemsklubber og forbund. En del av klubbene er aktivitetsklubber, men storparten er raseklubber (for en eller flere raser).

Hovedstyret er organisasjonens høyeste organ etter Representantskapsmøtet (årsmøtet).

Hovedstyret har delegert forvaltningsansvaret for rasene til de respektive klubber. Dette har lagt visse rammer for forvaltningen av rasene, og har i stor grad betydd at det er raseklubben som har siste ord i utarbeidelsen av avlsstrategier, inkludert RAS.

Det har i den senere tid blitt tydelig at kvaliteten på RAS er svært varierende. Spesielt ble dette tydelig under «Cavalier-saken». I RAS for cavalier står det blant annet følgende om syringomyeli:

«Gjennom å studere stamtavler har forskning vist at syke gener kan forekomme i alle nålevende

Cavalierer... Antallet anleggsbærere er i dag så stort at det er umulig via et avlsprogram å ta bort alle uten å påvirke avlsbasen negativt.»

Dette er for så vidt mest sannsynlig helt sant. Problemet er at man har latt en slik beskrivelse av rasen bli stående, uten at man har forlangt at det igangsettes betydelige tiltak for å endre situasjonen. Det er tydelig at RAS for cavalier aldri skulle vært godkjent.

Det er flere årsaker til den varierende kvaliteten på RAS-dokumentene. For det første er det varierende kapasitet og kompetanse i de ulike klubbene. Spesielt i de små klubbene er det grenser for hvor høy kvalitet man kan forvente i RAS-dokumentene.

En annen årsak til at noen av RAS-dokumentene har problematiske formuleringer og/eller lav kvalitet, er at man i evaluering av dokumentene i stor grad har holdt seg innenfor rammene av en del uskrevne og utdaterte regler. Blant annet har man i stor grad «akseptert» at man i noen raser har avlet på hunder som egentlig ikke burde vært avlet på, av hensyn til manglende genmateriale, ettersom utkrysningsprosjekter har vært svært kontroversielt.

Å avle på syke hunder fordi man har for lite genetisk variasjon til å utelukke dem, er en stor fallitterklæring.

Videre har man ikke alltid vært tydelig nok i de faglige anbefalingene. Når klubben får tilbakemelding på første utkast er det noen som velger å inkludere alle anbefalinger, mens andre kun velger å inkludere enkelte. Dette har til en viss grad blitt akseptert fordi HS tross alt har delegert forvaltning av rasene til klubbene, og det har vært utfordrende for administrasjonen å overprøve dette.

Helseavdelingen har i det siste vært tydeligere i de faglige anbefalingene og vil fortsette med dette fremover. Selv om raseklubben og andre politiske organer fortsatt har siste ord i avlsspørsmål, vil det fremgå tydeligere dersom avgjørelser fattes på tvers av faglige anbefalinger.

21. juni 2017 fattet Hovedstyret følgende vedtak:

«Helsearbeid og raseansvar

Det foreligger en økende mengde vitenskapelig dokumentasjon på helsetilstand og genetisk situasjon hos mange raser. For å ivareta ansvarlig hundevl og organisasjonens omdømme, vedtok Hovedstyret at administrasjonen utreder situasjonen hos de ulike rasene der det finnes forskningsdata og andre pålitelige kilder. Opplysningene som kommer fram vil være et supplement til RAS og danne grunnlag for konkrete faglige anbefalinger, og tiltak for å sikre hundenes helse.»

Helseavdelingen har igangsatt arbeidet som er skissert i vedtaket over. Parallelt med dette arbeidet bør man revidere RAS for en del raser. For at kvaliteten på arbeidet skal være høy, ønsker vi i første omgang å starte med de mest tallrike rasene, samt raser som gjennom den vitenskapelige utredningen kommer ut som spesielt problematiske.

Helseavdelingen vil i denne revisjonen være mye tydeligere på hva som er våre faglige anbefalinger. Hva som eventuelt blir konsekvensen dersom raseklubbene velger å la være å følge anbefalingene, må være opp til organisasjonens politiske organer å avgjøre.

8.11.2017 fattet Norsk Kennel Klubs Sunnhetsutvalg (et rådgivende organ som rapporterer til HS) følgende vedtak:

Sunnhetsutvalget tok informasjonen til orientering. Sunnhetsutvalget er positive til at administrasjonen igjen ser på RAS for de mest tallrike rasene, samt raser som har spesielt store helseutfordringer. Sunnhetsutvalget understreker viktigheten av at raseklubber og forbund får tydelige faglige anbefalinger.

En revisjon av RAS for en del raser vil derfor igangsettes så snart som mulig.

Mattilsynet nevner spesielt RAS for mops. Det er levert førsteutkast til RAS for mops, men administrasjonen har ikke mottatt noen endelig versjon etter at klubben fikk tilbakemelding på førsteutkast i oktober 2016, til tross for flere påminnelser. Mops er en av de mest tallrike rasene som ikke har godkjent RAS. Administrasjonen er bekymret over dette, ettersom vitenskapelig litteratur tilsier at rasen har store helsemessige utfordringer.

Jeg har også lest om BSI (rasespesifikke dommeranvisninger) – og har fått forståelse om at dette er internasjonalt. Hvordan fungerer dette i praksis? Er det eksempler på at dommere slår ned på overdrevne eksteriørtrekk etter hensikten?

BSI (Breed Specific Instructions regarding exaggerations in pedigree dogs), eller rasespesifikke dommerinstruksjoner på norsk, ble et fellesnordisk program i NKU (Nordisk Kennelunion) fom 2014. Programmet omfatter de nordiske landene, og heftet med beskrivelser endres gjennom møter i NKUs BSI-gruppe.

Mange andre land i Europa har et likt eller liknende program, og ekstreme eksteriørtrekk får stor oppmerksomhet. Programmet er ment å til dels hindre at hunder med ekstreme trekk som kan true helse/velferd, premieres på utstilling, og dels være med å sette fokus på problematikken og påvirke holdninger over tid. NKK driver et omfattende opplæringsarbeid rundt BSI og beslektede emner. BSI

inneholder beskrivelser av risikotrekk hos en lang rekke raser. I tillegg er det beskrevet noen fellestrekk for grupper av raser (brachycephale, chondrodystrofe, molosserhunder mfl). En viktig del av BSI er beskrivelsen av trekk som skal være funksjonelle hos enhver hund – alle hunder. Dommere skal (for hver utstilling de dømmer) fylle ut skjema og registrere hva de har hatt å bemerke under bedømmelsen av aktuelle raser.

Dommerutdannelsen i Norden er omfattende og grundig, og det arrangeres dommerkonferanser mm jevnlig. Mange dommere er svært opptatt av BSI, og er meget samvittighetsfulle og dyktige når det gjelder å bruke BSI i bedømmelsen. Hvor mange hunder som får nedsatt premiering pga «BSI-trekk» er ikke noe vi har en ferdigprodusert statistikk på pr i dag.

Jeg har lest at NKK kan gebyrlegge oppdrettere som bryter de etiske grunnreglene for avl og oppdrett. Har dere eksempler på hvilke saker dette virkemiddelet har blitt brukt? Og hvor ofte det har blitt benyttet?

Det er i hovedsak brudd på de etiske grunnreglenes pkt. 7 som rutinemessig medfører sanksjoner mot oppdretter. De vanligste bruddene er paring av tisper som er for unge eller for gamle, samt såkalte «tette kull», altså at tispas har kull med for kort mellomrom. Førstegangsbrudd medfører en avlskarantene på 12 til 18 måneder, et varsel om at ytterligere brudd vil bli rapportert til disiplinærkomiteen (DK), samt et gebyr som til nå har vært på kr. 1800. Hovedstyret har nylig vedtatt å øke dette gebyret til kr. 15000 (tilsvarende prisen av en valp). Hensikten med det dramatiske økningen av gebyret er at summen i større grad må stå i forhold til den potensielle inntekten oppdretter kan forventes å ha ved salg av kullet, for å forhindre at oppdrettere spekulerer i å ha et kull ettersom inntekten ved salg av valper har vært betydelig større enn gebyret som gis ved brudd.

Ved andregangsbrudd blir saken rapportert til DK. Reaksjonene mot oppdretter kan da være betydelig mer omfattende, og kan inkludere avregistrering, registreringsforbud eller utestengelse.

I tillegg er det enkelte (svært få) tilfeller av grunnreglenes pkt. 2, i form av kull med for høy innavlsgrad. I disse sakene blir det ved førstegangsbrudd gitt en advarsel og det settes avlssperre på valpene. I tillegg må det også betales gebyr (tilsvarende brudd på pkt. 7).

Datasystemet fanger opp de overnevnte brudd, og slike brudd medfører alltid sanksjon mot oppdretter. Helseavdelingen er av den oppfatning at dette systemet fungerer godt, og at det er stor politisk enighet innad i organisasjonen om at brudd på grunnreglene er alvorlig og bør medføre strenge reaksjoner.

Det er også eksempler på brudd på grunnreglenes øvrige punkter. Utfordringen med å håndheve disse punktene er at administrasjonen har begrenset mulighet til å fremskaffe bevis. Med unntak av de diagnosene som registreres i vår database, er det vanskelig å dokumentere at en avlshund for eksempel er syk, ettersom vi ikke har rett til innsyn i veterinærenes journal.

Liste over vitenskapelige publikasjoner fra samarbeidsprosjekter NKK og NMBU Veterinærhøgskolen

Avl og hundevelferd

Animal welfare in modern dog breeding Indrebø, A. [Acta Vet Scand](#). 2008; 50(Suppl 1): S6.
Published online 2008 Aug 19. doi: [[10.1186/1751-0147-50-S1-S6](#)]

The value of breeding programmes. Indrebø, A. *European Journal of Companion Animal Practice*. Vol 17 (1) 2007

Breeding healthy dogs – a breeders perspective. Indrebo A. *European Journal of Companion Animal Practice*. Vol 15 (1) 2005

Obstetikk, pediatri

[Canine perinatal mortality: a cohort study of 224 breeds](#). Tønnessen R, Borge KS, Nødtvedt A, Indrebø A. *Theriogenology*. 2012 Jun;77(9):1788-801. doi: 10.1016/j.theriogenology.2011.12.023. Epub 2012 Feb 25.

[Litter size at birth in purebred dogs--a retrospective study of 224 breeds](#). Borge KS, Tønnessen R, Nødtvedt A, Indrebø A. *Theriogenology*. 2011 Mar 15;75(5):911-9. doi: 10.1016/j.theriogenology.2010.10.034. Epub 2010 Dec 31.

Canine neonatal mortality in four large breeds. Indrebø A, Tranangerud C, Moe L. *Acta Veterinaria Scandinavica* 2007;49 (Suppl 1) :S2 <https://doi.org/10.1186/1751-0147-49-S1-S2>

Arvelige skjelettsykdommer

[Clinical, radiographic, and pathologic abnormalities in dogs with multiple epiphyseal dysplasia: 19 cases \(1991-2005\)](#). Rørvik AM, Teige J, Ottesen N, Lingaas F. *J Am Vet Med Assoc*. 2008 Aug 15;233(4):600-6. doi: 10.2460/javma.233.4.600

[Risk factors affecting metaphyseal irregularities in the radius and ulna of growing Newfoundland dogs](#). Tranangerud C, Meuwissen T, Ropstad E, Indrebø A, Grøndalen J, Moe L. *J Anim Sci*. 2007 Oct;85(10):2437-44. Epub 2007 Jun 12.

[A longitudinal study on growth and growth variables in dogs of four large breeds raised in domestic environments](#). Tranangerud C, Grøndalen J, Indrebø A, Tverdal A, Ropstad E, Moe L. *J Anim Sci*. 2007 Jan;85(1):76-83

[A new type of radiographic bone remodeling in the distal radial and ulnar metaphysis in 54 Newfoundland dogs](#). Tranangerud C, Sande RD, Rørvik AM, Indrebo A, Grøndalen J. *Vet Radiol Ultrasound*. 2005 Mar-Apr;46(2):108-13.

[The effect of radiological hip dysplasia and breed on survival in a prospective cohort study of four large dog breeds followed over a 10 year period](#). Krøntveit RI, Tranangerud C, Nødtvedt A, Dohoo I, Moe L, Sævik BK. *Vet J*. 2012 Jul;193(1):206-11. doi: 10.1016/j.tvjl.2011.10.015. Epub 2011 Nov 16.

[Risk factors for hip-related clinical signs in a prospective cohort study of four large dog breeds in Norway](#). Krøntveit RI, Tranangerud C, Sævik BK, Skogmo HK, Nødtvedt A. *Prev Vet Med*. 2012 Feb 1;103(2-3):219-27. doi: 10.1016/j.prevetmed.2011.09.018. Epub 2011 Oct 6

Røntgenfotoografering som diagnosegrunnlag ved rutineundersøkelse av hemivertebra hos mops. Langeland M, Indrebø A. *Norsk veterinærtidsskrift* 2001, 113,2

Arvelige øyesykdommer

[Compliance between clinical and genetic diagnosis of choroidal hypoplasia in 103 Norwegian Border Collie puppies.](#) Grosås S, Lingaas F, Prestrud KW, Ropstad EO. *Vet Ophthalmol.* 2018 Jul;21(4):371-375. doi: 10.1111/vop.12520. Epub 2017 Nov 7.

[Cataracts in the Norwegian Buhund-current prevalence and characteristics.](#) Kristiansen E, Revold T, Lingaas F, Narfström K, Pedersen PB, Kielland C, Dahl S, Ropstad EO. *Vet Ophthalmol.* 2017 Sep;20(5):460-467. doi: 10.1111/vop.12449. Epub 2017 Jan 3.

[A deletion in nephronophthisis 4 \(NPHP4\) is associated with recessive cone-rod dystrophy in standard wire-haired dachshund.](#) Wiik AC, Wade C, Biagi T, Ropstad EO, Bjerkås E, Lindblad-Toh K, Lingaas F. *Genome Res.* 2008 Sep;18(9):1415-21. doi: 10.1101/gr.074302.107. Epub 2008 Aug 7

[A study of candidate genes for day blindness in the standard wire haired dachshund.](#) Wiik AC, Ropstad EO, Bjerkås E, Lingaas F. *BMC Vet Res.* 2008 Jul 1;4:23. doi: 10.1186/1746-6148-4-23.

Mamma- og testikkeltumorprosjekter

[Genome-Wide Analysis Identifies Germ-Line Risk Factors Associated with Canine Mammary Tumours.](#) Melin M, Rivera P, Arendt M, Elvers I, Murén E, Gustafson U, Starkey M, Borge KS, Lingaas F, Häggström J, Saellström S, Rönnerberg H, Lindblad-Toh K. *PLoS Genet.* 2016 May 9;12(5):e1006029. doi: 10.1371/journal.pgen.1006029. eCollection 2016 May

[Breed differences in the proportional morbidity of testicular tumours and distribution of histopathologic types in a population-based canine cancer registry.](#) Nødtvedt A, Gamlem H, Gunnes G, Grotmol T, Indrebø A, Moe L. *Vet Comp Oncol.* 2011 Mar;9(1):45-54. doi: 10.1111/j.1476-5829.2010.00231.x. Epub 2010 Aug 16

Arvelige hjertesykdommer

[Prevalence of murmurs consistent with aortic stenosis among boxer dogs in Norway and Sweden.](#) Heiene R, Indrebø A, Kwart C, Skaalnes HM, Ulstad AK. *Vet Rec.* 2000 Aug 5;147(6):152-6

Arvelige nyresykdommer

[Glucosuria in Norwegian elkhounds and other breeds during dog shows.](#) Heiene R, Bjørndal H, Indrebø A. *Vet Rec.* 2010 Apr 10;166(15):459-62. doi: 10.1136/vr.b4793

[A canine autosomal recessive model of collagen type III glomerulopathy.](#) Rørtveit R, Lingaas F, Bønsdorff T, Eggertsdóttir AV, Grøndahl AM, Thomassen R, Fogo AB, Jansen JH.

[Loss of heterozygosity at the FLCN locus in early renal cystic lesions in dogs with renal cystadenocarcinoma and nodular dermatofibrosis.](#) Bønsdorff TB, Jansen JH, Thomassen RF, Lingaas F

Atferd

[Differential gene expression in brain tissues of aggressive and non-aggressive dogs.](#) Våge J, Bønsdorff TB, Arnet E, Tverdal A, Lingaas F. *BMC Vet Res.* 2010 Jun 16;6:34. doi: 10.1186/1746-6148-6-34

[Single nucleotide polymorphisms \(SNPs\) in coding regions of canine dopamine- and serotonin-related genes.](#) Våge J, Lingaas F. *BMC Genet.* 2008 Jan 28;9:10. doi: 10.1186/1471-2156-9-10

Andre arvelige sykdommer/tilstander

[A retrospective epidemiological study of clinical signs and familial predisposition associated with aseptic meningitis in the Norwegian population of Nova Scotia duck tolling retrievers born 1994-2003.](#)

Anfinsen KP, Berendt M, Liste FJ, Haagensen TR, Indrebo A, Lingaas F, Stigen O, Alban L.
Can J Vet Res. 2008 Jul;72(4):350-5

[A study of inherited short tail and taillessness in Pembroke Welsh corgi.](#) Indrebø A, Langeland M, Juul HM, Skogmo HK, Rengmark AH, Lingaas F. J Small Anim Pract. 2008 May;49(5):220-4. Epub 2007 Sep 7

Andre

[Rules, regulations, strategies and activities within the Fédération Cynologique Internationale \(FCI\) to promote canine genetic health.](#) Hedhammar ÅA, Indrebø A. Vet J. 2011 Aug;189(2):141-6. doi:

10.1016/j.tvjl.2011.06.011. Epub 2011 Jul 14. Review.

Kopi av presentasjon vist i møte i LMD 24. oktober 2018

Norsk Kennel Klubs arbeid for dyrevelferd og helse

Møte i Landbruks- og Matdepartementet
24.10.2018

Fokus på sunn hundeavl er bra!

- » Det finnes problemer med rasehunder (og blandingshunder) i Norge
  - ...men ingen oppdrettere ønsker å avle frem syke hunder!
- » Hva er årsaken til problemene?
  - Manglende styring fra NKK?
    - For lite krav?
    - For lite informasjon og utdanning?
  - Mangel på sunnhet i rasestandarder?
  - Manglende styring fra myndighetene?
    - Lite kontroll med ulovlig import?
    - For liten oversikt over antall hunder?
    - For liten oversikt over arvelige lidelser?
    - For lett å avle og selge hund uten kunnskap og innsikt?
  - Bidrar veterinærene nok? DNV?
  - Rådet for dyreetikk
- » *Vi må prøve å finne løsninger sammen!*

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Hvem er NKK?

Norsk Kennel Klub
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

- » Hundeeiernes organisasjon
  - En av landets største *frivillige* organisasjoner med over 70.000 medlemmer
  - Ca 270 medlemsklubber
- » Aktiviteter med hunder
  - Utstilling, lydighet, agility, jaktprøver, brukshundprøver, etc
- » Registrerer rasehunder – stambokføring
  - Setter krav til avlsdyr i samarbeid med raseklubbene
  - Etliske grunnregler
  - Avlsstrategi
  - Helseregistrering for screeningundersøkelser - DogWeb
  - Retningslinjer for hold og trening av hund
- » For de som står utenfor gjelder «kun» landets lover

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

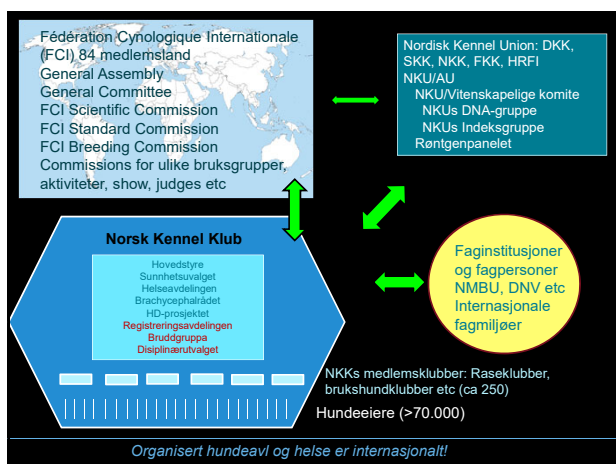

Hundeavl i NKK

» NKK er IKKE en standard avlsorganisasjon

- ...selv om vi registrerer ca. 30 000 hunder årlig
- Hundeavl i Norge foregår i de norske hjem, på privat initiativ
- Avlsdyrene i NKK er kjæledyrene til folk
  - Svært få oppdrettere i NKK driver i stor skala
  - NKK kan ikke bestemme hvilken hunder som skal pares med hvem, rotasjonsavl, etc.
- Det er *frivillig* å være med i NKK/følge våre regler og retningslinjer
  - ...men oppdrettere som er tilknyttet NKK og bryter våre regler/krav vil møte sanksjoner
    - Får ikke registrert hundene i NKK
    - Avkom får avlssperre
    - 15 000 kr i gebyr
    - Mer alvorlige brudd kan føre til strengere reaksjoner
- For strenge regler kan føre til at flere avler utenfor NKK-systemet
  - Mattilsynet har uttrykt bekymring for dette (brev av 26.10.2015)
  - Danmark har erfaringer med dette
- For de som avler utenfor NKK-systemet gjelder bare norsk lov
- NKK har det overordnede ansvaret for den organiserte hundeavl, men raseansvaret er delegert til de ulike rasekubbene

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Kommersielle oppdrettere?

- «Valpefabrikker» eksisterer i Norge
  - Jon Georg Dale og Rådet for dyreetikk har i media ytret bekymring for et økt antall
  - NKK har fått henvendelse fra «Svindeljegerne» ang. salg av uregistrerte valper i stor skala

Ant kull/år (de årene de har kull)	% oppdrettere
1	73,5
2	15,1
3	5,8
4	2,5
5	1,2
>5	1,9
Sum	100

Oppdrettere hos NKK:
 89% har 2 kull eller mindre i året

Oversikt over gjennomsnittlig antall kull per oppdretter per år beregnet på grunnlag av NKKs registreringsdata. Tabellen tar utgangspunkt i antall kull som er registrert per år, dvs at de årene en oppdretter ikke har hatt kull vil ikke fremgå av tabellen. Det er obligatorisk for oppdrettere som registrer valper i NKK å registrere alle kull – og alle valpene i kullet. Materialet omfatter i alt 58.129 kull med til sammen 274.975 valper i perioden 2007-2016 (modifisert fra A. Indrebø og K.W. Prestrud. Samarbeid for sunn hundeavl. Artikkel sendt til NVT høsten 2017 for publisering)

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

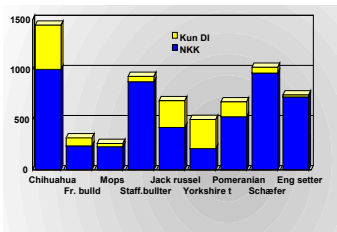

Avl i og utenfor kennelklubbene

- » I «gamle dager» antok vi at nesten alle (>90%) av renrasede hunder var registrert i NKK
- » Slik er det ikke lenger

2013-tall

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

Statistikk 10 på topp

Popularitet	Rase	Antall registrerte hunder		
		2017	2013	2003
1	Border collie	1102	1070	970
2	Staffshire bull terrier	846	883	83
3	Norsk elghund grå	787	904	1038
4	Labrador retriever	770	703	606
5	Engelsk setter	768	703	991
6	Golden retriever	730	832	950
7	Schæferhund normalhår	648	924	1408
8	Cavalier king charles spaniel	573	802	1033
9	Gordon setter	555	601	738
10	Cocker spaniel	523	482	445
20	Chihuahua langhåret	382	563	84
29	Fransk bulldog	261	239	48
33	Bower	236	267	352
38	Chihuahua korthåret	222	442	35
48	Mops	180	233	79
58	Engelsk bulldog	142	165	48
63	Boston terrier	134	137	34

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

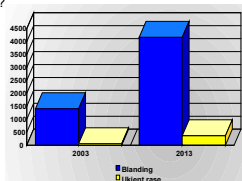

Hva vet vi i dag om omfanget av avl utenfor raseklubbene og innførsel av raser for salg?

- Vi vet ikke så mye – men det er antagelig vesentlig
- Tall fra Dyreidentitet kan gi en viss pekepinn
  - Men i overveiende grad kun over de som ID-merkes i Norge eller omregistreres etter import
- «Designerhunder» - kommersielt oppdrett (selges ofte for mer enn renrasede hunder)
  - Kunnskap om oppdrett og sosialisering av valper?
  - Få eller ingen helseundersøkelser
  - Cobberdog
  - Cockapoo
  - Labradoodle
  - PomChi
- Tidligere var blandingshunder stort sett resultat av tjuvparing eller brukshunder (eks alaska-husky)

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

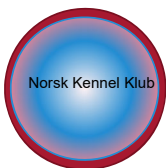

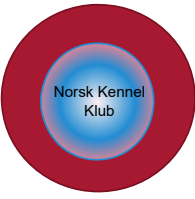
Den norske hundepopulasjonen

Fortiden

Nåtiden

Fremtiden?

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Forskjell på hunder innenfor/utenfor NKK?

» Ingen sikker oversikt over hunder i / utenfor NKK

- Hjelper det vi gjør?

» Danskene har oversikt over hvor mange som er registrert i og utenfor DKK

- Obligatorisk ID-merking av alle hunder ved 8 ukers alder – pålagt av myndighetene
- Lovpålagt at alle hunder må registreres i Dansk Hunderegister (DHR)
  - Eier er pålagt å sørge for at alle hunder blir ID-merket og registrert i DHR senest når den er 8 uker
  - Innførsel av hund >8 uker: Den som innfører hunden er pliktig til å registrere hunden i DHR innen 4 uker etter innførsel
  - Eier pålagt å
    - oppbevare dokumentasjon
    - melde fra om «endrede opplysninger» (eierskifte) innen 4 uker
  - Eier kan melde om hundens død til DHR

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Registrering av helsedata

» Registrering av helsedata i NKKs DogWeb (database)

- Screeningundersøkelser
  - Skjelettlidelser
    - HD-hofteledds dysplasi
    - AD-albueledds dysplasi
    - Patellalukasjon
    - Spondylose hos boxer
    - Ryggsøylen hos dachs
  - DNA-tester
  - Øyesykdommer
  - Hjertelidelser
- Kliniske symptomer på arvelig sykdom
  - Rapporteres av veterinær - godkjennes av eier
  - Skjelettlidelser som har gitt kliniske symptomer
    - Også utenom/for offisiell undersøkelsesalder (HD, AD, patellalukasjon, etc).
    - Skjema og informasjon fins i dokumentet Registrering av skjelettprobl. pga. symptomer.
  - Andre arvelige sykdommer
    - System der veterinærer i.a. ca 3 min kan rapportere inn arvelige sykdommer på hund, slik at disse blir publisert i DogWeb.
    - Ment som et avsløvketøy som gjør det lettere å finne en sunn og riktig partner til sin avlshund + pekepinn for raseklubbene på hva de bør jobbe med.
    - Mulighet for oppdrettere til å vise at de setter helse først i avsarbeidet.

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Registrering av helsedata (forts.)

- » Raseklubbene egne statistikker
  - Helseundersøkelser i regi av NMBU veterinærhøgskolen (Frode Lingaas)
    - Viser at helse tilstanden gjennomgående er god
    - Klubbene forespørres om å sende blodprøve til NMBU for forskning – utvikling av DNA-tester
  - Egeninitierte registreringer
    - DNA-tester ikke i NKK
    - Hjerterundersøkelser (bulldog, cavalier king charles sp.)
    - Attester fra veterinærer
    - Belastningstest (bulldog'er)
    - Utstillingsresultater
    - Keisersnitt
  - Egne belønningssystemer
    - Norsk Bulldog Klubb
      - Hyperurikosuri (urinstein), belastningstest, hjerterstatus, patellastatus, øyeundersøkelse,
    - Norsk Cavalierklubb (kommer)
- » Vi trenger data på ALLE norske hunder
- » Kunnskap og dokumentasjon
- » Ting tar tid

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

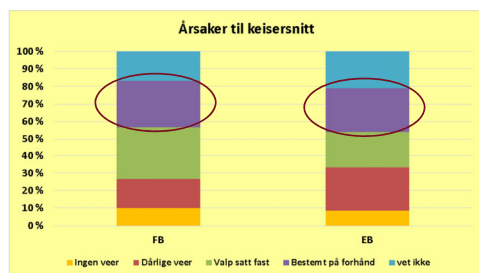

Statistikk over keisersnitt

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

Har helse tilstanden endret seg?

- » Øyesykdommer
  - PRA
    - Tibetansk spaniel
      - 1994 publisert artikkel – 51 affiserte hunder i Norge og Sverige
      - Diagnostikk og avlsprogram – *I dag sees ikke PRA hos rasen*
    - Tilsvarende forhold hos papillon og Ihasa apso på slutten av 90-tallet
      - *I dag sees knapt PRA på disse rasene*
    - PRA – engelsk setter; DNA-test utviklet delvis basert på norsk materiale
      - Krav om kjent DNA-status – *syke hunder fødes ikke lenger*
  - Hemofili A
    - Imporhund med sykdommen → Utbredelsen stoppet (gentest)
- » Hofteledds dysplasi (HD)
  - Reduksjon i forekomst hos raser med krav til kjent HD-status

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

NKKs arbeid for å påvirke sunn hundeavl

- » Blant annet...
  - » Regler og retningslinjer for registrering av hund
    - helsekrav til foreldre dyr
  - » Registrering av sykdom
  - » RAS (rasespesifikke avlsstrategier)
  - » Opplæring av oppdrettere
  - » Opplæring av medlemmer i NKKs raseklubber
  - » Bidrar til forskningsarbeid på hund
    - Via NMBU veterinærhøgskolen, NKU (Nordisk Kennel Union)
  - » Opplæring av eksteriørdommere
  - » Informasjon til valpekjøpere
    - Kjøpehund.no
  - » Informasjon rettet mot veterinærer
  - » Deltagelse i tverrfaglige arbeidsgrupper og diskusjonsforum (DNV, Mattilsynet Dyrebeskyttelsen, etc)
  - » Brev med oppfordringer til Mattilsynet (2015)
  - » IPFD – DogWellNet (NKK en av pådriverne)

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

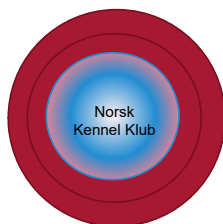

Hvem når NKK?

- » Disse når vi
  - Hunder som registreres i NKK
  - Oppdrettere og medlemmer i NKK-tilknyttede klubber som er interesserte i kurs og informasjon
  - Valpekjøperne (kjøpehund.no)?
  - Veterinærene???
- » Disse når *ikke* NKK?
  - Importdyr
  - Hunder som avles – og selges – utenfor NKK-systemet
    - Stadig flere
    - Rasehunder og blandingshunder
    - Mattilsynet har uttrykt bekymring for dette

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett

- » **Kun funksjonelt friske hunder skal brukes i avl**
- » Tispas alder
  - Minimum 18 måneder, maksimum 8 år – på paringstidspunktet!
- » Tette kull
- » Antall kull/tispe
  - Max 5
- » DNA-resultater (enkel recessiv nedarving):
  - minst en av foreldrene må være fri
- » Innavlsgrad
  - *skal* aldri være 25% eller mer (søsken, far/datter, mor/sønn)
  - Anbefalt < 6,25%

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

NKKs avlsstrategi

» Kunnskap og utdanning

» **Funksjonelt friske hunder!**

- Nære slektninger til av hund med arvelig eller antatt arvelig sykdom:
  - pares med en hund som kommer fra en familie med lav eller ingen forekomst av tilsvarende sykdom

» Tisper som skal utelukkes fra videre avl

- De som ikke kan føde naturlig
  - Maternal inert, 2 keisersnitt. Statement om planlagte keisersnitt

» Et avlsprogram skal ikke utelukke mer enn 50% av rasen

» 5%-regelen

- En hund bør ikke ha flere avkom enn 5% av antall registrerte hunder i rasen over en femårsperiode
  - Eks: 200 hunder/år x 5år = 1000
    - 1000 X 5% = 50 avkom

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Opplæring

Sentralt i NKKs avlsstrategi står bevisstgjøring gjennom utdanning og opplæring. Vi ønsker å fokusere på kunnskap, samarbeid, åpenhet og respekt blant oppdrettere og hundeeiere.

» Kurs og seminarer

- Oppdretterskolen
- Avlsråds kurs
- NKKs Forskningsforum hund
- Røntgenkurs for veterinærer
- Seminarer for raseklubber
  - Fokus på aktuelle problemer i hver rase
- Undervisning av eksteriørdommere
- Diverse andre store seminarer
  - HD-seminar
  - Atferdsseminar
  - Etc.
- Informasjonsstand på «Veterinærdagene» flere år
- Etc...

» Skriftlig opplæring

- Genetikk avl og oppdrett (bok)
- Artikler i Hundesport og NVT
- Artikler og informasjon på nettsider
- Informasjonsbrosjyrer
  - NKKs Etiske grunnregler for avl og oppdrett og avlsstrategi
  - Informasjon om hundeavl
  - Sunn hundeavl – NKK trenger veterinærens hjelp
  - Etiske retningslinjer for hold og trening av hund
  - NKKs Antidopingreglement
- BSI (Breed Specific Instructions regarding exaggerations in pedigree dogs)
- Dommerkompendier
- Etc...

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Rasestandarden

» Rasestandarden setter den ytre rammen for hvordan rasen skal se ut

- Det fins usunne rasestandarder - revideres
- Ofte uspesifikke, med rom for tolkning
- Mote og trender påvirker utseende til hunder
- "Snuteparti: Kort."
  - » "Relativt kort, stump, kvadratisk, ikke oppsvinget."

24.10.2018 Norsk Kennel Klub

Trender som går MOT rasestandarden

RASEBESKRIVELSE FOR CAVALIER KING CHARLES SPANIEL

McNeill et al. *Canine Genetics and Epidemiology* 2014, 1:9
<http://www.epgenjournal.com/content/1/1/9>

**Opprinnelsesland/
Hjemland:**

Storbritannia.

Helhetsinntrykk:

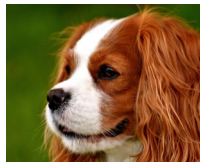
Livlig, grasiøs og velbalansert, med et varmt vennlig uttrykk.

**Adferd/
temperament:**

Sporty, hengiven, absolutt fryktløs. Glad, vennlig, ikke aggressiv og uten tendens til nervøsitet.

Hode:

Skalle: Nesten flat mellom ørene.

Figure 4 Examples of skull cross-section distribution differences in young affected and older clear individuals. The contrast in the fourth quadrant in the old clear individual shows an increased coverage of the grey matter in the fox, whereas old clear quadrants indicate a high percentage distribution in the fourth quadrant of 20%. Conversely, in the only old affected individual an increased coverage in the first, second and third quadrants and a decreased coverage in the fourth quadrant both in a decreased percentage versus distribution in the fourth quadrant of 10%.

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

Kan rasestandarden endres?

- » Rasestandarden må forandres av **rasens hjemland**
- » En rasestandard kan forandres, men det tar tid.
  - Det tar enda lengre tid å forandre rasen
- » FCIs standardkomite har gjennomgått rasebeskrivelsene for modernisering av ekstremersteriørtrekk som går ut over rasens sunnhet
- » Det er IKKE slik i bedømmelse at om noe er bra, er mer enda bedre!
  - BSI
- » Endringer rasestandard Chihuahua
  - 1985: Moleraen (en fontanell) er typisk for rasen, men er ikke absolutt nødvendig
  - 1996: Eplerundt hode uten eller bare med en liten fontanell
  - 2004: Ønskelig uten fontanell, men en liten fontanell tillatt. Stor fontanell diskvalifiserende
  - 2009 (fra FCI 15.09.2010): Eplerundt hode **Diskvalifiserende feil: Hunder med åpen fontanell**

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

Hvorfor fødes fremdeles hunder med fontanell når stor fontanell har vært diskvalifiserende feil iflg rasestandarden i 10 år (og en grov feil i 20 år) – og selv en liten har vært diskvalifiserende i 5 år?

- » Forandringer i rasestandarden har kun effekt på registrerte hunder
  - Spesielt de som går på utstilling
- » Tall fra Danmark 2010 viste at < 10% av chihuahua var registrerte i DKK
  - Vi har all grunn til å anta antall hunder av denne rasen i Norge er langt høyere enn de som er registrert i NKK
    - 2013: > 440 chihuahua registrert i DI med norsk ID-nr uten NKK-reg.nr
  - Det mest ødeleggende for en rases helse er å bli populær
  - Og antall registrert i NKK er synkende...

Norsk Kennel Klub

BSI (Breed Specific Instructions regarding exaggerations in pedigree dogs)

- » Program som går ut på at eksteriørdommere skal ta hensyn til overdrevne eksteriør- og mentaltrekk som kan påvirke hundenes funksjonelle helse.
- » BSI fokuserer både på de generelle kravene til funksjonalitet samt konkrete utfordringer for forskjellige raser.
- » Sentralt i BSI står de generelle kravene til funksjonalitet, som skal være oppfylt hos alle hunder uansett rase:
  - Pust: Alle hunder skal kunne puste ubesværet, også under bevegelse
  - Øyne: Alle hunder skal ha øyne uten tegn på irritasjon
  - Hud: Alle hunder skal ha frisk hud uten tegn på irritasjon
  - Tenner og bitt: Alle hunder skal ha friske tenner og bitt beskrevet i standarden. Feilplasserte tenner som skader tannkjøttet eller ganen er diskvalifiserende feil.
  - Ingen hunder skal være overvektige
  - Pelsen skal ikke være så omfangsrik at den plager hunden eller påvirker hundens bevegelsesfrihet.
  - Alle hunder skal bevege seg naturlig uten synlig anstrengelse eller smerte
  - Alle hunder skal ha en mentalitet som tillater at de fungerer i samfunnet. Rasetyppisk atferd må tas hensyn til og tillates, men overdrevet reservert eller skarp atferd er ikke ønskelig. Aggressivitet og panisk fluktatferd kan aldri tolereres og skal gis premiering 0.

24.10.2018

Norsk Kennel Klub

Hva foreslår NKK av tiltak for LMD?

- » Innføring av et norsk hunderegister
- » Meldeplikt på opererte hunder
- » Krav til obligatorisk oppdretterkurs
- » Krav til veterinærattest på foreldredyr
  - Også de som kun selger via finn.no
- » Forby forhåndsbestilte keisersnitt?
- » Midler til økt informasjon til valpekjøpere
- » Midler til forskning på hund!

Norsk Kennel Klub

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON